

органа, службено лице те организационе јединице обавијестиће о томе подносиоца и поднесак доставити надлежној организационој јединици истог органа.

- (4) Ако је захтјев или други поднесак по овом Закону упућен мјесно ненадлежној организационој јединици Службе или другог органа, службено лице те организационе јединице доставиће га по службеној дужности мјесно надлежној организационој јединици Службе односно другог органа.
- (5) Кад је прописано да одлуку донесену по овом Закону или по Закону о Служби за послове са странцима извршава Служба, друге организационе јединице Министарства и полиција дужни су јој на њен захтјев пружити помоћ.

Члан 3.

(Примјена Закона о управном поступку)

На управни поступак који се води пред надлежним органима у складу с овим Законом примјењују се одредбе Закона о управном поступку, осим ако овим Законом није другачије прописано.

Члан 4.

(Управни спор)

- (1) Против коначних управних аката донесених према овом Закону може се покренути управни спор.
- (2) Управни спор покрене се тужбом која се подноси Суду Босне и Херцеговине, у складу са Законом о управним споровима Босне и Херцеговине, ако овим Законом није другачије прописано.
- (3) Тужба не одгађа извршење коначног управног акта, осим кад је овим Законом другачије прописано [члан 109. (Поступак и надлежности за доношење рјешења о међународној заштити)] став (8), члан 125. (Надлежности и вужба у случају пресјанка односно укидања међународне заштите)] став (3)].

Члан 5.

(Дефиниције)

У смислу овога закона поједини изрази имају следеће значење:

- a) *странац* је свако лице које нема држављанство БиХ али је држављанин неке друге државе према њеним прописима, као и лице без држављанства иједне државе;
- b) *лице без држављанства* је свако лице које није држављанин БиХ, нити је држављанин неке друге државе према њеним прописима;
- c) *уобичајеним мјестом боравка* сматра се држава поријекла или држава сталног боравишта односно пребивалишта странца;
- d) *иуина исправа* је важећи пасош или други путни идентификациони документ који је издао страни надлежни орган власти и који БиХ признаје, те важећа лична карта или други лични идентификациони документ са фотографијом који се може користити за прелазак државне границе а признат је међународним уговором чија је БиХ уговорна страна, као и путна исправа издата странцу у БиХ у складу са овим Законом;
- e) *радна дозвола* је дозвола коју издаје орган надлежан за послове запошљавања странаца а којом се дозвољава плаћени рад странца у БиХ;
- f) *одобрење боравка* је одобрење које издаје надлежни орган за послове са странцима а којим се странцу

одобрава да у периоду назначеном у одобрењу законито борави у БиХ;

- g) *подносилац захтјева за међународну заштиту* је странац за којег се може сматрати да тражи избјеглички статус или супсидијарну заштиту у БиХ, док се не одлучи о његовом захтјеву у складу са овим Законом;
- h) *међународна заштита* означава избјеглички статус и статус супсидијарне заштите у складу са овим Законом;
- i) *избјеглица* је, у складу са Конвенцијом о статусу избјеглица из 1951. и Протоколом о статусу избјеглица из 1967. године, странац који се због основаног страха од прогањања због расе, вјере, националности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког мишљења налази изван земље свог држављанства, а не може се, или се због таквог страха не жели ни ставити под заштиту те земље, као и лице без држављанства које се налази изван земље претходног уобичајеног мјеста боравка, а не може се или се због таквог страха не жели вратити у ту државу;
- j) *избјеглички статус* је статус који БиХ признаје избјеглицу у складу са овим Законом;
- k) *странац под супсидијарном заштитом* је странац који борави у БиХ а не испуњава услове за избјеглички статус, али ужива заштиту у складу са међународним стандардима и овим Законом;
- l) *странац под привременом заштитом* је странац који борави у БиХ по основу масовног прилива у складу са овим Законом;
- m) *надлежни орган* је орган који води поступак у складу са овим или другим законом;
- n) *малољетник без ираиње* је странац млађи од 18 година живота (малољетник) који дође до територије БиХ без пратње лица старијег од 18 година живота (пунољетно лице) које је за малољетника одговорно по закону или пуномоћи, као и малољетник који је остављен без пратње након уласка у БиХ;
- o) *брак из интереса односно ванбрачна заједница из интереса* је брак који је склопљен односно ванбрачна заједница која је заснована искључиво с циљем омогућавања странцу да уђе и/или борави у БиХ;
- p) *усвојење из интереса* је усвојење засновано искључиво с циљем омогућавања странцу да уђе и/или борави у БиХ;
- g) *брак* је законом уређена заједница живота једног мушкарца и једне жене;
- s) *ванбрачна заједница* је заједница живота једне жене и једног мушкарца који нису у браку или ванбрачној заједници са трећим лицем, а која траје најмање три године или краће ако је у њој рођено заједничко дијете;
- t) *сјањање породице* подразумијева улазак и боравак у БиХ странаца који су чланови уже породице лица које законито борави у БиХ, како би се сачувала породична заједница;
- u) *превозник* је свако физичко или правно лице које пружа услуге превоза на међународном саобраћају, било којим превозним средством;

- в) *перијетња јавном здрављу* подразумијева болест са потенцијалном епидемијом, као што је дефинисано у Међународним здравственим регулативама Свјетске здравствене организације (WHO), али и друге инфективне болести или заразне паразитске болести ако су оне предмет одредаба о заштити која се примјењује на држављане БиХ.

Члан 6.

(Вишеструко држављанство странаца или држављанина БиХ на територији БиХ)

- (1) Странац који има вишеструко држављанство сматра се држављанином државе која му је издала путну исправу с којом је прешао државну границу БиХ, уколико овим Законом није другачије одређено.
- (2) Странцем на територији БиХ не сматра се држављанин БиХ који има и држављанство неке друге државе.

Члан 7.

(Слобода кретања)

- (1) Странац може улазити у БиХ и боравити на њеној територији са важећом путном исправом у коју је унесена виза или одобрење боравка, ако овим Законом или међународним уговором није другачије одређено. Улазак, боравак, кретање и излазак странаца могу бити ограничени под условима прописаним овим или другим законом.
- (2) Странци који законито бораве у БиХ под условима које одређује овај Закон уживају право на слободу кретања унутар БиХ и слободан избор мјеста боравка, ако није другачије одређено овим или другим законом у посебним областима из разлога јавног интереса у демократском друштву.
- (3) Права из става (2) овог члана могу бити дјелимично или потпуно ограничена у складу са законом у мјери која је нужна у демократском друштву у интересу државне или јавне безбједности, ради очувања јавног поретка, спречавања криминала, заштите здравља или морала, или ради заштите права и слобода других.
- (4) Безбједносну провјеру за странца у сврху утврђивања разлога безбједности БиХ спроводи Обавјештајно-безбједносна агенција Босне и Херцеговине. Правилник о начину спровођења безбједносне провјере доноси генерални директор Обавјештајно-безбједносне агенције Босне и Херцеговине.

Члан 8.

(Забрана дискриминације)

Забрањена је дискриминација странаца по било којем основу, као што су род односно спол, раса, боја коже, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално или социјално поријекло, веза са националном мањином, имовинско стање, статус који се стиче рођењем или други статус.

Члан 9.

(Обавеза поштовања јавног поретка БиХ)

Странци у БиХ морају поштовати јавни поредак БиХ - поштовати законе и друге прописе у БиХ те се придржавати одлука органа власти у БиХ.

Члан 10.

(Удруживање странаца те ношење оружја и униформи у БиХ)

- (1) Странцима је забрањено оснивање политичких партија.
- (2) Странци могу оснивати удружења према посебним прописима.

- (3) Странац може унијети, посједовати и носити те набављати оружје и муницију у БиХ према Закону о надзору и контроли преласка државне границе и прописима који уређују набављање, држање и ношење оружја.
- (4) Странац може ући и кретати се у БиХ у страниој војној, полицијској или царинској униформи под условима прописанима Законом о надзору и контроли преласка државне границе и чланом 142. (*Креирање у страниој униформи*) овог закона.

Члан 11.

(Радна дозвола)

- (1) Ако странац намјерава боравити у БиХ ради плаћеног рада, мора имати радну дозволу коју је издао орган надлежан за послове запошљавања странаца, у складу са одредбама овог и других закона у БиХ којима се регулишу питања рада странаца, осим кад је овим Законом или међународним споразумом одређено да за поједине врсте рада радна дозвола није потребна.
- (2) Обављање активности неопходних за оснивање и регистрацију правног лица односно пословног субјекта не сматра се радом у смислу става (1) овог члана те не подлијеже обавези прибављања радне дозволе.
- (3) Орган из става (1) овог члана дужан је да примјерак одлуке по захтјеву за издавање радне дозволе достави Служби одмах приликом достављања одлуке странци у поступку.
- (4) Одредбе овог члана не односе се на странце којима је признат избјеглички статус или статус супсидијарне заштите у БиХ.

Члан 12.

(Права и обавезе у поступку пред органима власти)

- (1) У свим фазама поступка странци ће бити обавијештени о правима и обавезама које проистичу из овог закона.
- (2) Орган који води поступак дужан је да странцу који не разумије језик на којем се поступак води омогући да ток поступка прати уз помоћ преводиоца односно тумача, а захтјеви за остваривање права по овом Закону и докази који оправдавају захтјев, као и позиви, рјешења и друга писмена, достављају се на једном од језика у службеној упореби у БиХ.
- (3) У случају да је странцу одређен притвор, задржавање или ставаљање под надзор, орган који је такву мјеру одредио омогућиће му, на његов захтјев, контакт са надлежним органима државе чији је држављанин односно државе која му пружа заштиту.

Члан 13.

(Обавеза ношења и предочавања доказа о идентитету)

- (1) За вријеме свог боравка на територији БиХ, странац мора уз себе имати путну исправу с којом је ушао у БиХ или други идентификациони документ односно одговарајућу потврду издату у БиХ, у сврху доказивања или потврде свог идентитета и законитости уласка и боравка у БиХ. Странац је дужан да идентификациони документ да на увид на захтјев овлашћеног лица Службе, полиције или другог надлежног органа кад је други надлежни орган на то законом овлашћен.
- (2) Правна и физичка лица која су превозници или која пружају услуге смјештаја или организације путовања могу затражити предочавање путне исправе или другог идентификационог документа странца, али им је забрањено да их задрже.

Члан 14.

(Утврђивање идентитета странца)

- (1) Странац чији идентитет није могуће одмах утврдити или постоје основи сумње у истинитост његових навода о идентитету, ставиће се под надзор ако се идентитет не може са сигурношћу утврдити ни у року од шест сати од довођења странца у службене просторије.
- (2) Надзор из става (1) овог члана одређује се у складу са одредбама чл. од 98. до 104. [Одјељак Б. (*Стивљање странца под надзор*), Глава VI (*Прихвати странца и надзор*)] овог закона.
- (3) Према овом Закону, поступак утврђивања идентитета странца покреће и води Служба.
- (4) Ако је поступак утврђивања идентитета странца чији идентитет није могуће одмах утврдити или постоје основи сумње у истинитост његових навода о идентитету почела полиција и не може га окончати у року од шест сати, обавијестиће о томе Службу, што је прије могуће.
- (5) Поступак утврђивања идентитета странца спроводи се према одредбама Закона о Служби за послове са странцима и закона о полицијским службеницима.
- (6) Поступак утврђивања идентитета странца може обухватити и утврђивање законитости његовог боравка у БиХ, односно утврђивање мјеста боравишта или пребивалишта у БиХ.

ГЛАВА II - УЛАЗАК СТРАНАЦА У БиХ

Одјељак А. Улазак у БиХ

Члан 15.

(Прелазак државне границе)

- (1) Сматра се да је странац ушао у државу када је прешао државну границу БиХ, односно када је прошао мјесто обављања граничне контроле.
- (2) Странац може прећи државну границу БиХ само на граничним прелазима отворенима за међународни саобраћај, у вријеме у које гранични прелаз ради.
- (3) Изузетно од става (2) овог члана, странац који је држављанин сусједне државе може прећи државну границу БиХ и на граничним прелазима намијењенима за саобраћај између БиХ и сусједних држава, осим ако споразумом између БиХ и сусједне државе није одређено другачије.
- (4) Странац који жели ући или изаћи из БиХ дужан је да се заустави на граничном прелазу, да на увид документе потребне за прелазак границе и подвргне себе, свој пртљак и своје превозно средство граничној контроли, у складу са Законом о надзору и контроли преласка државне границе, а поготово да службеном лицу надлежног органа појасни све околности везане за испуњавање услова око преласка државне границе и да поступа по упозорењима и заповиједима полицијског службеника органа надлежног за контролу преласка државне границе.
- (5) Гранична контрола странца који улази у БиХ обухвата и утврђивање испуњавања општих услова за улазак из члана 19. (*Општи услови за улазак*) овог закона.
- (6) Државна граница не може се прећи са путном исправом ни са визом чији рок важења истиче на дан намјераваног преласка границе.
- (7) У путну исправу странца који прелази државну границу полицијски службеник органа надлежног за контролу преласка државне границе уноси отисак улазног односно излазног штамбиља, осим ако то није могуће с обзиром на врсту путне исправе или је другачије прописано овим

Законом или другачије одређено међународним споразумом.

- (8) Задржавање странца у транзитном подручју на међународном аеродрому, у сидришту луке или на пристаништу не сматра се уласком у државу.

Члан 16.

(Незаконит улазак у БиХ)

Незаконитим уласком у БиХ сматра се ако странац:

- a) пређе или покуша прећи државну границу изван граничног прелазног отвореног за међународни саобраћај или изван граничног прелазног намијењеног за саобраћај између БиХ и сусједних држава ако је држављанин сусједне државе и није другачије одређено међународним споразумом, или изван времена у којем гранични прелаз ради или прије протекла рока у којем не може ући у БиХ;
- b) избјегне или покуша избјећи граничну контролу;
- c) при преласку државне границе употребити туђу, неважећу, односно неваљану путну исправу;
- d) органу надлежном за контролу преласка државне границе наведе неистините податке;
- e) уђе у државу за вријеме трајања мјере протјеривања.

Члан 17.

(Заједничке путне исправе и посебна пажња према малољетницима)

- (1) Странац који је уписан у путну исправу другог лица може улазити и излазити из БиХ само са лицем у чију је путну исправу уписан.
- (2) Странци који имају заједничку (колективну) путну исправу могу улазити, кретати се и излазити из БиХ само заједно, а пунољетна лица која су уписана у заједничку путну исправу морају имати документ са фотографијом на основу којег се може утврдити њихов идентитет. Изузетно, члану групе може се дозволити појединачно напуштање државе, ако је то неопходно из његових приватних разлога или ако тако одреди надлежни орган. Вођа групе мора имати личну путну исправу и не може напустити БиХ без групе. Број лица која путују на заједничку путну исправу ограничен је на пет до 50 лица.
- (3) Странац који је млађи од 18 година живота (малољетник) и има личну путну исправу може прелазити границу БиХ у пратњи родитеља, законског заступника или старатеља, односно лица које је опуномоћено да га прати уз потписану и овјерену пуномоћ од родитеља, законског заступника или старатеља, или мора имати сагласност родитеља односно законског заступника ако путује без пратње.
- (4) Службено лице овлашћено за контролу преласка државне границе дужно је да обрати посебну пажњу приликом контроле странца млађег од 18 година живота (малољетник) који намјерава прећи државну границу БиХ, као и лица у чијој се пратњи малољетник налази.

Члан 18.

(Обавезе превозника и организатора туристичког или сличног путовања)

- (1) Превозник може довести странца на гранични прелаз само ако странац испуњава основне опште услове за улазак у БиХ из члана 19. (*Општи услови за улазак*) става (1) и (2) овог закона.
- (2) Превозник је дужан да:
 - a) странца којем улазак у БиХ буде одбијен јер не испуњава основне опште услове за улазак у БиХ из

- члана 19. става (1) и (2) овог закона одвезе са граничног прелаза и врати у прву државу из које странца довози у БиХ, и то без одгађања и о свом трошку, и
- b) подмири трошкове боравка странца из тачке а) овог става у БиХ.
- (3) Обавезе превозника из става (1) и (2) овог члана не односе се на странца који долази на територију БиХ директно са територије гдје су му живот или слобода угрожени и који затражи међународну заштиту БиХ.
- (4) Организатор туристичког или сличног путовања у БиХ обавезан је да за странце којима пружа такву услугу подмири трошкове удаљења из БиХ и трошкове боравка у БиХ, ако се странца присилно удаљује из разлога што не испуњава основне опште услове за улазак у БиХ из члана 19. става (1) и (2) овог закона, а сам странца те трошкове не може подмирити.
- (5) Ова питања детаљније уређује Савјет министара подзаконским актом, на приједлог Министарства упућеног након прибављеног мишљења Министарства комуникација и транспорта БиХ.

Члан 19.

(Општи услови за улазак)

- (1) Странац може ући у БиХ ако има важећи пасош или други идентификациони документ који може користити за прелазак државне границе БиХ, а чији рок важења не истиче на дан уласка у БиХ (важећа путна исправа).
- (2) Уз основни општи услов из става (1) овог члана, странца за улазак у БиХ мора испуњавати и сљедећи основни општи услов:
- a) да има важећу визу за улазак, боравак или прелазак преко територија БиХ чији рок важења не истиче на дан уласка у БиХ, ако у БиХ не улази са путном исправом коју је издала држава чији су држављани ослобођени од обавезе прибављања визе [члан 21. (*Ослобађање од обавезе прибављања визе*)]; или
- b) да има одобрење боравка прописано овим Законом.
- (3) Уз основне опште услове прописане ставом (1) и (2) овог члана, за улазак у БиХ странца мора испуњавати и остале опште услове за улазак странца у БиХ, и то да:
- a) посједује довољна средства за издржавање током времена намјераног боравка у БиХ и за излазак из земље, укључујући и средства за здравствену заштиту односно доказ да их може законито прибавити, што се доказује како је прописано чланом 23. (*Докази о посједовању средстава за издржавање*) овог закона,
- b) посједује документе или да може пружити информације на основу којих се може разумно закључити о сврси и условима намјераног боравка у БиХ, ако је могуће и потребно;
- c) има улазну визу сусједне државе у коју путује или преко чије територије наставља путовање, ако му је та виза потребна,
- d) има потврду о вакцинацији ако долази са подручја на којем влада епидемија заразне болести,
- e) му није изречена мјера протјеривања или отказ боравка односно да му није забрањен улазак у БиХ, ако временски период на који му је изречена та мјера односно период забране још траје,

- f) се не води у евиденцијама код надлежног органа као преступник нити као међународни преступник,
- g) не постоје други разлози, осим оних из тачке е) и f) овог става, из којих би његово присуство на територији БиХ представљало пријетњу безбједности БиХ, јавном поретку, јавном реду и миру, јавном здрављу у БиХ или међународним односима БиХ.
- (4) Странци који су у складу са чланом 21. овог закона ослобођени прибављања визе за улазак на територију БиХ те не морају испуњавати услов прописан ставом (2), морају испуњавати остале опште услове за улазак предвиђене ставом (3) овог члана приликом уласка у БиХ.
- (5) Странци који за улазак у БиХ морају посједовати визу, морају испуњавати остале опште услове за улазак предвиђене ставом (3) овог члана приликом подношења захтјева за издавање визе, као и приликом уласка у БиХ.
- (6) Када то захтијевају разлози заштите безбједности БиХ, јавног поретка, јавног реда и мира или јавног здравља у БиХ или други разлози који проистичу из међународних обавеза БиХ, уз услове за улазак прописане ст. (1), (2) и (3) овог члана, Савјет министара може прописати додатне услове за улазак странаца у БиХ.
- (7) Најмањи износ средстава потребан за издржавање из става (3) тачке а) овог члана утврђује се подзаконским актом.

Члан 20.

(Улазак под посебним условима)

Странцу се може одобрити улазак у БиХ и кад не испуњава услове из члана 19. (*Општи услови за улазак*) овог закона, ако је тако предвиђено међународним уговором чија је БиХ уговорна страна или одлуком Савјета министара.

Члан 21.

(Ослобађање од обавезе прибављања визе)

- (1) Савјет министара, на приједлог МИП-а, одређује државе чијим држављанима није потребна виза за улазак у БиХ (у даљем тексту: земље безвизног режима), као и државе чији држављани могу ући у БиХ са другим документом осим пасоша. Савјет министара је такође надлежан да, на приједлог МИП-а, ослободи од прибављања визе носиоце посебних врста путних исправа.
- (2) Странци који су у складу са овим Законом ослобођени прибављања визе за улазак на територију БиХ имају право на улазак и боравак у земљи (у даљем тексту: безвизни боравак) укупно у трајању до 90 дана у периоду од шест мјесеци рачунајући од дана првог уласка, ако другачије није одређено међународним уговором чија је БиХ уговорна страна или одлуком Савјета министара из члана 20. (*Улазак под посебним условима*) овог закона.
- (3) Странци немају обавезу прибављања визе за улазак у БиХ ако у пасошу имају наљепницу одобрења привременог или сталног боравка у БиХ, за вријеме важења тог одобрења.

Члан 22.

(Изузеци од потребе посједовања визе)

- (1) Странци - чланови посаде и особље кабине ваздухоплова у цивилном авионском саобраћају који посједују важећи сертификат члана посаде, а који намјеравају да остану на аеродрому или унутар граница оближњег насељеног мјеста, у БиХ могу улазити без визе и на територији БиХ боравити до првог свог сљедећег редовног лета.
- (2) Ако је потребно да неки члан посаде због обавеза путује у другу државу као путник било којим превозним средством како би се придружио посади ваздухоплова, његов

сертификат прихвата се као замјена за пасош и визу те му се омогућава неопходна слобода кретања унутар територије БиХ.

- (3) Важећи сертификат члана посаде признаје се као ваљан документ за утврђивање идентитета и у случају када његов носилац није држављанин земље регистра ваздухоплова.
- (4) Савјет министара, на приједлог МИП-а и под условом узајамности, може изузети од потребе посједовања визе држављане одређених држава који су:
 - a) цивилни чланови посаде ваздухоплова, уз постојање одговарајуће потврде и биљешке у општој декларацији и плану лета,
 - b) цивилни чланови посаде или пратећа лица ваздухоплова која учествују у хаваријско-спасилачким летовима, уз постојање одговарајуће биљешке у општој декларацији и плану лета, или
 - c) цивилни чланови посаде брода, ако су уписани у попис посаде и особља.

Члан 23.

(Докази о посједовању средстава за издржавање)

- (1) Постојање средстава за издржавање странца из члана 19. (*Општи услови за улазак*) става (3) тачке а) доказује се на следећи начин:
 - a) посједовањем готовог новца у домаћој или страниј конвертибилној валути;
 - b) посједовањем видова безготовинског плаћања прихваћених од банкарског система БиХ или средства које омогућавају подизање новца у БиХ, или гаранције банке из БиХ која признаје безготовинске видове плаћања које странац посједује;
 - c) позивним писмом из члана 34. (*Позивно писмо*) овог закона;
 - d) посједовањем доказа о уплаћеном смјештају или о организованом путовању; или
 - e) посједовањем других средстава (непокретне имовине у БиХ на основу које је могуће обезбиједити средства за издржавање за вријеме боравка у БиХ, средства по основу директних страних улагања, производно-техничке сарадње или кооперације и слично).
- (2) Ако странац има доказе о уплаћеном појединачном или колективном путничком здравственом осигурању, подразумијева се да има обезбијеђена средства за здравствену заштиту у смислу члана 19. става (3) тачке а) овог закона.
- (3) Сматра се да странац који има радну дозволу у БиХ задовољава услове који се односе на посједовање средстава за издржавање.
- (4) Постојање средстава за излазак странца из земље може се доказивати посједовањем важеће путне карте за наставак путовања или за повратак, као и тиме што странац законито посједује превозно средство.

Члан 24.

(Изједначање носиоца одобрења боравка са држављанима БиХ приликом уласка)

Странци којима је у пасош унесено одобрење привременог или сталног боравка у БиХ, у периоду важења тог одобрења изједначени су приликом уласку у БиХ са држављанима БиХ.

Одјељак Б. Одбијање уласка у БиХ

Члан 25.

(Разлози одбијања уласка)

- (1) Странцу ће бити одбијен улазак у БиХ ако не испуњава услове за улазак из члана 19. (*Општи услови за улазак*) нити се на њега примјењује међународни уговор или одлука из члана 20. (*Улазак под посебним условима*) овог закона.
- (2) Странцу може бити одбијен улазак у БиХ и када испуњава услове за улазак прописане чланом 19. овог закона ако:
 - a) приликом уласка избјегава овлашћеном лицу надлежном за контролу преласка државне границе дати на увид документе потребне за прелазак границе или избјегава појаснити околности везане за испуњавање услова за прелазак границе, или намјерно пружи погрешне податке који се тичу испуњавања услова за улазак у БиХ, или иначе намјерно избјегава граничну контролу;
 - b) постоје основи сумње да ће обављати дјелатност за коју је потребна радна дозвола а нема радну дозволу у БиХ, посебно у односу на странца којем је из тог разлога већ био одбијен улазак у БиХ; или
 - c) постоје основи сумње да његов боравак у БиХ неће бити коришћен у сврху коју је навео.

Члан 26.

(Поступак и посљедица одбијања уласка)

- (1) О одбијању уласка на граници одлучује Гранична полиција.
- (2) Странац којем се одбија улазак у БиХ јер, иако у доброј вјери, не испуњава основне опште услове за улазак из члана 19. (*Општи услови за улазак*) става (1) и (2) или остале опште услове из члана 19. става (3) тачке а), b), c) и d) овог закона, биће упозорен да је одмах дужан да напусти гранични пријелаз.
- (3) Ако странац из става (2) овог члана одбија да одмах напусти гранични прелаз или се странцу одбија улазак јер не испуњава остале опште услове из члана 19. става (3) тачке e), f) и g) или из разлога предвиђених чланом 25. (*Разлози одбијања уласка*) ставом (2) овог закона, уручује му се рјешење о одбијању уласка.
- (4) Рјешење о одбијању уласка мора садржавати разлог одбијања уласка, а издаје се на образцу који странац потписује. Ако странац одбија да потпише рјешење, службено лице уноси такву опаску у образац. Примјерак рјешења уручује се странцу. Ако странац одбија да прими рјешење, та чињеница уноси се као опаска у образац рјешења и рјешење ће му се доставити.
- (5) Рјешење о одбијању уласка извршава се одмах, уношењем отиска штамбиља "ОДБИЈЕН УЛАЗАК" односно друге одговарајуће ознаке у путну исправу странца. Ако странац нема путну исправу у коју би се могао унијети отисак штамбиља односно друга одговарајућа ознака, та се чињеница уноси као опаска у образац рјешења.
- (6) Против рјешења о одбијању уласка на граници жалба се може поднијети Министарству у року од 15 дана од дана уручења односно достављања рјешења. Жалба не одгађа извршење рјешења.
- (7) Странац којем је улазак одбијен према ставу (3) овог члана не може ући у БиХ у року од 24 сата од тренутка одбијања уласка, чак и ако је након доношења рјешења о одбијању уласка накнадно испунио услове за улазак.

Одјељак Ц. Визе**Члан 27.****(Опште одредбе о визама)**

- (1) Виза је дозвола за прелазак државне границе која омогућава улазак у земљу и боравак у року одређеном у визи или прелазак (транзит) преко територије БиХ ако странац за то испуњава услове.
- (2) У правилу, странац је дужан да визу прибави прије доласка на гранични прелаз БиХ.
- (3) Виза се може издати само оном странцу који посједује важећи пасош чији рок важења премашује вријеме важења визе за најмање три мјесеца.
- (4) Посједовање визе не представља безусловно право уласка странца у БиХ.
- (5) Виза не пружа странцу право на рад у БиХ.

Члан 28.**(Врсте виза)**

Надлежни органи БиХ издају следеће визе:

- a) аеродромске транзитне визе (Виза А),
- b) транзитне визе (Виза Б),
- c) визе за краткорочни боравак (Виза Ц),
- d) визе за дугорочни боравак (Виза Д).

Члан 29.**(Аеродромска транзитна виза - Виза А)**

- (1) Аеродромска транзитна виза (Виза А) странцу омогућава пролазак кроз међународно транзитно подручје аеродрома без стварног уласка у земљу, током заустављања или настављања међународног лета.
- (2) У правилу, странцу који за вријеме непрекинутог путовања не напушта међународно транзитно подручје аеродрома или авион који се налази на аеродрому у БиХ није потребна виза.
- (3) Изузетно, Савјет министара може одлучити да држављани одређених земаља или путници на одређеним путничким линијама треба да посједују аеродромске транзитне визе.
- (4) Странцу се може на његов захтјев издати аеродромска транзитна виза за одређени број пролазака кроз међународно подручје аеродрома у периоду транзита.
- (5) Питања рока важења аеродромске транзитне визе уређује подзаконским прописом Министарство након прибављеног мишљења МИП-а.

Члан 30.**(Транзитна виза - Виза Б)**

- (1) Транзитна виза (Виза Б) омогућава странцу који из једне земље путује у трећу земљу прелазак преко територије БиХ.
- (2) Транзитна виза издаје се за један, два или, у изузетним случајевима, више прелазака преко територије БиХ.
- (3) Укупно вријеме боравка на територији БиХ у току једног транзитног путовања не може бити дуже од пет дана.
- (4) Транзитна виза може се издати ако странац има улазну визу државе у коју путује или преко чије територије наставља путовање, уколико му је та виза потребна, односно ако не постоје разлози за сумњу да странац неће моћи ући у трећу земљу.
- (5) Питања рока важења транзитне визе уређује подзаконским прописом Министарство, након прибављеног мишљења МИП-а.

Члан 31.**(Виза за краткорочни боравак - Виза Ц)**

- (1) Виза за краткорочни боравак (Виза Ц) омогућава странцу један или више улазака и боравака у земљи с тим да ниједан непрекидан боравак ни укупно трајање више узастопних боравака у БиХ не могу бити дужи од 90 дана у периоду од шест мјесеци, почевши од дана првог уласка. Виза за краткорочни боравак издаје се за један или више улазака у БиХ.
- (2) Виза за краткорочни боравак издаје се са роком важења до највише једне године.
- (3) Изузетно, виза за краткорочни боравак може се издати и са роком важења дужим од једне године ако је то у интересу БиХ, о чему одлучује МИП по прибављеној сагласности Службе.
- (4) Виза за краткорочни боравак издаје се за пословна путовања, путовања у сврху образовања, обуке или у сличну сврху, за туристичка или друга путовања у приватне сврхе, за путовања на политичке, знанствене, културне, спортске, вјерске или друге догађаје, као и за путовања из осталих разлога за која је довољан краткорочни боравак.

Члан 32.**(Виза за дугорочни боравак - Виза Д)**

- (1) Виза за дугорочни боравак (Виза Д) омогућава странцу улазак и боравак у БиХ у периоду од шест мјесеци у периоду од једне године, почевши од дана првог уласка. Виза за дугорочни боравак издаје се за један или више улазака у БиХ.
- (2) Виза за дугорочни боравак издаје се изузетно у ситуацијама када је за сврху боравка у БиХ потребан период дужи од 90 дана у периоду од шест мјесеци.
- (3) Виза за дугорочни боравак издаје се са роком важења до највише једне године.
- (4) Изузетно, виза за дугорочни боравак може се издати и са роком важења дужим од једне године ако је то у интересу БиХ, о чему одлучује МИП по прибављеној сагласности Службе.
- (5) За издавање визе за дугорочни боравак потребна је претходна сагласност Службе.
- (6) По захтјеву за издавање визе за дугорочни боравак, дипломатско-конзуларно представништво БиХ (у даљњем тексту: ДКП) дужно је да прикупи сву потребну документацију и проследи је Служби ради давања или ускраћивања сагласности из става (5) овог члана.
- (7) МИП ће након прибављене сагласности Службе подзаконским прописом детаљније предвидјети ситуације у којима се може издати виза за дугорочни боравак (Виза Д) те поступање приликом издавања таквих виза.

Члан 33.**(Услови за издавање визе)**

- (1) Подносилац захтјева за издавање визе дужан је дати личне податке као и биометријске податке (фотографија, отисак прстију, потпис) који се од њега траже, друге потребне информације те сврху уласка у БиХ. Захтјев за издавање визе подноси се на прописаном обрасцу, који се мора тачно и потпуно попуњити.
- (2) За издавање визе за краткорочни боравак (Виза Ц), подносилац захтјева дужан је да уз захтјев приложи:
 - a) позивно писмо из члана 34. (Позивно писмо) овог закона;

- b) копију судског или другог службеног позива којим се позива да се одазове у правном поступку који се води у БиХ;
 - c) копију доказа о уплаћеном туристичком путовању, укључујући смјештај и превоз, или доказ о организованом путовању или о уплаћеном смјештају, ако је потребно;
 - d) потврду о пријему на образовање или обуку; или
 - e) други документ на основу којег се може разумно закључити о сврси и условима намјераног боравака у БиХ, ако је то могуће и потребно.
- (3) У случају сумње у наведену сврху уласка у БиХ, службено лице ДКП-а БиХ може захтијевати да странац достави увјерење о посједовању некретнине или увјерење о сталним изворима прихода у земљи поријекла или земљи полазног одређишта или увјерење о уписаном студију или слично, односно доказ из којег се разумно може закључити да ће странац након законитог боравака напустити земљу.
- (4) Службено лице може захтијевати доказе или појашњење података или информација из захтјева за издавање визе, као и разговор са подносиоцем захтјева.
- (5) Услов за издавање визе за краткорочни боравак прописан ставом (2) овог члана на одговарајући начин примјењује се и у случајевима издавања визе за дугорочни боравак (Виза Д).
- (6) Техничка питања у вези са условима издавања аеродромске транзитне визе (Виза А) и транзитне визе (Виза Б) уређује подзаконским прописом МИП након прибављеног мишљења Министарства.

**Члан 34.
(Позивно писмо)**

- (1) Позивно писмо је писмо којим се странац позива да дође у БиХ у одређену сврху у одређеном временском периоду.
- (2) Позивно писмо за улазак странца у БиХ може издати држављанин БиХ или странац са одобреним сталним бораваком у БиХ, или домаће правно лице или странско правно лице регистровано у БиХ.
- (3) Изузетно од става (2) овог члана, позивно писмо може издати и странац са одобреним привременим бораваком у БиХ у трајању од једне године ако постоје разумне основе да би му се могао одобрити стални боравак у БиХ, и то искључиво у сврху спајања породице.
- (4) Позивно писмо издаје се на прописаном обрасцу и мора садржавати изјаву да издавалац позивног писма на себе преузима обавезу да обезбједи смјештај, покрије трошкове лијечења, обезбједи издржавање и подмири остале трошкове који могу настати током боравака странца у БиХ, трошкове стављања под надзор, добровољног напуштања или присилног удаљења, као и све друге трошкове изласка странца из БиХ, ако те обавезе не може подмирити странац.
- (5) Позивно писмо мора овјерити Служба по мјесту пребивалишта односно сједишта даваоца позива. Позивно писмо Служба овјерава на основу доказа о основаности изјаве о преузимању обавеза и трошкова из става (4) овог члана.
- (6) У случају из става (3) овог члана, Служба овјерава позивно писмо и на основу доказа о истинитости сврхе спајања породице.

Члан 35.

(Издавање визе на заједнички пасош)

- (1) Виза на заједнички пасош издаје се као аеродромска транзитна виза (Виза А), транзитна виза (Виза Б) или као виза за краткорочни боравак (Виза Ц) групи странаца, која може бројати најмање пет и највише 50 лица и коју преводи лице које посједује свој лични пасош и појединачну визу ако је потребна.
- (2) Виза за краткорочни боравак (Виза Ц) може се издати на заједнички пасош са роком важења од највише 30 дана, ако чланови групе заједно улазе на територију БиХ, бораве и напуштају га као група.

Члан 36.

(Надлежност и мјесто издавања визе)

- (1) Визу издаје ДКПБиХ.
- (2) Странац је дужан да прибави визу прије уласка у БиХ, а на позив органа из става (1) овог члана дужан је да захтјев за издавање визе поднесе лично.
- (3) Прије издавања визе, ДКПБиХ дужан је да у случају издавања визе за дугорочни боравак (Виза Д) те у другим предвиђеним случајевима затражи претходну сагласност Службе.
- (4) У случају одбијања захтјева за издавање визе жалба није допуштена.
- (5) Изузетно од става (1) и (2) овог члана, ако то захтијевају разлози безбједности БиХ, хуманитарни, озбиљни професионални или лични разлози, визу за краткорочни боравак (Виза Ц) за један улазак до 15 дана или транзитну визу (Виза Б) или аеродромску транзитну визу (Виза А) може издати на граници Гранична полиција.
- (6) На граници се виза из става (5) овог члана може издати само ако странац:
- a) изузимајући услов из члана 19. (*Општи услови за улазак*) става (2), испуњава основни и остале опште услове за улазак у БиХ из члана 19. става (1) и (3) овог закона,
 - b) докаже да није био у могућности да унапријед поднесе захтјев за визу, и
 - c) прикаже документ или више њих којима доказује неодгодив разлог за улазак у БиХ те гарантује повратак у земљу поријекла или уобичајеног мјеста боравака.
- (7) У случају издавања визе на граници, Гранична полиција може одредити да се странцу дозволи улазак само на одређеном граничном прелазу.

Члан 37.

(Рок за давање сагласности централне власти)

- (1) Кад је предвиђено да прије издавања визе ДКПБиХ мора затражити претходну сагласност Службе [члан 36. (*Надлежности и мјесто издавања визе*) став (3)], Служба ће одговорити што је прије могуће, а најкасније у року од седам дана од дана пријема захтјева. О свом одговору Служба обавјештава МИП.
- (2) Ако ДКПБиХ не прими одговор Службе на свој захтјев за давање сагласности у року од седам дана од дана пријема захтјева, сматраће се да је сагласност дата те да нема препрека за издавање визе.

Члан 38.

(Продужење визе)

- (1) Виза се не може продужити.

- (2) Изузетно од става (1) овог члана, виза за краткорочни боравак (Виза Ц) може се продужити због више силе, хуманитарних, озбиљних професионалних или личних разлога, а у складу са правилима која важе за издавање визе.
- (3) Захтјев за продужење визе подноси се МИП-а, у сједишту.
- (4) У случају одбијања захтјева за продужење визе жалба није допуштена.

Члан 39.

(Разлози за неиздавање визе и изнимно издавање визе из хуманитарних разлога)

- (1) Виза се неће издати ако:
- странац не испуњава опште услове за улазак у БиХ из члана 19. (*Општи услови за улазак*) ст. (1), (3), (5) и (6) нити се на њега примјењује међународни уговор или одлука из члана 20. (*Улазак под посебним условима*) овог закона;
 - захтјев за издавање визе није поднесен на прописаном образцу или образац захтјева није попуњен потпуно и читко;
 - се странац не одазове позиву ДКП-а БиХ да захтјев за издавање визе поднесе лично; или
 - се странац не одазове позиву службеног лица ДКП-а БиХ на разговор или се оглуши на захтјев службеног лица да пружи доказе или појасни податке или информације из захтјева за издавање визе.
- (2) Изузетно, виза се може издати и у случајевима из става (1) овог члана из хуманитарних разлога или ако је то у интересу БиХ или је у складу са прихваћеним међународним обавезама.

Члан 40.

(Скраћење рока важења визе)

- У случају да надлежни орган утврди да странац нема довољно средстава за издржавање, може скратити рок важења визе.
- Скраћењем рока важења визе скраћује се рок до којег виза важи или број дана односно мјесеци боравака у оквиру важења визе.
- Надлежни орган из става (1) овог члана је Служба и Гранична полиција.
- У случају скраћења рока важења визе жалба није допуштена.

Члан 41.

(Поништење визе на граници)

- Виза ће бити поништена на граничном прелазу прије уласка у БиХ, ако се утврди да је грешком издата странцу за којег траје мјера забране уласка у БиХ или је утврђено да је виза кривотворена. Виза се може поништити и у случају одбијања уласка у БиХ.
- Одлуку о поништењу визе у случајевима из става (1) овог члана доноси Гранична полиција.
- Одлука из става (2) извршава се одмах. Визу на граници поништава Гранична полиција уношењем отиска штампаних "ПОНИШТЕНО" или другог одговарајућег знака преко визе.
- У случају поништења визе жалба није допуштена.

Члан 42.

(Поништење визе у земљи)

- Странцу који је ушао и борави на територији БиХ виза ће бити поништена ако:

- не поштује јавни поредак БиХ [члан 9. (*Обавеза поштовања јавног поретка БиХ*)] или предузме активност која нарушава безбједност БиХ или представља пријетњу безбједности БиХ или је члан организације која планира или предузме такве активности;
- на било који начин учествује у криминалној активности, а посебно организованом, прекограничном или транснационалном криминалу, или је члан организације која планира или на било који начин учествује у таквој активности;
- организује или има везе са организовањем бесправног уласка, боравака или изласка појединца или групе у БиХ или из ње, или ако организује или на било који начин учествује у трговини људима;
- је прекршио прописе којима се регулише прелазак државне границе БиХ, без обзира да ли је повреда прописа настала при уласку или изласку из БиХ;
- су се околности на основу којих је издата виза измијениле у таквој мјери да би искључиле сваку могућност издавања визе;
- је дао погрешне податке или прикрио околности важне за издавање визе;
- обавља дјелатност за коју је потребна радна дозвола, а нема радну дозволу у БиХ;
- његово присуство представља пријетњу јавном поретку, безбједности или међународним односима БиХ;
- је правоснажно осуђен за кривично дјело за које се по закону може изрећи казна затвора од једне године или тежа казна; или
- је улазак и боравак остварио на основу кривотворене путне исправе.

- Основе за утврђивање разлога за поништење визе прописаних у ставу (1) овог члана су постојање међународне потјернице, сазнања којима располажу овлашћена лица Службе, правоснажне судске одлуке или обавјештења од надлежних органа и служби безбједности у БиХ.
- Странцу којем је поништена виза из разлога прописаних у ставу (1) тачки а), б), с), д), ф), х), и) и ј) овог члана, а није лишен слободе, може се изрећи мјера протјеривања и до напуштања територије БиХ може се ставити под надзор.
- Странцу којем је поништена виза, а није изречена мјера протјеривања, одређује се рок у којем мора напустити БиХ а који не може бити дужи од осам дана.
- До напуштања територија БиХ, странац којем је поништена виза а није му изречена мјера протјеривања ставља се под надзор ако постоје разлози прописани овим Законом.
- О визама које су поништене, као и о визама којима је рок важења скраћен, орган који је визу поништио, односно скратио рок њеног важења, одмах писмено извјештава надлежни претпостављени орган, који о наведеним чињеницама обавјештава Министарство, Службу и МИП.

Члан 43.

(Поступак поништења визе)

- Рјешење о поништењу визе у случајевима из члана 42. (*Поништење визе у земљи*) става (1) овог закона доноси мјесно надлежна организациона јединица Службе по

службеној дужности или по образложеном предлогу другог органа.

- (2) Рјешење из става (1) овог члана извршава се одмах. Визу поништава мјесно надлежна организациона јединица Службе уношењем отиска штампбиља "ПОНИШТЕНО" или другог одговарајућег знака преко визе.
- (3) Рјешење из става (1) овог члана је коначно и против њега жалба није допуштена.

Члан 44.

(Подзаконски прописи о техничким питањима у вези са уласком странаца)

- (1) Врсте путних исправа, поступање приликом групног уласка странаца из земаља безвизног режима, образац захтјева за издавање визе, као и поступање приликом издавања визе на граници, детаљније уређује подзаконским прописом Министарство, након прибављеног мишљења МИП-а.
- (2) Образац позивног писма, као и поступање приликом овјере позивног писма за улазак у БиХ, детаљније уређује подзаконским прописом Министарство након прибављеног мишљења Службе.
- (3) Поступање приликом уласка, образац рјешења о одбијању уласка и детаљније поступање приликом одбијања уласка у БиХ уређује подзаконским прописом Министарство, након прибављеног мишљења Граничне полиције.
- (4) Ако је потребно, друга техничка питања значајна за улазак странаца може подзаконским прописом уредити Министарство након прибављеног мишљења другог надлежног органа из става (1), (2) односно (3) овог члана.
- (5) Поступање приликом издавања виза у ДКП-има БиХ подзаконским прописом уређује МИП, након прибављеног мишљења Министарства.

ГЛАВА III - ПУТНЕ ИСПРАВЕ ЗА СТРАНЦЕ

Члан 45.

(Врсте путних исправа за странце)

Путне исправе за странце су:

- a) путна исправа за избјеглице,
- b) путна исправа за лица без држављанства,
- c) путни лист за странца.

Члан 46.

(Издавање путних исправа за странце)

- (1) Путне исправе за странце издају се странцима којима је у БиХ признат избјеглички статус или су лица без држављанства или им је потребан путни лист.
- (2) Путне исправе за лица без држављанства и путне листове за странце издаје Служба према боравишту односно пребивалишту странца, а путне исправе за избјеглице издаје Министарство.
- (3) Путне исправе за странце издају се са роком важења двије године, осим у случају путног листа који важи само за једно путовање.
- (4) Носиоци путних исправа за странце млађи од 18 година живота (малољетници) могу путовати у иностранство само у пратњи родитеља или законског заступника или опуномоћеника са овјереном пуномоћи оба родитеља или законског заступника, или морају имати сагласност родитеља односно законског заступника ако путују без пратње.

Члан 47.

(Путни лист за странца)

- (1) Путни лист за странца је путна исправа која важи за једно путовање и издаје се странцу:
 - a) чија је важећа путна исправа изгубљена или је уништена и не може се замијенити или је странац на други начин остао без ње, а држава чији је држављанин нема свој ДКП у БиХ нити њен интерес заступа нека друга држава, с циљем да се томе странцу омогући повратак у државу у којој има уобичајено мјесто боравка или у државу која га прихвата;
 - b) којем је одобрена или је била одобрена међународна заштита или привремена заштита или је у поступку стицања таквог статуса, с циљем да му се омогући добровољни повратак у матичну земљу или у државу у којој има уобичајено мјесто боравка или у државу која га прихвата;
 - c) којем је држављанство БиХ престало, а ради путовања у иностранство.
- (2) Путни лист за странца може се уз случајеве из става (1) овог члана издати и у другим случајевима, ако за то постоје оправдани разлози.
- (3) Путни лист за странца издаје надлежна организациона јединица Службе којој је пријављен губитак или уништење путне исправе или њен другачији нестанак, односно на чијем подручју странац борави.
- (4) У случају из става (1) тачке b) овог члана Служба издаје путни лист за странца након претходне сагласности Министарства.

Члан 48.

(Неиздавање путних исправа за странце)

- (1) Путна исправа за странца неће се издати:
 - a) странцу против којег се води кривични или прекршајни поступак, осим ако не постоји сагласност органа који води поступак;
 - b) странцу који је осуђен на казну затвора или новчану казну или му је изречена мјера одузимања имовинске користи или је дужан надокнадити штету, док казну не издржи односно док новчану казну не плати, или док не врати имовинску корист односно док не надокнади штету; или
 - c) ако то захтијевају разлози заштите јавног поретка, безбједности БиХ или јавног здравља.
- (2) Када Служба утврди постојање неког од разлога из става (1) овог члана, одузеће претходно издату путну исправу за странца на вријеме док такав разлог постоји, и о томе обавијестити Министарство.
- (3) У случају из става (2) овог члана Служба издаје потврду о одузимању путне исправе за странца.

Члан 49.

(Обавезе странца у вези са путним исправама за странце)

- (1) Странац не смије уступити своју путну исправу за странца другом лицу, нити смије користити као своју путну исправу другог лица. У противном, службено лице ће, одмах по сазнању, пријавити кривично дјело у складу са законом о кривичном поступку.
- (2) Странац којем је отказан боравак у складу са овим Законом или је стекао држављанство БиХ дужан је да одмах, а најкасније у року од три дана од дана наступања наведених околности, врати путну исправу за странце мјесно

- надлежној организационој јединици Службе која је ту путну исправу издала.
- (3) Странац је дужан да губитак, уништење или другачији нестанак путне исправе за странца пријави, одмах по сазнању, мјесно надлежној организационој јединици Службе или полиције према мјесту боравка, а ако се та чињеница догодила ван БиХ, најближем ДКП-у БиХ.
- (4) Орган којем је пријављена чињеница из става (3) овог члана издаје странцу потврду о пријави губитка, уништења или другачијег нестанка путне исправе за странца. Ако је странац пријавио ту чињеницу полицији односно ДКП-у БиХ, полиција односно ДКПБиХ дужни су да одмах, а најкасније током истог дана, обавијесте организациону јединицу Службе на чијем подручју странац борави.
- (5) Путна исправа за странца која је изгубљена, уништена или је на другачији начин нестала огласиће се неважећом у "Службеном гласнику БиХ", о трошку странца.

Члан 50.

(Подзаконски прописи о техничким питањима путних исправа за странце)

Облик, садржај, потребне документе који се прилажу уз захтјев за издавање, поступање пиликом издавања и друга техничка питања везана за путне исправе за странце уредиће подзаконским прописом Министарство цивилних послова БиХ, након прибављеног мишљења Службе и Министарства.

ГЛАВА IV - БОРАВАК СТРАНАЦА У БиХ

Одјељак А. Врсте боравка странаца у БиХ

Члан 51.

(Врсте боравка)

- (1) У смислу овог закона, под боравком странца сматра се:
- визни,
 - безвизни,
 - привремени,
 - стални боравак.
- (2) Визни боравак је право на боравак странца у БиХ у времену које је наведено у визи.
- (3) Безвизни боравак је право на боравак у БиХ странца који долази из земље безвизног режима у времену из члана 21. (*Ослобађање од обавезе прибављања визе*) става (2) овог закона.
- (4) Привремени боравак је право боравка странца у БиХ у времену од једне године, ако није другачије одређено одобрењем боравка.
- (5) Стални боравак је право на боравак странца у БиХ у неограниченом времену.

Одјељак Б. Привремени боравак

Члан 52.

(Основ за одобрење привременог боравка)

- (1) Одобрење привременог боравка може се издати из оправданих разлога као што су: брак или ванбрачна заједница са држављанином БиХ, спајање породице, образовање, научноистраживачки, умјетнички или спортски рад или рад консултаната; рад кључног особља унутар физичког или правног лица или рад по основу издате радне дозволе; у сврху приватног предузетништва или волонтерског рада или ради реализације пројекта значајног за БиХ; ради вјерских активности, лијечења или из хуманитарних разлога; те из другог сличног оправданог разлога или разлога који је заснован на међународном споразуму чија је БиХ уговорна страна.

- (2) Одобрење привременог боравка може се изузетно издати и по основу власништва на непокретној имовини, ако постоји ефективна веза странца са БиХ.
- (3) Странцу који је ушао у БиХ на основу визе која није виза за дугорочни боравак (Виза Д) или на основу безвизног режима уласка, а без претходно прибављене радне дозволе, не може се одобрити привремени боравак по основу рада са радном дозволом док тај странац борави у земљи.
- (4) Одобрење привременог боравка издаје се на временски период од највише једне године, с тим да рок важења пасоша мора бити дужи најмање три мјесеца од рока на који се одобрава привремени боравак.
- (5) Привремени боравак из хуманитарних разлога у случају прописаном чланом 54. (*Привремени боравак из хуманитарних разлога*) ставом (1) тачком а) овог закона одобрава се на вријеме до највише шест мјесеци.
- (6) Продужење привременог боравка може се одобрити на захтјев странца, али само по истом основу по којем му је одобрен привремени боравак чије продужење тражи.

Члан 53.

(Општи услови за одобрење привременог боравка)

- (1) Привремени боравак може се одобрити странцу под условима да:
- располаже доказом којим оправдава постојање основе за одобрење привременог боравка,
 - располаже средствима за издржавање,
 - посједује љекарско увјерење, издато најкасније три мјесеца прије дана подношења захтјева, из којег је видљиво да не болује од болести која представља пријетњу јавном здрављу у БиХ, изузимајући случајеве када је обољење наступило након одобреног првог привременог боравка у БиХ,
 - има обезбијеђен одговарајући смјештај у БиХ,
 - има обезбијеђено здравствено осигурање у БиХ,
 - посједује пасош са роком важења најмање три мјесеца дужим од периода на који тражи одобрење привременог боравка,
 - се против њега не води кривични поступак и да није кажњаван за кривично дјело.
- (2) Под доказом у смислу става (1) тачке а) овог члана сматра се:
- извод из матичне књиге вјенчаних или други одговарајући доказ о склопљеном браку који је правоснажан у БиХ, или доказ којим се потврђује постојање ванбрачне заједнице;
 - извод из матичне књиге рођених или други одговарајући доказ о сродству;
 - радна дозвола у БиХ;
 - пријава код надлежног фонда пензијско-инвалидског осигурања;
 - рјешење о упису правног лица у судски регистар, уз доказ о солвентности и уз потврду да је активност правног лица економски корисна за БиХ са становишта отварања нових радних мјеста, размјене технологије, иновација или улагања, коју издаје Министарство спољне трговине и економских односа БиХ;
 - потврда о упису на образовну установу за текућу годину;

- g) налаз са препоруком здравствене установе о неопходности дуготрајнијег лијечења у БиХ;
- h) документ који потврђује стручне квалификације;
- i) потврда да се против њега не води кривични поступак и потврда да није кажњаван за кривично дјело, коју је издао надлежни орган државе гдје има уобичајено мјесто боравка;
- j) доказ којим се потврђује да је странац кључно лице које ради у вишој управи или је на извршном положају у правном субјекту или је стручњак који поседује изванредно знање које је битно за активност правног лица или за управљање правним лицем, или поседује истраживачку опрему или технику;
- k) доказ о власништву непокретне имовине и о постојању ефективне везе са БиХ;
- l) доказ да је реализација пројекта значајна за БиХ и доказ да је странац кључно лице или стручњак потребан за реализацију пројекта; или
- m) други доказ на основу којег се може разумно закључити о оправданости боравка странца у земљи, што процјењује Служба приликом одлучивања по члану 60. (*Захтјев за одобрење првог привременог боравка, захтјев за продужење боравка и надлежности за рјешавање*) ставу (6) овог закона.

Члан 54.

(Привремени боравак из хуманитарних разлога)

- (1) Привремени боравак из хуманитарних разлога може се одобрити странцу који не испуњава опште услове за одобрење боравка прописане чланом 53. (*Општи услови за одобрење боравка*) овог закона, а у сљедећим случајевима:
 - a) ако је жртва организованог криминала, односно трговине људима, а с циљем пружања заштите и помоћи у опоравку и повратку у земљу уобичајеног мјеста боравка или у земљу која га прихвата;
 - b) малолетном дјетету странца ако је напуштено или је жртва организованог криминала, или је из других разлога остало без родитељске заштите, старатељства или без пратње;
 - c) лицу без држављанства;
 - d) странцу за којег се утврди да су се стекли услови из члана 91. (*Принцип забране враћања, "non-refoulement"*) овог закона, а којем у складу са овим Законом није одобрена међународна заштита;
 - e) из других оправданих разлога хуманитарне природе, које ће на приједлог Министарства одредити подзаконским прописом Савјет министара.
- (2) Привремени боравак из хуманитарних разлога може се такође одобрити странцу који не испуњава услове за одобрење привременог боравка прописане чланом 53. овог закона у случају када је његова присутност у БиХ потребна ради спровођења судског поступка, или у случају кад странац сарађује са органима власти ради откривања кривичног дјела или починиоца, или је сам жртва организованог криминала и његово присуство у БиХ је неопходно за спровођење судског поступка.
- (3) Странац којем је одобрен боравак из хуманитарних разлога на основу става (1) тачке d) овог члана има право на рад, а омогућиће му се образовање, здравствена и социјална заштита под истим условима као и држављанима БиХ. Лицу без држављанства које не поседује важећу путну

исправу а којем је одобрен боравак у складу са ставом (1) тачка c) овог члана издаје се потврда о идентитету. Облик и садржај потврде о идентитету биће прописани посебним прописом Министарства након прибављеног мишљења Министарства цивилних послова БиХ и Службе.

- (4) Привремени боравак из хуманитарних разлога одређен прописом Савјета министара, како је предвиђено ставом (1) тачком e) овог члана, не може се ни у којем случају одобрити супротно захтјеву из члана 62. (*Одбијање и одбацавање захтјева за одобрење боравка*) става (1) тачке g) овог закона.
- (5) Поступак за одобрење привременог боравка из хуманитарних разлога спроводи Служба.

Члан 55.

(Препорука надлежног органа)

За одобрење привременог боравка из хуманитарних разлога из члана 54. (*Привремени боравак из хуманитарних разлога*) става (1) тачке a), b) и e) и става (2) овог закона, уз остале доказе подобне за оцјену основаности захтјева, неопходна је оцјена органа пред којим се води одговарајући поступак (судски, управни), или препорука другог надлежног органа, или налаз специјалисте медицинске струке одговарајуће здравствене установе о потреби лијечења или опоравка или слично.

Члан 56.

(Заштита жртва трговине људима)

- (1) Министарство је одговорно за обезбјеђивање посебне заштите и помоћи жртвама трговине људима ради њиховог опоравка и повратка у земљу уобичајеног мјеста боравка или у земљу која их прихвата.
- (2) Министарство ће подзаконским прописом утврдити правила и стандарде у поступању, као и друга питања у вези са прихватам жртва трговине људима, њиховог опоравка и повратка (репатријације).

Члан 57.

(Привремени боравак по основу спајања породице)

- (1) Члановима уже породице држављанина БиХ који има пребивалиште у БиХ или странца са одобреним сталним боравком у БиХ или странца са одобреним привременим боравком у БиХ у трајању од једне године, ако постоје разумне основе да би му се могао одобрити стални боравак у БиХ, може се одобрити привремени боравак ради спајања породице, под условима да:
 - a) држављанин БиХ, односно странац са одобреним боравком у БиХ има обезбијеђен смјештај за себе и чланове породице за које тражи одобрење боравка по основу спајања породице, те да има стални извор прихода, односно да располаже довољним средствима за издржавање у БиХ лица за које подноси захтјев,
 - b) држављанин БиХ, односно странац са одобреним боравком у БиХ има обезбијеђено здравствено осигурање за себе и чланове породице за које тражи одобрење боравка по основу спајања породице, и
 - c) не постоје разлози који искључују одобрење боравка из члана 53. (*Општи услови за одобрење боравка*) става (1) тачке c), f) и g) овог закона ни разлози из члана 62. (*Одбијање и одбацавање захтјева за одобрење боравка*) става (1) тачке g) овог закона.
- (2) Члановима уже породице, у смислу овог члана и овог закона, сматрају се:

- a) лице с којим је држављанин БиХ, односно странац са одобреним боравком у БиХ у браку или с којим је у ванбрачној заједници, под условом да је брак односно ванбрачна заједница правоснажна у БиХ у складу са чланом 5. (*Дефиниције*) тачком р) и г) овог закона,
 - b) малолетна дјеца до 18 година живота или пунолетна издржавана дјеца која живе у заједничком домаћинству, рођена у браку, ван брака, усвојена или пасторци,
 - c) издржавани родитељи.
- (3) Привремени боравак одобрен по основу спајања породице може се продужити под истим условима под којима је одобрење боравка издато.
- (4) Изузетно од става (3) овог члана, пунолетни странац који борави у БиХ непрекидно три године по основу привременог боравка одобреног у сврху спајања породице стиче право на подношење посебног захтјева за одобрење привременог боравка по неком другом основу, ако испуњава услове прописане овим Законом за одобрење привременог боравка по неком другом основу осим спајања породице.

Члан 58.

(Боравак у случају престанка брака или ванбрачне заједнице)

Ако је престао брак или ванбрачна заједница за вријеме трајања привременог боравка одобреног у сврху спајања породице, бивши супружник или ванбрачни партнер који је одобрење привременог боравка добио као члан уже породице [члан 57. (*Привремени боравак по основу спајања породице*)] не стиче право на продужење привременог боравка, осим у случајевима:

- a) ако има право старатељства над малолетним дјететом које има држављанство БиХ;
- b) смрти супружника или ванбрачног партнера на основу којег је остварен привремени боравак у сврху спајања породице, ако докаже да је стекао право на рад у складу са одредбама овог закона или има обезбијеђена средства за сопствено издржавање и издржавање чланова породице те здравствено осигурање или ако борави у БиХ ради студирања и приложи изјаву о средствима за сопствено издржавање и издржавање чланова породице те ако има здравствено осигурање; или
- c) ако истиче разлоге подобне за одобрење привременог боравка из хуманитарних разлога у смислу члана 54. (*Привремени боравак из хуманитарних разлога*) овог закона.

Одјељак Ц. Стални боравак

Члан 59.

(Услови за одобрење сталног боравка)

- (1) Стални боравак може се одобрити странцу под условима да:
- a) на основу одобрења привременог боравка, непрекидно борави на територији БиХ најмање пет година прије подношења захтјева за одобрење сталног боравка,
 - b) располаже довољним и редовним средствима за издржавање,
 - c) има обезбијеђен одговарајући смјештај,
 - d) има обезбијеђено здравствено осигурање.

- (2) Боравак изван БиХ у трајању до 90 дана у периоду од једне године не сматра се прекидом боравка у смислу става (1) тачке а) овог члана.
- (3) Иако испуњава услове из става (1) овог члана, странцу неће бити одобрен стални боравак ако:
- a) у БиХ борави по основу образовања;
 - b) у БиХ борави по основу привремене заштите, или је поднио захтјев за одобрење привремене заштите и чека на одлуку о свом статусу;
 - c) у БиХ борави по основу међународне заштите, или је поднио захтјев за међународну заштиту и чека на одлуку о свом статусу;
 - d) у БиХ борави по основу правног статуса предвиђеног Бечком конвенцијом о дипломатским односима из 1961, Бечком конвенцијом о конзуларним односима из 1963, Конвенцијом из 1969. о специјалним мисијама или Бечком конвенцијом о представницима држава и њиховим односима са међународним организацијама из Универзалне повеље из 1975;
 - e) у БиХ борави по основу волонтерског рада;
 - f) у БиХ борави по основу привременог боравка из хуманитарних разлога из члана 54. (*Привремени боравак из хуманитарних разлога*) овог закона;
 - g) у БиХ борави јер се налази на издржавању казне односно извршавању друге кривичноправне санкције или друге обавезе утврђене одлуком суда или другог надлежног органа;
 - h) у БиХ борави по основу лијечења; или
 - i) у БиХ борави по основу реализације пројекта значајног за БиХ, који реализује међународна или домаћа институција или хуманитарна организација, удружење, фондација или другачија организација.

Одјељак Д. Поступак одобравања боравка и лична карта за странца

Члан 60.

(Захтјев за одобрење првог привременог боравка, захтјев за продужење боравка и надлежност за рјешавање)

- (1) Захтјев за одобрење првог привременог боравка и захтјев за продужење боравка подноси се Служби. Изван БиХ захтјев се Служби подноси путем ДКП-а БиХ, а у БиХ директно надлежној организационој јединици Службе.
- (2) У правилу, захтјев за одобрење првог привременог боравка странац мора поднијети изван БиХ преко ДКП-а БиХ, и то лично.
- (3) На територији БиХ странац може поднијети захтјев за одобрење првог привременог боравка само ако:
- a) је у БиХ ушао са визом за дугорочни боравак (Виза Д); или
 - b) је држављанин земље безвизног режима.
- (4) Захтјев за одобрење првог привременог боравка из става (3) овог члана подноси се надлежној организационој јединици Службе лично или преко законског заступника за пословно неспособног странца, и то најкасније 15 дана прије истека рока важења визе за дугорочни боравак (Визе Д), односно безвизног боравка.
- (5) Захтјев за продужење боравка подноси се у БиХ надлежној организационој јединици Службе директно, а изван БиХ преко ДКП-а БиХ. Странац мора поднијети захтјев лично или преко законског заступника за пословно неспособног

странца, и то најкасније 15 дана прије истека важећег периода боравка.

- (6) О захтјеву за одобрење првог привременог боравка и о захтјеву за продужење боравка одлучује рјешењем Служба. Служба рјешење доноси и доставља га странци што прије, а најкасније у року од 60 дана од дана подношења уредног захтјева ако је захтјев поднесен преко ДКП-а БиХ, а у року од 30 дана ако је захтјев поднесен директно надлежној организационој јединици Службе.
- (7) Ако је захтјев за одобрење боравка поднесен према ставу (3) овог члана, подносиоцу захтјева издаје се потврда да је поднио захтјев, која се сматра одобрењем боравка док се о захтјеву не донесе коначно рјешење.

Члан 61.

(Дијете странца са одобреним боравком)

- (1) Дијете, рођено на територији БиХ или изван БиХ, чији су родитељи странци који имају одобрен боравак у БиХ, стиче право на боравак у БиХ, и то за исти период за који родитељи имају одобрење боравка у БиХ.
- (2) Захтјев за одобрење боравка за дијете из става (1) овог члана подноси се у року од 30 дана од дана рођења дјетета.

Члан 62.

(Одбијање и одбацивање захтјева за одобрење боравка)

- (1) Странцу који иначе испуњава услове за одобрење боравка прописане овим Законом, захтјев за одобрење привременог или сталног боравка биће одбијен ако:
- захтјев за одобрење боравка не поднесе у складу са чланом 60. (*Захтјев за одобрење првог привременог боравка, захтјев за продужење боравка и надлежности за рјешавање*) овог закона;
 - је незаконито ушао у БиХ, осим ако постоје услови за одобрење боравка из хуманитарних разлога у смислу члана 54. (*Привремени боравак из хуманитарних разлога*) овог закона;
 - намјерно пружи погрешне податке или намјерно прикрије околности важне за давање одобрења боравка;
 - му је изречена мјера протјеривања из БиХ, за вријеме трајања те мјере;
 - се води у евиденцијама код надлежног органа као преступник, а посебно као међународни преступник;
 - постоје други разлози утврђени међународним уговором чија је БиХ уговорна страна;
 - присуство странца, на основу података и информација које има Служба или обавјештења надлежних органа, представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ, или представља пријетњу јавном здрављу, изузимајући случајеве када је обољење наступило након одобреног боравка у БиХ;
 - је правоснажно осуђен за кривично дјело, а рехабилитација брисањем осуде још није наступила; или
 - Служба утврди да је склопљен брак из интереса или заснована ванбрачна заједница из интереса или да је засновано усвајање из интереса искључиво ради уласка и/или боравка странца у БиХ.

- (2) Странцу који иначе испуњава услове за одобрење боравка прописане овим Законом, захтјев за одобрење привременог или сталног боравка, осим разлога прописаних Законом о управном поступку, биће одбачен и ако:

- у прописаном року не поднесе захтјев за боравак или продужење привременог боравка, а разлог кашњења не оправда објективним околностима; или
 - захтјев за боравак не поднесе лично странац или законски заступник за пословно неспособног странца.
- (3) Рјешењем којим је захтјев за одобрење боравка одбијен, односно закључком којим је захтјев за одобрење боравка одбачен, утврђује се рок у којем је странац дужан да напусти БиХ, а који не може бити дужи од 15 дана од дана достављања одлуке.

Члан 63.

(Жалба против рјешења којим се захтјев за одобрење боравка одбија)

- Против рјешења којим се захтјев за одобрење боравка одбија подносилац захтјева или његов законски заступник или опуномоћеник може поднијети жалбу Министарству у року од 15 дана од дана пријема рјешења.
- Подносилац захтјева за одобрење боравка не може бити протјеран ни присилно удаљен из БиХ док не протекне рок за жалбу, а ако је жалба поднесена - до доношења рјешења у поступку по жалби.
- Док рјешење не постане извршно, странац се може ставити под надзор или му се може ограничити кретање и наложити да се у одређеним временским размацима јавља организационој јединици Службе на чијем подручју борави.
- До окончања поступка странцу се, уз потврду, привремено одузимају све путне исправе које може користити за прелазак државне границе БиХ, осим ако пристане добровољно напустити БиХ прије окончања поступка из става (2) овог члана.

Члан 64.

(Наљепница одобрења боравка)

- Рјешење о одобрењу боравка извршава се уношењем наљепнице одобрења боравка у важећи пасош странца.
- Наљепница одобрења боравка унесена у важећи пасош странца служи као дозвола за прелазак државне границе БиХ у периоду важења одобрења боравка.

Члан 65.

(Измјена рјешења о одобрењу боравка)

- Ако је пасош странца у којем се налазила важећа наљепница одобрења боравка замијењен новим пасошем, измјена правоснажног рјешења врши се у дијелу који се односи на број пасоша.
- У случају из става (1) овог члана Служба издаје нову наљепницу одобрења боравка коју уноси у нови пасош странца.

Члан 66.

(Лична карта за странца)

- Странцу којим је одобрено стално боравак надлежни орган у мјесту у којем странац има пребивалиште издаје личну карту за странца.
- Странац је дужан да поднесе захтјев за издавање личне карте за странца надлежном органу у року од осам дана од дана пријема одлуке о одређеном јединственом матичном броју (ЈМБ).
- Лична карта за странца издаје се са роком важења од пет година, ако другачије није одређено посебним прописом.
- Странац не смије уступити своју личну карту за странца другом лицу, нити смије користити личну карту другог лица као своју. У противном, службено лице ће, одмах по

сазнању, пријавити кривично дјело у складу са законом о кривичном поступку.

- (5) Странац којем је отказан боравак у складу са овим Законом или је стекао држављанство БиХ дужан је да органу из става (1) овог члана одмах, а најкасније у року од три дана од дана наступања наведених околности, врати личну карту за странца. Орган из става (1) овог члана дужан је да одмах по пријему враћене личне карте за странца, а најкасније током истог дана, о томе обавијести надлежну организациону јединицу Службе.
- (6) Странац је дужан да губитак, уништење или другачији нестанак личне карте за странца пријави, одмах по сазнању, мјесно надлежној организационој јединици Службе или полицији према мјесту пребивалишта, а ако се та чињеница догодила изван БиХ најближем ДКП-у БиХ.
- (7) Орган којем је пријављена чињеница из става (6) овог члана издаје странцу потврду о пријави губитка, уништења или другачијег нестанка личне карте за странца. Ако је странац пријавио ту чињеницу полицији односно ДКП-у БиХ, полиција односно ДКПБиХ дужни су да одмах, а најкасније током истог дана, обавијесте организациону јединицу Службе на чијем подручју странац има пријављено пребивалиште.
- (9) Лична карта за странца која је изгубљена, уништена или је на другачији начин нестала биће оглашена неважећом у "Службеном гласнику БиХ", о трошку странца.

Члан 67.

(Обавеза ношења личне карте за странце или пасоша са одобрењем боравка)

Странац је дужан да носи и на захтјев овлашћеног лица Министарства, Службе, полиције или другог надлежног органа кад је други надлежни орган на то законом овлашћен дати на увид личну карту за странца или пасош са одобрењем боравка у БиХ.

Одјељак Е. Отказ боравка

Члан 68.

(Разлози за отказ боравка)

- (1) Право на боравак отказује се странцу ако:
 - a) не поштује јавни поредак БиХ [члан 9. (*Обавеза поштовања јавног поретка БиХ*)] или предузме активност нарушавања безбједности БиХ или је члан организације која предузме такву активност;
 - b) угрози интересе БиХ тако што било на који начин учествује у кријумчарењу наоружања или војне опреме, радиоактивне или друге опасне материје или опојне дроге, или у недозвољеном превозу или трговини материјалом за производњу наоружања или другог средства за масовно уништење, или у производњи или посједовању опојне дроге у сврху продаје, или је члан организације која било на који начин учествује у таквој активности;
 - c) организује или је у вези са организовањем незаконитог уласка, боравка или изласка појединца или групе у или из БиХ, или ако организује или на било који начин учествује у трговини људима;
 - d) Служба утврди да је склопљен брак из интереса или заснована ванбрачна заједница из интереса или да је засновано усвојење из интереса искључиво ради уласка и/или боравка странца у БиХ, или ако Служба утврди да странац који је издао позивно писмо није испунио своје обвезе из позивног писма, а поново је

издао позивно писмо, или позивна писма издаје у неистиниту сврху или их другачије злоупотребљава;

- e) је намјерно пружио погрешне податке или прикрио околности важне за издавање одобрења боравка;
 - f) одбија да спроведе коначну односно правоснажну одлуку надлежног органа у БиХ;
 - g) странац у БиХ борави противно сврси на основу које је одобрен боравак;
 - h) је улазак и/или боравак странац остварио на основу кривотворене путне исправе;
 - i) у БиХ обавља дјелатност за коју је потребна радна дозвола, а нема радну дозволу у БиХ, или ради на радном мјесту или врсти послова различитима од оних за које има радну дозволу;
 - j) је прекршио или покушао прекршити прописе којима се регулира прелазак државне границе БиХ, без обзира да ли је повреда прописа настала при уласку или изласку из БиХ;
 - k) су се околности на основу којих је издато одобрење боравка измијениле у таквој мјери да би искључиле сваку могућност издавања одобрења;
 - l) је правоснажно осуђен за кривично дјело за које се може изрећи казна затвора од једне године или тежа казна;
 - m) његово присуство у БиХ представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ;
 - n) остане без средстава за издржавање; или
 - o) избива из БиХ непрекидно током периода од најмање 12 мјесеци, а на основу околности недвосмислено се може утврдити да нема намјеру повратка и привременог боравка у БиХ.
- (2) Основ за утврђивање разлога за отказ боравка прописаних ставом (1) овог члана је постојање међународне потјернице, правоснажне судске одлуке, као и подаци и информације које има Служба или обавјештења надлежних органа.
 - (3) Ако странац има одобрен стални боравак, стални боравак може се отказати само из разлога прописаних ставом (1) тачкама a), b), c), d), e) или h) овог члана.
 - (4) Ако је странац из разлога из става (1) овог члана лишен слободе или осуђен на безусловну казну затвора, а није му изречена мјера протјеривања, отказ боравка почиње му тећи од тренутка престанка разлога за лишење слободе или издржане односно опрштене или застарјеле казне.
 - (5) Ако се странцу отказује безвизни или привремени боравак из разлога прописаних ставом (1) тачкама a), b), c), d), e), g), h), l) или m) овог члана, може му се уз отказ боравка изрећи и мјера протјеривања из БиХ.
 - (6) Странац којем је отказан боравак и изречена мјера протјеривања може до напуштања БиХ бити стављен под надзор.
 - (7) Приликом одређивања рока у којем странац којем је отказан боравак а није му изречена мјера протјеривања мора напустити БиХ, орган који је издао рјешење мора узети у обзир вријеме у којем је странац у могућности да напусти БиХ, али тај рок не може бити дужи од 15 дана.

Члан 69.

(Посебан разлог за отказ сталног боравка)

Странцу који има одобрен стални боравак у БиХ даљи боравак отказује се ако:

- a) се утврди да није настањен у БиХ дуже од једне године; или
- b) избива из БиХ краће од једне године, али се на основу околности недвосмислено може утврдити да нема намјеру повратка и сталног боравка у БиХ.

Члан 70.

(Поступак отказа боравка)

- (1) Рјешење о отказу боравка доноси Служба по службеној дужности или на образложени приједлог друге организационе јединице или управне организације Министарства, безбједносне агенције, полиције или другог органа.
- (2) Подносилац предлога из става (1) овог члана мора уз приједлог доставити и све податке и документацију релевантну за доношење одлуке о отказу боравка.
- (3) Против рјешења из става (1) овог члана жалба се може поднијети Министарству у року од 15 дана од дана достављања рјешења.
- (4) Жалба одгађа извршење рјешења.

Члан 71.

(Извршење рјешења о отказу боравка)

- (1) Након што рјешење о отказу боравка постане коначно, наљепницу одобрења боравка у пасошу странца поништава надлежна организациона јединица Службе уношењем отиска штампбиља "ПОНИШТЕНО", односно другог одговарајућег знака преко наљепнице. У пасош странца уноси се рок (датум) до којег је странац дужан да напусти БиХ.
- (2) Након што рјешење о отказу безвизног боравка постане коначно, отказ боравка уписује се у пасош странца као и рок (датум) до којег је странац дужан да напусти БиХ. Ако странац нема пасош, сачињава се службена забиљешка.
- (3) Ако странац рјешење о отказу боравка не изврши добровољно напуштањем БиХ у року из става (1) и (2) овог члана, рјешење о отказу боравка извршава Служба, а по потреби у сарадњи са другим организационим јединицама Министарства или са полицијом. Друге организационе јединице Министарства и полиција дужни су да Служби пруже помоћ на њен захтјев.

Одјељак Ф. Пријава боравка странца

Члан 72.

(Обавеза пријаве боравишта и пребивалишта странца)

- (1) Странац којем је одобрен привремени боравак дужан је да пријави и одјави боравиште, као и промјену адресе становања, а странац којем је одобрен стални боравак и пребивалиште.
- (2) Пријаве и одјаве из става (1) овог члана подnose се надлежним организационим јединицама Службе или полицији.
- (3) Када је пријава или одјава из става (1) овог члана или из члана 75. (*Остали обавезници пријаве боравишта странца*) става (1) овог закона поднесена полицији, полиција је дужна да достави копију пријаве надлежној организационој јединици Службе у року од 24 сата од тренутка пријема пријаве.

Члан 73.

(Боравиште и пребивалиште странца)

- (1) Боравиште странца је мјесто у којем странац са одобреним привременим боравком борави.
- (2) Пребивалиште странца је мјесто у којем се странац са одобреним сталним боравком у БиХ настанио с намјером да у њему стално живи.

Члан 74.

(Рокови за пријаву и одјаву боравишта и пребивалишта странца)

- (1) Странац којем је одобрен стални боравак дужан је да пријави своје пребивалиште и промјену адресе становања у мјесту пребивалишта у року од осам дана од дана пријема одлуке о одобрењу сталног боравка, односно од дана доласка у мјесто пребивалишта, односно од дана промјене адресе становања.
- (2) Странац којем је одобрен привремени боравак дужан је да пријави своје боравиште и промјену адресе становања у року од 48 сати од дана пријема одлуке о одобрењу привременог боравка, односно од дана доласка у мјесто боравка, односно од дана промјене адресе становања, осим кад је овим Законом прописан дужи рок за одређене категорије странаца.
- (3) Странац из става (1) и (2) овог члана који добровољно напушта БиХ без намјере повратка дужан је да одјави своје пребивалиште односно боравиште.

Члан 75.

(Остала лица обавезна да пријаве боравиште странца)

- (1) Правна и физичка лица која пружају услуге смјештаја дужна су да надлежној организационој јединици Службе или полицији пријаве боравиште странца најкасније у року од 12 сати од тренутка пружања услуге смјештаја странцу.
- (2) Правна и физичка лица из става (1) овог члана дужна су да воде евиденцију о странцима (у даљем тексту: књига странаца) којима пружају услугу смјештаја. Та лица обавезна су да чувају књиге странаца најмање три године од дана закључења књиге и овлашћеном службеном лицу Службе или полиције дају на увид књигу странаца. Књига странаца овјерава се у надлежној организационој јединици Службе или у полицији према мјесту пребивалишта, односно пословног сједишта даваоца услуге смјештаја странцима.
- (3) Странац који не користи услуге смјештаја правних и физичких лица из става (1) овог члана или физичко лице код којег је странац у посјети, дужно је да надлежној организационој јединици Службе или полиције пријави боравак странца у БиХ, ако ће странац у БиХ боравити дуже од три дана.

Члан 76.

(Подзаконски прописи о техничким питањима одобрења боравка те боравишта и пребивалишта странца)

Министарство ће, након прибављеног мишљења Службе, подзаконским прописом детаљније уредити обрасце и поступање приликом пријава и одјава боравишта и пребивалишта те приликом одобрења боравка, начин провјере података и прилога уз захтјев за одобрење боравка, облик и садржај потврде о поднесеном захтјеву за боравак, поступање приликом отказа боравка, облик и садржај наљепнице одобрења боравка у БиХ, изглед, садржај и поступање приликом издавања личне карте за странца, изглед, садржај и овјеру књиге странаца, као и друга техничка питања значајна за боравак и кретање странаца у БиХ.

Одјељак Г. Улазак и боравак странаца у БиХ у сврху рада**Члан 77.****(Издавање радне дозволе)**

- (1) Радна дозвола може се издати странцу на захтјев правног или физичког лица које га намјерава запослити (у даљњем тексту: послодавац). Зависно од мјеста пребивалишта односно сједишта послодавца, радну дозволу издаје орган надлежан за послове запошљавања странаца Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске или Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.
- (2) Радну дозволу орган надлежан за послове запошљавања странаца издаје на основу утврђене квоте радних дозвола у складу са чланом 78. (*Квота радних дозвола*) или као радну дозволу која се не рачуна у квоту у складу са чланом 79. (*Радне дозволе које се не рачунају у квоту*) овог закона, те у складу са прописима којима се уређује издавање радне дозволе.
- (3) Радна дозвола издаје се за одређено радно мјесто и/или за одређену врсту послова.
- (4) Радна дозвола не може се издати са роком важења дужином од једне године.

Члан 78.**(Квота радних дозвола)**

- (1) Квота радних дозвола је број радних дозвола које се у БиХ могу издати у једној години за странце одређених занимања, односно за странце који обављају одређене дјелатности, а којима је радна дозвола за рад у БиХ потребна и улази у квоту. Годишњу квоту радних дозвола утврђује Савјет министара, у складу са миграционом политиком и уз уважавање стања на тржишту рада.
- (2) Предлог годишње квоте радних дозвола Савјету министара подноси Министарство цивилних послова БиХ. Министарство цивилних послова БиХ приједлог израђује на основу изражених потреба органа надлежних за послове запошљавања странаца Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине о броју потребних радних дозвола за странце, према степену и врсти образовања односно квалификација или стручности. Ти органи своје потребе за радним дозволама подnose Министарству цивилних послова БиХ преко Агенције за рад и запошљавање Босне и Херцеговине.
- (3) У оквиру годишње квоте радних дозвола, Савјет министара утврђује дјелатности и занимања у којима се допушта запошљавање странаца и број радних дозвола за сваку од дјелатности те утврђује територијалну распојела радних дозвола према израженим потребама из става (2) овог члана.
- (4) Годишњу квоту радних дозвола Савјет министара утврђује најкасније до 31. октобра текуће године за сљедећу годину.
- (5) Радне дозволе утврђене годишњом квотом издају се прво за продужење већ издатих радних дозвола, па потом за ново запошљавање.
- (6) Предност при издавању радних дозвола имају странци који већ имају одобрен привремени боравак у БиХ по основу спајања породице са странцем са одобреним привременим боравком у БиХ.

Члан 79.**(Радне дозволе које се не рачунају у квоту)**

Радна дозвола може се издати независно од утврђене годишње квоте радних дозвола у сљедећим случајевима:

- a) странцу који има образовање које одговара високом образовању, завршеном постдипломском или докторском студију у БиХ;
- b) странцу чији се рад у БиХ заснива на међународном споразуму;
- c) странцу који обавља кључне послове у пословном субјекту, а који није изузет од потребе посједовања радне дозволе на основу међународног споразума;
- d) учитељима или наставницима који изводе или помажу у настави у образовним установама због свог специфичног знања;
- e) професионалним спортистима или спортским радницима који на основу ваљано закљученог уговора раде у БиХ;
- f) странцу који је у брачној или ванбрачној заједници са странцем са одобреним сталним боравком у БиХ или је дијете странца са одобреним сталним боравком у БиХ.

Члан 80.**(Информације неопходне за издавање радне дозволе)**

Уз захтјев за издавање радне дозволе за странца послодавац је дужан да приложи:

- a) податке о странцу с којим намјерава закључити уговор о раду или други одговарајући уговор, а нарочито: име и презиме, укључујући и сва пријашња имена и презимена, имена и презимена родитеља, датум рођења, пол, мјесто пребивалишта и адресу становања у земљи поријекла, број, датум и мјесто издавања важећих путних исправа,
- b) податке о радном мјесту или врсти посла те о условима рада,
- c) извод из релевантног регистра надлежног суда о регистрацији послодавца у БиХ,
- d) доказ банке код које послодавац има рачун о солвентности послодавца,
- e) доказ о подмиреним пореским обавезама и о уплаћеним доприносима за све постојеће запосленике, укључујући и странца у случају продужења радне дозволе, и
- f) образложење о оправданости запошљавања странца.

Члан 81.**(Закључење уговора о раду или другог одговарајућег уговора)**

- (1) Уговор о раду или други одговарајући уговор са странцем послодавац не може закључити прије него што је странцу одобрен привремени боравак.
- (2) Послодавац је дужан да Служби достави примјерак закљученог уговора о раду или другог одговарајућег уговора одмах, а најкасније у року од три дана од дана закључења уговора.

Члан 82.**(Веа између одобрења привременог боравка и радне дозволе)**

- (1) Странац не може почети с радом у БиХ на основу радне дозволе прије него што му је одобрен привремени боравак.
- (2) Странац може радити у БиХ само на основу оне радне дозволе на основу које му је одобрен привремени боравак. На основу радне дозволе странац може радити у БиХ само на оном радном мјесту или на оној врсти послова за чије је обављање радна дозвола издата те на основу које је странцу одобрен привремени боравак у БиХ.

- (3) У року од 15 дана од дана престанка важења радне дозволе престаје важити и одобрење привременог боравка, ако је привремени боравак одобрен по основу радне дозволе. Неодобравањем, престанком или отказом привременог боравка престаје важити и радна дозвола на основу које је тражен или одобрен привремени боравак у БиХ.

Члан 83.

(Престанак важења радне дозволе)

- (1) Радна дозвола за странца престаје да важи:
- истеком рока важења на који је издата, али у сваком случају истеком године дана од дана издавања;
 - из разлога предвиђених прописима који уређују запошљавање странаца; или
 - неодобравањем, престанком или отказом привременог боравка у БиХ.
- (2) О случајевима из става (1) тачке b) орган надлежан за послове запошљавања странаца дужан је да обавијести Службу одмах, а најкасније током истог радног дана у којем је тај орган утврдио чињеницу из става (1) овог члана.
- (3) О случајевима из става (1) тачке c) Служба ће обавијестити орган надлежан за послове запошљавања странаца одмах, а најкасније током истог радног дана у којем је донесена одлука односно утврђена чињеница из става (1) овог члана.

Члан 84.

(Изузеци од обавезе посједовања радне дозволе)

- (1) Уз примјену свих одредаба овог закона које се односе на привремени боравак, радну дозволу за рад у БиХ не морају имати следеће категорије странаца:
- кључна лица која се именују на позиције члана надзорног одбора правног лица са сједиштем у БиХ основаног као дионичко односно акционарско друштво у већинском власништву правног односно физичког лица, ако именовање нема карактер радног односа нити рад на тим позицијама траје дуже од укупно три мјесеца годишње;
 - оснивачи привредног друштва односно предузећа са сједиштем у БиХ, који у том привредном друштву односно предузећу обављају одређене послове, ако такав рад нема карактер радног односа нити траје дуже од укупно три мјесеца годишње;
 - универзитетски професори које универзитети у БиХ позову за предаваче, научници на научном или стручном усавршавању, научници који су представници међународних организација те научници који учествују у спровођењу научноистраживачких пројеката важних за БиХ;
 - стручњаци, наставници и предавачи страних културних и образовних институција, који у БиХ обављају свој стручни посао у оквиру програма културне и образовне сарадње;
 - цивилни и војни службеници влада других држава који у БиХ долазе да раде на основу уговора о сарадњи са органима БиХ;
 - чланови научних међународних мисија, који обављају истраживања у БиХ који је одобрио Савјет министара;
 - представници вјерских заједница регистрованих у БиХ док обављају посао искључиво везан за вјерску службу;
 - страни дописници акредитовани у БиХ или извјештачи страних медија;

- умјетници и техничко особље, односно аутори и извођачи оперских, балетних, драмских и других позоришних приредаба или концертних, ликовних и других културних приредаба или аутори и извођачи у области музичке, музичко-сценске, плесне и балетне умјетности, као и пратеће извјештачко, организационо и техничко особље које учествује у културним радионицама, сусретима и колонијама, ако због тога у БиХ не бораве дуже од 30 дана непрекидно нити дуже од укупно три мјесеца годишње са прекидима;
 - странци који, на основу уговора са Савјетом министара, Министарством одбране БиХ, Министарством правде БиХ или Министарством, обављају послове за потребе одбране, правног система или безбједности државе или се стручно усавршавају у тим областима;
 - странци који у БиХ долазе ради учествовања на спортским и шаховским приредбама;
 - стручњаци у области заштите културне баштине, библиотекарства и архивистике, ако због тога у БиХ не бораве дуже од 30 дана непрекидно нити дуже од укупно три мјесеца годишње са прекидима;
 - странци које је упутио страни послодавац, а који омогућавају стручно усавршавање и обуку лицима запосленим код физичких или правних лица са сједиштем у БиХ, у трајању од укупно три мјесеца годишње;
 - странци којима је одобрен привремени боравак у сврху стручног усавршавања или обуке, ако њихово стручно усавршавање не траје дуже од укупно три мјесеца годишње;
 - странци који обављају послове везане за испоруку, монтажу и сервис машина или опреме, ако њихов рад не траје дуже од 30 дана непрекидно нити дуже од укупно три мјесеца годишње са прекидима;
 - странци који учествују на организованим стручним скуповима и семинарима;
 - странци који учествују на сајамским или изложбеним приредбама на којима излаже њихов послодавац;
 - странци запослени у циркусима или забавним парковима, ако у БиХ не бораве дуже од три мјесеца годишње;
 - странац с којим је држављанин БиХ у браку или ванбрачној заједници или је дијете држављанина БиХ, ако има одобрен боравак у БиХ;
 - странци који у БиХ имају статус редовног ученика или студента када обављају послове привременог карактера у складу са прописима који регулишу такво обављање послова;
 - странци којима је у БиХ одобрена међународна заштита или привремена заштита и странци са одобреним сталним боравком у БиХ, као што је прописано чланом 85. *(Изједначавање странаца са одобреним сталним боравком или међународном заштитом или привременом заштитом са држављанима БиХ у догледу рада)* овог закона.
- (2) Категорије странаца из става (1) тачке i), l), m), o), r) и s) смију боравити у БиХ у сврху рада само ако имају закључен ваљан уговор са физичким или правним лицем које је у БиХ регистровано за обављање тих дјелатности.

Члан 85.

(Изједначавање странаца са одобреним сталним боравком или међународном заштитом или привременом заштитом са држављанима БиХ у погледу рада)

Странци са одобреним сталним боравком у БиХ, странци са одобреном међународном заштитом у БиХ и странци са одобреном привременом заштитом имају право на рад у БиХ као и држављани БиХ.

Члан 86.

(Судови надлежни за регистрацију пословних субјеката)

Судови надлежни за регистрацију пословних субјеката дужни су да одмах, а најкасније у року од седам дана од дана извршене регистрације пословног субјекта односно измјене података, доставе Служби потпуну информацију о регистрацији односно о свакој измјени података о следећим категоријама странаца:

- a) власницима удјела односно дионица у регистрованом правном лицу,
- b) члановима управе односно прокуристима у регистрованом правном лицу, и
- c) члановима надзорног одбора регистрованог правног лица.

ГЛАВА V - УДАЉЕЊЕ СТРАНЦА ИЗ ЗЕМЉЕ

Одјељак А. Протјеривање

Члан 87.

(Мјера протјеривања)

- (1) Протјеривање је мјера којом се странцу налаже излазак из БиХ и забрањује улазак и боравак у БиХ у одређеном временском периоду који не може бити краћи од једне ни дужи од пет година.
- (2) Период забране уласка и боравка из става (1) овог члана може, на захтјев странца, бити скраћен или забрана уласка укинута у случају када су испуњени сви следећи услови:
 - a) када је странцу мјера протјеривања изречена први пут,
 - b) када је странац добровољно напустио БиХ и сносио све трошкове везане за процедуру повратка у земљу уобичајеног мјеста боравка, и
- (3) Изузетно од одредбе става (1) овог члана, период забране уласка и боравка може се продужити ако:
 - a) је странац претходно већ био протјеран из БиХ;
 - b) је странац ушао у БиХ током трајања забране уласка; или
 - c) странац у тренутку престанка забране уласка у БиХ још увијек представља пријетњу јавном поретку или безбједности или међународним односима БиХ.
- (4) Период трајања забране уласка рачуна се од дана напуштања БиХ.
- (5) Рјешење о протјеривању странца из БиХ, са забраном уласка и боравка у БиХ у одређеном периоду, доноси Служба по службеној дужности или на образложени приједлог друге организационе јединице Министарства, органа за спровођење закона или другог органа.
- (6) Против рјешења Службе о протјеривању странца из БиХ жалба се може поднијети Министарству у року од осам дана од дана достављања рјешења. Ако је рјешење о протјеривању изречено према одредби члана 88. (*Разлози за изрицање мјере протјеривања*) става (1) тачке i) овог закона, рок за жалбу је 24 сата од достављања рјешења.
- (7) Жалба одгађа извршење рјешења.

- (8) Министарство доноси рјешење по жалби и доставља га странци што прије, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема жалбе.
- (9) Док рјешење не постане извршно, странац може бити стављен под надзор или му се може ограничити кретање на одређеном подручју или мјесту и наложити да се у одређеним временским размацима јавља организационој јединици Службе на чијем подручју борави.
- (10) До окончања поступка странцу се, уз потврду, привремено одузимају све путне исправе које може користити за прелазак државне границе БиХ, осим ако пристане добровољно напустити БиХ прије окончања поступка из става (6) или (8) овог члана.
- (11) Забрањено је колективно протјеривање странаца. Мјера протјеривања може се изрећи само у појединачном случају.

Члан 88.

(Разлози за изрицање мјере протјеривања)

- (1) Странцу може бити изречена мјера протјеривања из БиХ ако:
 - a) је у БиХ покушао ући или ушао незаконито или је остао у БиХ након истека рока важења визе или одобрења боравка или након протекла времена важења права на безвизни боравак, или је покушао прекршити или прекршио прописе о преласку државне границе при изласку из БиХ;
 - b) је виза коначном одлуком поништена, а странац у року од 15 дана односно у року остављеном за добровољно извршење није добровољно напустио БиХ, у складу са овим Законом;
 - c) му је отказан боравак, а у одређеном року није добровољно напустио БиХ, у складу са овим Законом;
 - d) је у БиХ остао након престанка важења избјегличког статуса, супсидијарне заштите или привремене заштите или након што су се стекли услови из члана 117. (*Протјеривање у случају одбијања захтјева за међународну заштитицу*) овог закона, а није остварио право на боравак у складу са овим Законом;
 - e) је одлука о одузимању или отпусту из држављанства БиХ постала правоснажна, а није остварио право на боравак у складу са овим Законом;
 - f) је правоснажно осуђен за кривично дјело са обиљежјем трговине опојном дрогом, оружјем, људима, кријумчарења људи, тероризма, прања новца, или било којег облика организованог, прекограничног или транснационалног криминала;
 - g) је правоснажно осуђен за кривично дјело за које се може изрећи казна затвора у трајању од једне године или тежа казна;
 - h) присуство странца представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ; или
 - i) је прихваћен по основу међународног споразума о сарадњи у предаји и прихвату лица чији је боравак незаконит, а нема одобрен боравак у БиХ.
- (2) Приликом одлучивања да ли ће странцу изрећи мјеру протјеривања из БиХ, као и приликом доношења одлуке о дужини трајања забране уласка, Служба је посебно дужна да са нарочитом пажњом оцијени све доказе и утврди све околности и чињенице битне за доношење одлуке, а у складу са принципима Закона о управном поступку.

Члан 89.

(Добровољно извршење рјешења о протјеривању)

- (1) Рјешењем о протјеривању може се одредити рок за добровољно извршење рјешења који не може бити дужи од 15 дана.
- (2) Странац којем је изречена мјера протјеривања дужан је да се приликом напуштања БиХ пријави службеном лицу овлашћеном за контролу преласка државне границе.
- (3) Гранична полиција дужна је да чињеницу напуштања БиХ унесе у пасош странца и истовремено о тој чињеници обавјести Службу и Министарство. Ако странац нема пасош, о тој се чињеници сачињава службена забиљешка, а странцу се издаје потврда да је напустио БиХ.
- (4) Гранична полиција дужна је да одмах, а најкасније током истог дана, обавјести Службу и Министарство о сваком странцу који је напустио БиХ а којем је изречена мјера протјеривања из БиХ.
- (5) У случају да странац добровољно не напусти БиХ у року за добровољно извршење рјешења, коначно рјешење о протјеривању извршава Служба предузимањем мјера за присилно удаљење странца из БиХ, по потреби уз сарадњу других организационих јединица Министарства или полиције. Друге организационе јединице Министарства и полиција дужни су да Служби пруже помоћ на њен захтјев.

Члан 90.

(Посебни случајеви протјеривања)

- (1) Савјет министара може изузетно, на образложени приједлог Министарства, Службе, друге организационе јединице Министарства или полиције, рјешавајући у појединачном случају, донијети одлуку о протјеривању странца из БиХ са трајном забраном уласка у БиХ, ако оцијени да је протјеривање неопходно у интересу јавног поретка или се заснива на разлозима безбједности БиХ, у складу са чланом 1. став 2. Протокола број 7 Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода измијењеног Протоколом број 11.
- (2) Одлука из става (1) овог члана не може се извршити супротно одредбама члана 91. (*Принцип забране враћања, "non-refoulement"*) овог закона.

Одјељак Б. Заштита странаца: "non-refoulement"

Члан 91.

(Принцип забране враћања, "non-refoulement")

- (1) Странац неће ни на који начин бити протјеран или враћен ("refoulement") на границу територије гдје би му живот или слобода били угрожени због његове расе, вјере, националности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког мишљења, без обзира да ли му је званично одобрена међународна заштита. Забрана враћања или протјеривања ("non-refoulement") односи се и на лица за која постоји основана сумња да би била у опасности да буду подвргнута мучењу или другом нехуманом или понижавајућем поступању или кажњавању. Странац, такође, не може бити ни протјеран ни враћен у земљу у којој није заштићен од слања на такву територију.

Члан 92.

(Поступање у случају позивања на заштиту)

- (1) Када странац наведе разлоге из члана 91. (*Принцип забране враћања, "non-refoulement"*), орган пред којим је изјава дата упућује странца Служби у складу са чланом 107. (*Намјера и захтјев за међународну заштиту*) ставом (2) овог закона, а ради исказивања намјере о подношењу захтјева за покретања поступка утврђивања основности

навода и постојања услова за одобрење међународне заштите у складу са члановима од 105. до 138. [Глава VII (*Међународна и привремена заштита*)] овог закона.

- (2) У случају из става (1) овог члана, рјешење о протјеривању може се извршити тек када се стекну услови из члана 117. (*Протјеривање у случају одбијања захтјева за међународну заштиту*) овог закона.

Одјељак Ц. Присилно удаљење странца из земље

Члан 93.

(Закључак о дозволи извршења рјешења о протјеривању)

- (1) Странац се може присилно удаљити из БиХ.
- (2) Присилно удаљење странца из БиХ предузима, по службеној дужности, организациона јединица Службе која је донијела рјешење о протјеривању странца или на чијем подручју странац борави или организациона јединица Службе на чијем је подручју затечен, приведен односно задржан странац чији је боравак незаконит, а на основу закључка о дозволи извршења.
- (3) Кад рјешење о протјеривању постане извршно, Служба доноси закључак о дозволи извршења без одгађања, а најкасније у року од седам дана од дана када су обезбијеђени услови за присилно удаљење странца из БиХ.
- (4) Закључком о дозволи извршења утврђује се да је рјешење о протјеривању постало извршно и одређује начин, вријеме и мјесто извршења.
- (5) Против закључка о дозволи извршења жалба на извршење може се поднијети Министарству у року од осам дана од дана достављања закључка.
- (6) Жалба не одгађа започето извршење.
- (7) На захтјев Службе, помоћ у спровођењу закључка о дозволи извршења пружа полиција и други органи за спровођење закона у БиХ. Полиција и други органи за спровођење закона у БиХ дужни су да пруже помоћ Служби.

Члан 94.

(Неизвршавање присилног удаљења)

- (1) Ако је против странца покренут судски поступак, рјешење о протјеривању не може се извршити прије него што се предмет правоснажно оконча.
- (2) Ако је странац правоснажно осуђен на казну затвора, рјешење о протјеривању не може се извршити прије него што странац казну затвора издржи, осим ако му је изречена условна осуда или му је казна опрштена или је застарјела, или је на условном отпусту.
- (3) Иако постоје услови за присилно удаљење странца прописани овим Законом, странац се може присилно не удаљити из земље уколико је то у интересу спровођења судског поступка, поготово ако се у поступку појављује као жртва трговине људима, или другог облика организованог, прекограничног, или транснационалног криминала и сарађује са органима власти у погледу откривања кривичног дјела или починиоца. У том случају странцу се може одобрити боравак прописан чланом 54. (*Привремени боравак из хуманитарних разлога*) ставом (2) овог закона.
- (4) Присилном удаљењу странца из земље неће се приступити ако странац одлучи напустити БиХ у одређеном року, самостално или уз помоћ међународних владиних или невладиних организација, и за то пружа одговарајућу гаранцију.
- (5) Ако постоје оправдани разлози, Служба може одобрити одгоду извршења мјере протјеривања због:

- a) немогућности превоза лица због нарочито тешког физичког или менталног стања у којем се лице налази;
 - b) техничких разлога, као што су недостатак одговарајућег превозног средства или друге потешкоће које онемогућавају удаљење странца на хуман начин; или
 - c) недостатка гаранције да ће малољетник без пратње имати обезбјеђен пријем од члана породице, законског старатеља или другог овлашћеног лица у земљи у коју се враћа.
- (6) Служба ће странцу из става (5) овог члана издати потврду, чији облик и садржај прописује подзаконским прописом Министарство на приједлог Службе.
- (7) Одгода извршења мјере протјеривања престаје да важи чим престану постојати разлози због којих је одгода одобрена.

Члан 95.

(Земља враћања)

- (1) Ако извршење одлуке не подлијеже ограничењима из члана 91. (*Принцип забране враћања, "non-refoulement"*) овог закона, странац који се протјерује упућује се у земљу поријекла односно уобичајеног мјеста боравка или у земљу из које је дошао у БиХ или у земљу која га прихвата.
- (2) Странцу се саопштава у коју земљу ће бити упућен.

Члан 96.

(Плаћање трошкова враћања и стављања странца под надзор)

- (1) Странац је дужан да плати трошкове свог путовања до мјеста у које се упућује.
- (2) Ако се утврди да странац нема потребна финансијска средства за плаћање трошкова путовања до мјеста у које се упућује, трошкове путовања платиће:
- a) лице које је издало позивно писмо у сврху уласка странца у БиХ,
 - b) физичко или правно лице које је странца запослило иако није имао одговарајућу радну дозволу,
 - c) физичко или правно лице које је странца запослило по издатој радној дозволи,
 - d) банка која је дала гаранцију на средства безготовинског плаћања,
 - e) туристичка организација или удружење које је издало ваучер, односно организатор другачијег путовања,
 - f) превозник који је странца довезао у БиХ,
 - g) БиХ.
- (3) Носиоца трошкова из става (1) и (2) овог члана и износ трошкова рјешењем утврђује Служба по службеној дужности. Против рјешења Службе жалба се може поднијети Министарству у року од осам дана од дана достављања рјешења.
- (4) Ради осигурања удаљења странца из земље, а у складу са чланом 99. (*Одређивање стављања под надзор*) овог закона, до напуштања БиХ странац се може ставити под надзор. Све трошкове у вези са реализацијом надзора сноси странац који се ставља под надзор. Ако се утврди да странац нема потребна финансијска средства за плаћање трошкова стављања под надзор, те трошкове сносиће субјекти из става (2) овог члана.
- (5) Ако ни странац из става (1) ни субјекти из става (2) тачке а) до f) овог члана не могу платити трошкове враћања и стављања странца под надзор, ти трошкови подмириће се на терет буџета БиХ ангажовањем средстава за посебне

намјене. Тако се може поступити и кад је то потребно због економичности поступка удаљења странца из земље.

- (6) У случају из става (5), Служба потражује исплату трошкова од субјеката из става (2) тачке а) до f) овог члана у одговарајућем поступку.

Члан 97.

(Подзаконски прописи о техничким питањима удаљења странца)

- (1) Ако се покаже потребним, на приједлог Службе, Министарство ће подзаконским прописом детаљније предвидјети начине и поступање приликом удаљења странца из БиХ.
- (2) Ако се покаже потребним, на приједлог Службе упућен преко Министарства, Савјет министара ће, након прибављеног мишљења Министарства финансија и трезора БиХ, детаљније утврдити начине и поступање за покриће трошкова враћања и трошкова стављања под надзор.

ГЛАВА VI - ПРИХВАТ СТРАНАЦА И НАДЗОР

Одјелак А. Специјализоване установе за прихват странаца

Члан 98.

(Организација установа)

- (1) Ради спровођења овог закона, оснивају се имиграциони центри, центри за смјештај подносилаца захтјева за међународну заштиту и лица којима је одобрена привремена заштита, центри за смјештај жртава трговине људима, као и друге установе специјализоване за прихват странаца.
- (2) Имиграциони центри су специјализоване установе за прихват и смјештај странаца који су стављени под надзор. Имиграциони центри успостављају се као организационе јединице Службе ван њеног сједишта.
- (3) Специјализоване установе за прихват странаца испуњаваће захтјеве који произлазе из Устава БиХ и међународних стандарда за поступање са корисницима специјализованих установа.
- (4) На приједлог Министарства, Савјет министара подзаконским актима утврђује начин управљања, услове финансирања, стандарде функционисања, начин обезбјеђивања посебних услова за кориснике центра за смјештај подносилаца захтјева за међународну заштиту те лица којима је одобрена привремена заштита, центра за смјештај жртава трговине људима, као и друге установе специјализоване за прихват странаца, као и друга питања значајна за рад одређене врсте специјализоване установе.
- (5) Стандарди функционисања имиграционих центара, кућни ред, начин и програм полагања стручног испита запослених у имиграционим центрима, начин вршења службе обезбјеђења, врсте наоружања и опреме службе обезбјеђења имиграционих центара, начин употребе ватреног оружја и других средстава присиле у имиграционим центрима, као и ознаке, значке службе обезбјеђења имиграционог центара, боја и ознаке возила службе обезбјеђења, изглед униформе, службена звања и ознаке службених звања овлашћених службеника имиграционих центара, као и сва друга питања значајна за функционисање имиграционих центара, прописују се подзаконским актима према Закону о Служби за послове са странцима.
- (6) Надзор над радом специјализованих установа за прихват странаца обавља Министарство.

Одјељак Б. Стављање странца под надзор

Члан 99.

(Одређивање стављања под надзор)

- (1) Странцу се може одредити стављање под надзор:
 - a) ради обезбјеђивања извршења рјешења о протјеривању, у случају да му је отказан боравак у БиХ или у другом случају кад му је изречена мјера протјеривања;
 - b) ради обезбјеђивања да ће напустити земљу кад му је захтјев за одобрењем боравка одбијен, а није напустио БиХ;
 - c) ради обезбјеђивања удаљења странца из земље;
 - d) кад Служба одобри одгађање извршења мјере протјеривања;
 - e) у другим случајевима прописаним овим Законом.
- (2) Странцу ће се одредити стављање под надзор:
 - a) ако постоје основи сумње да ће странац побјећи или на други начин онемогућити извршење одлука из става (1) овог члана;
 - b) ако постоје основи сумње да би слободно и неограничено кретање странца могло угрозити јавни поредак, јавни ред и мир или безбједност или међународне односе БиХ или представљати пријетњу јавном здрављу у БиХ, односно ако је утврђено да представља пријетњу за јавни поредак, јавни ред и мир или безбједности БиХ; или
 - c) ако постоје основи сумње у истинитост навода странца о његовом идентитету или се иначе идентитет странца не може утврдити ни у року од шест сати од довођења у службене просторије.
- (3) Странац који је прихваћен на основу међународног споразума о сарадњи у предаји и прихвату лица чији је боравак незаконит, може се такође ставити под надзор из разлога из става (2) овог члана.

Члан 100.

(Рјешење о стављању странца под надзор)

- (1) Надзор се странцу одређује рјешењем о стављању странца под надзор које доноси Служба и уручује га странцу истовремено са извршењем рјешења.
- (2) Рјешење из става (1) овог члана садржи одлуку о стављању странца под надзор, одлуку о смјештају странца у специјализовану установу за прихват странаца (имиграциони центар), правни основ за стављање странца под надзор, дан, сат и вријеме смјештаја.
- (3) На основу рјешења Службе, странац се може задржати под надзором толико дуго колико је потребно за извршење сврхе надзора, односно док се разлози који су били основ за стављање странца под надзор битно не измијене, али најдуже 30 дана.

Члан 101.

(Правни лијекови против рјешења о стављању под надзор)

- (1) Против рјешења о стављању странца под надзор жалба се може поднијети Министарству у року од 24 сата од уручења односно достављања рјешења.
- (2) Жалба не одгађа извршење рјешења.
- (3) Ако Министарство у року од 24 сата од подношења жалбе не укине рјешење о стављању странца под надзор или по жалби у том року уопште не одлучи, може се покренути управни спор тужбом пред Судом Босне и Херцеговине.

- (4) Тужба се подноси Суду Босне и Херцеговине у року од 24 сата од протекла рока из става (3) овог члана, а Суд је дужан да ове предмете сматра хитним, саслуша странца и донесе одлуку по тужби у року од три дана од дана подношења тужбе.

- (5) Тужба не одгађа извршење рјешења.

Члан 102.

(Извршење рјешења о стављању под надзор и продужење надзора)

- (1) Стављање под надзор извршава се смјештајем странца у установу специјализовану за прихват странаца (имиграциони центар).
- (2) Странац остаје под надзором до тренутка присилног удаљења из земље или толико дуго колико је потребно за извршење сврхе надзора, односно док се разлози који су били основ за стављање странца под надзор битно не измијене, али најдуже до рока одређеног рјешењем о стављању под надзор односно рјешењем о продужењу надзора.
- (3) Служба ће за вријеме трајања надзора предузети све неопходне мјере да се трајање надзора сведе на најкраће могуће вријеме.
- (4) Након протекла рока од 30 дана из члана 100. (*Рјешење о стављању странца под надзор*) става (3) овог закона, странац може бити задржан под надзором на основу рјешења о продужењу надзора које доноси Служба. Надзор се може продужавати сваки пут за највише 30 дана, ако постоје услови за одређивање стављања под надзор из члана 99. (*Одређивање стављања под надзор*) овог закона, тако да укупно трајање надзора странца не може трајати дуже од 180 дана. Рјешење о продужењу надзора може се донијети најкасније седам дана прије протекла рока претходно одређеног надзора.
- (5) Изузетно, у случају да странац онемогућава своје удаљење из земље или да странца није из других разлога могуће удаљити из земље у року од 180 дана, укупно трајање надзора може се продужити и на период дужи од 180 дана. Рјешење о изузетном продужењу надзора доноси Служба.
- (6) Против рјешења о продужењу надзора над странцем могу се поднијети правни лијекови из члана 101. (*Правни лијекови против рјешења о стављању под надзор*) овог закона.
- (7) Служба може измијенити начин извршења стављања странца под надзор и умјесто смјештаја странца у установу специјализовану за прихват странаца одредити блажу мјеру надзора, ако се и блажом мјером може постићи сврха надзора. Блажа мјера надзора подразумијева дозволу странцу да борави изван установе.
- (8) Одређујући блажу мјеру из става (7) овог члана, Служба може ограничити кретање странца на његово мјесто боравка или на адресу становања, наметнути му обавезу редовног јављања у одређеним временским размацима у надлежну организациону јединицу Службе и одузети му, уз потврду, све путне исправе које може користити за прелазак државне границе БиХ.
- (9) У случају измјене рјешења о стављању странца под надзор из става (7) и (8) овог члана, жалба није допуштена, нити се примјењују одредбе члана 101. овог закона.

Члан 103.

(Обавеза регистрација карактеристика странца)

Странац који нема важећи пасош или други документ који може користити за прелазак државне границе БиХ (важећа

путна исправа), или који незаконито борави у БиХ, или који је прихваћен на основу међународног споразума о сарадњи у предаји и прихвату лица чији је боравак незаконит, или странац којем је виза поништена или отказан боравак или му је изречена мјера протјеривања из БиХ, као и странац који је стављен под надзор, дужан је да се подвргне фотографисању, давању отисака прстију и/или папиларних линија и регистровању физичких и биометријских карактеристика.

Члан 104.

(Подзаконски прописи о техничким питањима стављања странца под надзор)

Министарство ће након прибављеног мишљења Службе подзаконским прописом детаљније прописати поступање приликом стављања странца под надзор.

ГЛАВА VII - МЕЂУНАРОДНА И ПРИВРЕМЕНА ЗАШТИТА (АЗИЛ)

Одјелак А. Услови за стицање међународне заштите

Члан 105.

(Дефиниција међународне заштите)

- (1) У смислу овог закона, међународна заштита је статус који надлежни орган у БиХ признаје избјеглици или странцу који испуњава услове за супсидијарну заштиту.
- (2) Избјеглица је, у складу са Конвенцијом о статусу избјеглица из 1951. и Протоколом о статусу избјеглица из 1967, странац који се због основаног страха од прогањања због своје расе, вјере, националности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког мишљења налази изван земље свог држављанства а не може се, или се због таквог страха не жели ставити под заштиту те земље, као и лице без држављанства које се налази изван земље свог претходног уобичајеног мјеста боравка а не може се или се због таквог страха не жели вратити у ту државу.
- (3) Странац на супсидијарној заштити је странац који не испуњава услове из става (2) овог члана, али у вези с којим постоје озбиљни разлози за вјеровање да би се суочио са стварним ризиком да буде изложен смртној казни односно погубљењу, мучењу или нечовјечном или понижавајућем поступању или кажњавању у земљи поријекла или у земљи уобичајеног мјеста боравка, или постоји озбиљна индивидуална пријетња по живот или лице цивила због неселективног насиља у међународном или унутрашњем оружаном сукобу, а који не може или због страха не жели да се стави под заштиту те земље.

Члан 106.

(Разлози за искључење примјене међународне заштите)

- (1) Одредбе члана 105. (*Дефиниција међународне заштите*) овог закона не примјењују се на странца за којег се основано може вјеровати да је:
 - a) починио злочин против мира, ратни злочин или злочин против човјечности као што је дефинисано у међународним документима који садрже одредбе у вези са таквим злочинима;
 - b) прије него што је дошао у БиХ, изван БиХ починио тешко неполитичко кривично дјело, укључујући и нарочито окрутна дјела чак и ако су почињена са наводним политичким циљевима,
 - c) учествовао у планирању, финансирању, организовању, односно на било који начин у помагању или извршењу терористичких активности или у пружању уточишта извршиоцима терористичких активности; или

d) крив за поступке који су у супротности са циљевима и принципима Уједињених нација.

- (2) Захтјев за међународну заштиту одбија се странцу којем је избјеглички статус признат у другој земљи или је нашао дјелотворну заштиту друге земље и у могућности је да се врати у ту земљу и поново користи ту заштиту, или у вријеме одлуке о захтјеву прима заштиту или помоћ тијела или агенције Уједињених нација, осим Агенције Уједињених нација за избјеглице (Високог повјереника Уједињених нација за избјеглице; у даљњем тексту: UNHCR).
- (3) Међународна заштита неће се одобрити странцу којем надлежна тијела БиХ признају иста права и обавезе као држављанину БиХ.
- (4) Захтјев за међународну заштиту може се одбити странцу:
 - a) за којег се може основано сматрати да представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ; или
 - b) који је правоснажно осуђен за кривично дјело за које се по закону може изрећи казна затвора од три године или тежа казна (тешко кривично дјело) и представља пријетњу по БиХ.

Одјелак Б. Поступак и надлежни органи

Члан 107.

(Намјера и захтјев за међународну заштиту)

- (1) Намјеру подношења захтјева за међународну заштиту странац може исказати на граничном прелазу Граничној полицији или у БиХ организационим јединицама Службе.
- (2) Када странац наведе разлоге из члана 91. (*Принцип забране враћања, "non-refoulement"*) овог закона, орган пред којим је изјава дата обавезан је да одмах обавијести надлежну организациону јединицу Службе, која је потом обавезна да преузме странца.
- (3) Служба издаје потврду о израженој намјери подношења захтјева за међународну заштиту и одређује правац кретања и рок који је потребан да би странац лично поднио захтјев за међународну заштиту Министарству у сједишту. Та потврда сматра се одобрењем боравка за назначени одређени рок и одређени правац кретања.
- (4) Служба без одгајања доставља Министарству у сједишту примјерак потврде о израженој намјери странца да поднесе захтјев за међународну заштиту.
- (5) Захтјев за међународну заштиту подноси се лично Министарству у сједишту, а подносилац захтјева региструје се и издаје му се документ којим се потврђује да је поднио захтјев за међународну заштиту. Тај документ сматра се одобрењем боравка до доношења правоснажне одлуке или коначне одлуке из члана 112. (*Обустављање постојећег*) и 113. (*Подношење новога захтјева за међународну заштиту*) овог закона. Приликом издавања документа којим се потврђује да је поднио захтјев за међународну заштиту, подносиоцу захтјева за међународну заштиту одузимају се све путне исправе које може користити за прелазак државне границе БиХ.
- (6) Подносилац захтјева за међународну заштиту дужан је да благовремено тражи продужење документа којим се потврђује да је поднио захтјев за међународну заштиту. Тај документ не може се користити за прелазак државне границе.
- (7) Ако је странцу који изрази намјеру подношења захтјева за међународну заштиту или који поднесе захтјев за међународну заштиту већ одређено стављање под надзор,

чињеница позивања на међународну заштиту не утиче на одређивање ни на извршење стављања под надзор.

Члан 108.

(Искључење примјене санкција за незаконит улазак у БиХ)

Према подносиоцу захтјева за међународну заштиту који долази директно са територије гдје му је био угрожен живот или слобода не примјењују се санкције због незаконитог уласка или присуства у БиХ, под условом да се без одгађања пријави органу из члана 107. (*Намјера и захтјев за међународну заштиту*) става (1) овог закона и изложи ваљане разлоге за незаконит улазак или присуство у БиХ.

Члан 109.

(Поступак и надлежност за доношење рјешења о међународној заштити)

- (1) Захтјеве за међународну заштиту разматра и рјешење доноси Министарство у сједишту.
- (2) Рјешење се доноси појединачно након обављеног посебног испитног поступка у којем се утврђују све одлучне чињенице, околности и докази значајни за доношење одлуке. У току поступка подносиоцу захтјева мора се омогућити да изнесе све околности које су му познате, да има приступ свим расположивим доказима, као и да предложи извођење појединих доказа.
- (3) Странцу ће се омогућити да ток поступка прати преко преводиоца односно тумача ако не разумије језик на којем се поступак води, као и да користи услуге правног или другог савјетника. Дужност водитеља поступка је да подносиоца захтјева обавијести о свим правима и обавезама које произлазе из закона.
- (4) Признање избјегличког статуса не зависи од изношења посебног формалног разлога.
- (5) Рјешење којим је одлучено о основаности захтјева за међународну заштиту мора садржавати потпуно образложење и доставља се, у правилу, подносиоцу захтјева лично.
- (6) У случајевима неоснованих захтјева из члана 110. (*Одбијање захтјева за међународну заштиту*) става (2) и (3) овог закона, Министарство поступа хитно и доноси одлуку најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтјева.
- (7) Против рјешења Министарства у сједишту о основаности захтјева за међународну заштиту жалба није допуштена, али може се покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине.
- (8) У случајевима из става (6) овог члана, тужба којом се покреће управни спор подноси се Суду Босне и Херцеговине преко Министарства у року од осам дана од дана пријема рјешења, а Суд је дужан да ове предмете сматра хитним и да по тужби донесе одлуку у року од 30 дана од дана пријема тужбе.
- (9) Тужба одгађа извршење рјешења.

Члан 110.

(Одбијање захтјева за међународну заштиту)

- (1) Министарство ће одбити захтјев за међународну заштиту као неоснован ако се захтјев заснива на разлозима који не представљају основу за признање статуса из члана 105. (*Дефиниција међународне заштите*) овог закона.
- (2) Министарство ће одбити захтјев за међународну заштиту као неоснован и ако:
 - a) се захтјев заснива искључиво на економским разлозима;

b) је захтјев контрадикторан, невјероватан или недоследан, што га чини неуверљивим у односу на дефиниције из члана 105. овог закона;

c) се захтјев заснива на очигледној обмани или злоупотреби поступка с циљем стицања међународне заштите у БиХ;

d) је подносилац захтјева за међународну заштиту стигао из земље поријекла коју БиХ сматра безбједном (у даљем тексту: безбједна земља поријекла), осим ако се у поступку докаже да та земља поријекла није безбједна за то лице;

e) је подносилац захтјева за међународну заштиту стигао из треће земље коју БиХ сматра безбједном (у даљем тексту: безбједна трећа земља), осим ако се у поступку докаже да та трећа земља није безбједна за то лице;

f) подносилац захтјева за међународну заштиту има више од једног држављанства, осим ако се у поступку докаже да се није могао ставити под заштиту ниједне земље чије држављанство има из разлога због којих се признаје међународна заштита; или

g) постоје разлози за искључење примјене међународне заштите из члана 106. (*Разлози за искључење примјене међународне заштите*) овог закона.

(3) Очигледном обманом или злоупотребом поступка из става (2) тачке c) овог члана сматра се ако:

a) подносилац захтјева за међународну заштиту без разумног објашњења и намјерно даје лажне изјаве у поступку по захтјеву, а те су изјаве битне за доношење одлуке о статусу;

b) подносилац захтјева за међународну заштиту без разумног објашњења поднесе нетачне податке о свом идентитету или држављанству, или поднесе кривотворене или туђе путне или друге исправе;

c) подносилац захтјева за међународну заштиту, с циљем отежавања утврђивања идентитета или стварног стања ствари уништи, оштети или прикрије путну или другу исправу или доказ битан за поступак;

d) је захтјев за међународну заштиту поднесен с циљем одгађања извршења одлуке о протјеривању или о изручењу или предаји из БиХ, а захтјев је могао бити поднесен знатно раније;

e) подносилац захтјева за међународну заштиту прикрије да је већ поднио захтјев за међународну заштиту у некој безбједној трећој земљи; или

f) је подносилац захтјева за међународну заштиту предочи лажну информацију или документ на који се позива након подношења захтјева.

(4) Захтјев за међународну заштиту који је поднијело страни пословно неспособно лице које није у пратњи законског заступника не може се сматрати очигледно неоснованим.

Члан 111.

(Безбједна земља поријекла и безбједна трећа земља)

- (1) Безбједна земља поријекла је земља у којој су њени држављани, односно лица без држављанства којима је она земља последњег уобичајеног мјеста боравка, безбједни од прогона у смислу члана 105. (*Дефиниција међународне заштите*) става (2) и (3) овог закона, што подразумева постојање демократских институција, демократских процеса, избора, политичког плурализма слободе

мишљења и јавног изношења мишљења, расположивост и ефикасност правне заштите и стабилност земље.

- (2) Безбједна трећа земља је земља у којој је подносилац захтјева за међународну заштиту боравио прије доласка у БиХ, под условима да:
- у њој нема прогона или кршења људских права у смислу члана 105. става (2) и (3) овог закона,
 - се у њој поштује и примјењује принцип забране враћања ("non-refoulement"), и
 - се у ту земљу може законито вратити и да му је у њој омогућен приступ поступку међународне заштите и омогућено да поднесе захтјев за међународну заштиту који ће бити разматран у складу са важећим прописима.
- (3) Одлуку о томе које се земље сматрају безбједним земљама поријекла и безбједним трећим земљама из става (1) и (2) овог члана доноси Савјет министара на приједлог Министарства упућен након прибављеног мишљења МИП-а и Министарства правде БиХ.

Члан 112.

(Обуставаљање поступка)

- (1) Поступак по захтјеву за међународну заштиту, уз случајеве предвиђене Законом о управном поступку, обуставаља се закључком и ако:
- се подносилац захтјева за међународну заштиту не одазове ни на други позив за разговор, осим ако докаже да је неодазивање било проузроковано околностима против његове воље;
 - је подносилац захтјева за међународну заштиту напустио или покушао напустити БиХ за вријеме трајања поступка по захтјеву за међународну заштиту; или
 - се у поступку утврди да је подносилац захтјева за међународну заштиту држављанин БиХ.
- (2) Против закључка Министарства из става (1) овог члана жалба није допуштена, али може се покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине. Тужба којом се покреће управни спор подноси се Суду Босне и Херцеговине преко Министарства у року од осам дана од дана достављања закључка.
- (3) Тужба не одгађа извршење закључка.

Члан 113.

(Подношење новог захтјева за међународну заштиту)

- (1) Министарство ће одбацити захтјев за међународну заштиту ако је подносиоцу захтјева ранији захтјев за међународну заштиту у БиХ био одбијен, одбачен или је поступак био обустављен, а подносилац захтјева није приложио доказе да су се околности на којима је засновао претходни захтјев у међувремену битно промијениле.
- (2) У случајевима из става (1) овог члана Министарство доноси закључак, против којег жалба није допуштена, али се може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине. Тужба којом се покреће управни спор подноси се Суду Босне и Херцеговине преко Министарства у року од осам дана од дана достављања закључка.
- (3) Тужба не одгађа извршење закључка.

Члан 114.

(Ограничење кретања подносиоца захтјева за међународну заштиту)

- (1) Уколико се покаже потребним, кретање подносиоца захтјева за међународну заштиту може бити привремено ограничено ако:
- подносилац захтјева не поштује јавни поредак БиХ [члан 9. (Обавеза поштовања јавног поретка БиХ)], представља пријетњу јавном поретку, јавном реду и миру или безбједности БиХ;
 - подносилац захтјева представља пријетњу јавном здрављу у БиХ;
 - постоје основи сумње да се ради о очигледној обмани или злоупотреби поступка како је то одређено чланом 110. (Одбијање захтјева за међународну заштиту) ставом (3) овог закона;
 - је ограничење кретања потребно ради заштите других лица или имовине; или
 - је ограничење кретања потребно ради утврђивања идентитета подносиоца захтјева.
- (2) Кретање се ограничава:
- забраном кретања изван одређеног подручја или мјеста;
 - забраном кретања изван специјализоване установе за прихват странаца;
 - забраном кретања изван одређеног простора организационе јединице Службе ако је смјештај омогућен у том простору;
 - забраном кретања изван одређеног граничног прелаза ако је тамо омогућен смјештај.
- (3) Мјера ограничења кретања подносиоца захтјева за међународну заштиту одређује се рјешењем Министарства у сједишту. Ограничење кретања може да буде на снази све док трају разлози за његово одређивање, али најдуже укупно 90 дана. У нарочито оправданим околностима, мјера ограничења кретања може се продужити за још укупно 90 дана. Ограничење кретања по основу спречавања ширења заразних болести може трајати док постоје разлози због којих је одређено, што се у наведеним роковима преиспитује.
- (4) Против рјешења из става (3) овог члана жалба није допуштена, али се може тужбом покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од осам дана од дана достављања рјешења.
- (5) Тужба не одгађа извршење рјешења.

Члан 115.

(Заштита података)

У поступцима по захтјевима за међународну заштиту јавност је искључена и сви подаци и информације до којих се у таквом поступку дође сматрају се тајним подацима.

Члан 116.

(Одлуке по захтјеву за међународну заштиту)

По захтјеву за међународну заштиту Министарство доноси одлуку којом се:

- захтјев за међународну заштиту усваја и странцу признаје избјеглички статус у БиХ;
- захтјев за међународну заштиту усваја, не признаје избјеглички статус и признаје статус супсидијарне заштите;

- c) захтјев за међународну заштиту одбија, а странцу одређује рок у којем мора напустити БиХ;
- d) обуставља поступак за међународну заштиту и странцу одређује рок у којем мора напустити БиХ; или
- e) одбацује захтјев за међународну заштиту и странцу одређује рок у којем мора напустити БиХ.

Члан 117.

(Протјеривање у случају одбијања захтјева за међународну заштиту)

Странац чији је захтјев за међународну заштиту одбијен правоснажном одлуком из члана 116. (*Одлуке по захтјеву за међународну заштиту*) тачке c) или коначном одлуком из члана 116. тачке d) или e), а који не напусти БиХ у одређеном року, биће протјеран из земље у складу са чланом 88. (*Разлози за изрицање мјере протјеривања*) ставом (1) тачком d) овог закона.

Члан 118.

(Заштита у случају одбијања захтјева за међународну заштиту)

- (1) Странац који је претходно исцрпио све правне лијекове и по чијем је захтјеву донесено правоснажно рјешење из члана 116. (*Одлуке по захтјеву за међународну заштиту*) тачке c) или коначна одлука из члана 116. тачке d) и e), али за којег се у поступку по захтјеву за међународну заштиту утврди да и поред тога не може бити удаљен из БиХ због разлога прописаних чланом 91. (*Принцип забране враћања, "non-refoulement"*) овог закона, прелази у надлежност Службе.
- (2) Странцу из става (1) овог члана Служба издаје одобрење за привремени боравак из хуманитарних разлога у смислу члана 54. (*Привремени боравак из хуманитарних разлога*) става (1) тачке d) овог закона.
- (3) Изузетно од става (2) овог члана, странцу за којег је утврђено да представља пријетњу за јавни поредак, јавни ред и мир или безбједност БиХ, Служба ће одредити стављање под надзор у складу са одредбама чланова од 98. до 104. [Одјељак Б. (*Стављање странца под надзор*), Глава VI (*Прихваћени странци и надзор*)] овог закона.
- (4) Служба ће у сарадњи са Министарством, другим министарствима и Савјетом министара предузети све неопходне радње у складу са законом, осталим прописима БиХ и међународним правом у вези са рјешавањем коначног статуса странца из става (1) овог члана.

Члан 119.

(Прихват подносиоца захтјева за међународну заштиту)

Министарство обезбјеђује одговарајуће услове за прихват странаца који траже међународну заштиту, нарочито у погледу смјештаја, исхране, здравствене заштите и образовања.

Одјељак Ц. Права и обавезе лица којима је одобрена међународна заштита у БиХ

Члан 120.

(Права лица којима је одобрена међународна заштита)

- (1) Странац којем је одобрена међународна заштита и којем је признат избјеглички статус стиче права и обавезе према одредбама чланова 3. до 34. Конвенције о статусу избјеглица из 1951. године. Странац којем је одобрена међународна заштита и којем је признат статус супсидијарне заштите стиче иста права и обавезе као и странца са избјегличким статусом, ако није другачије прописано.

- (2) Одредбе овог и других закона БиХ те међународних инструмената на снази чија је уговорна страна БиХ имају предност над одредбама Конвенције о статусу избјеглица из 1951. године, ако су повољније за странце којима је признат избјеглички статус.
- (3) Странац са избјегличким статусом има право да борави у БиХ за вријеме важења међународне заштите, у коју сврху му се издаје одобрење боравка за избјеглице. Избјеглички статус се, у правилу, признаје и лицу с којим је у браку односно ванбрачној заједници и малољетној дјечи, као и другим члановима уже породице који живе у истом домаћинству у БиХ. Странцу са признатим избјегличким статусом омогућиће се рад, образовање, здравствена и социјална заштита под истим условима као и држављанима БиХ, а има и право на спајање породице.
- (4) Странац којем је признат статус супсидијарне заштите има право да борави у БиХ једну годину. Одобрење боравка се на захтјев странца продужава док трају услови због којих је статус супсидијарне заштите признат, осим ако другачије не захтијевају разлози јавног поретка, јавног реда и мира или безбједности БиХ. За трајања међународне заштите странца има право на рад, а омогућиће му се и образовање, здравствена и социјална заштита под истим условима као и држављанима БиХ.
- (5) Министарство ће, у сарадњи са Министарством за људска права и избјеглице БиХ и Министарством цивилних послова БиХ, лицима којима је признат избјеглички статус или статус супсидијарне заштите обезбиједити приступ правима из овог и члана 121. (*Исправе за избјеглице и странце на супсидијарној заштити*) овог закона.
- (6) Министарство за људска права и избјеглице БиХ ће, у сарадњи са Министарством цивилних послова БиХ и Министарством, лицима којима је признат избјеглички статус или статус супсидијарне заштите обезбиједити право на рад, образовање, здравствену и социјалну заштиту, као и остала права прописана овим чланом којима се омогућава интеграција ових лица у току трајања признатог статуса.

Члан 121.

(Исправе за избјеглице и странце под супсидијарном заштитом)

- (1) Странцу са избјегличким статусом и странцу под супсидијарном заштитом у БиХ издаје се идентификациони документ.
- (2) Странцу са избјегличким статусом који нема важећу путну исправу или није у могућности да добију путну исправу из земље уобичајеног мјеста боравка, на његов захтјев може се издати путна исправа за избјеглице ради путовања у иностранство и повратка у БиХ, осим кад би то било противно битним разлозима јавног поретка, јавног реда и мира или безбједности БиХ.
- (3) Странцу којем је признат статус супсидијарне заштите а који нема важећу путну исправу или није у могућности да добије путну исправу из земље уобичајеног мјеста боравка, на његов захтјев може се издати путни лист ради путовања у иностранство ако постоје озбиљни хуманитарни разлози због којих мора бити присутан у држави изван БиХ, осим кад би то било противно битним разлозима јавног поретка, јавног реда и мира или безбједности БиХ. У том случају странцу ће се дозволити повратак у БиХ.
- (4) Путну исправу странцу са избјегличким статусом издаје Министарство, са роком важења двије године.

Члан 122.

(Обавезе подносиоца захтјева и лица са одобреним захтјевом за међународну заштиту)

Подносилац захтјева за међународну заштиту и лице са одобреним захтјевом за међународну заштиту обавезни су да пријаве боравиште и промјену адресе становања надлежном органу у складу са чланом 72. *(Обавеза пријаве боравишта и пребивалишта странца)* овог закона у року од осам дана, а посебно су обавезни да поштују јавни поредак БиХ [члан 9. *(Обавеза поштовања јавног поретка БиХ)*], уставе, законе и друге прописе у БиХ.

Одјељак Д. Престанак важења међународне заштите

Члан 123.

(Разлози за престанак важења избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите)

- (1) Међународна заштита одобрена у БиХ престаје да важи:
 - a) странцу који добровољно поново користи заштиту земље чији је држављанин;
 - b) странцу који је, након што је изгубио држављанство неке друге земље, добровољно поново стекао држављанство те земље;
 - c) странцу који је стекао ново држављанство и ужива заштиту земље чије је држављанство стекао;
 - d) странцу који се добровољно вратио ради настајења у земљу коју је напустио или изван које је живио из страха да ће бити прогоњен;
 - e) странцу који, због престанка околности на основу којих му је признат статус заштите у БиХ, не може и даље одбијати да користи заштиту земље чији је држављанин;
 - f) странцу који је без држављанства, а због престанка околности на основу којих му је признат статус заштите у БиХ не може одбити да користи заштиту земље свог ранијег уобичајеног мјеста боравка;
 - g) лицу које је стекло држављанство БиХ; или
 - h) странцу када су околности које су довеле до признавања тог статуса престале или су се промијениле у толикој мјери да заштита више није потребна.
- (2) Приликом примјене става (1) тачке e), f) и h) овог члана узима се у обзир када су околности које су довеле до признавања статуса заштите у БиХ престале или су се промијениле у толикој мјери да заштита више није потребна.

Члан 124.

(Укидање избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите)

- (1) Министарство укида да призна избјеглички статус када:
 - a) постоје разумне основе да избјеглица представља пријетњу по безбједност БиХ;
 - b) избјеглица, пошто је правоснажно осуђен за кривично дјело за које се по закону може изрећи казна затвора од три године или тежа казна (тешко кривично дјело), представља пријетњу по заједницу у БиХ; или
 - c) се установи да постоји неки од разлога за искључење примјене међународне заштите из члана 106. *(Разлози за искључење примјене међународне заштите)* овог закона.
- (2) Рјешење о укидању избјегличког статуса не утиче на права предвиђена члановима 91. *(Принцип забране враћања,*

"non-refoulement") и 118. *(Заштита у случају одбијања захтјева за међународну заштиту)* овог закона и чланом 32. Конвенције о статусу избјеглица из 1951. године.

- (3) Министарство укида да призна статус супсидијарне заштите у случају да установи да постоји неки од разлога за искључење примјене међународне заштите из члана 106. *(Разлози за искључење примјене међународне заштите)* овог закона, као и ако је погрешно приказивање или изостављање чињеница, укључујући и употребу лажних докумената, било одлучујуће за додјеливање статуса супсидијарне заштите.

Члан 125.

(Надлежност и тужба у случају престанка односно укидања међународне заштите)

- (1) Рјешење о престанку и укидању међународне заштите доноси Министарство у сједишту по службеној дужности.
- (2) Против рјешења из става (1) овог члана жалба није допуштена, али се може покренути управни спор тужбом пред Судом Босне и Херцеговине. Тужба се подноси Суду Босне и Херцеговине преко Министарства у року од 15 дана од дана достављања рјешења, а Суд је дужан да ове предмете сматра хитним и донесе одлуку по тужби у року од 45 дана од дана пријема тужбе.
- (3) Тужба одгађа извршење рјешења.
- (4) Странац не може бити протјеран ни присилно удаљен из БиХ прије правоснажности одлуке из става (1) овог члана.
- (5) Лицу у поступку мора се омогућити да, путем саслушања или писаним путем, изнесе разлоге зашто не би требало да му престане међународна заштита, односно да му буде укинута.

Одјељак Е. Масовни прилив и привремена заштита

Члан 126.

(Привремена заштита у случају масовног прилива)

- (1) У случају масовног прилива или очекиваног масовног прилива странаца којима је потребна међународна заштита, Савет министара може, након консултације са UNHCR-ом и осталим релевантним међународним организацијама у БиХ, донијети посебне прописе којима се обезбјеђује привремена заштита тих лица.
- (2) Савет министара ће, након консултације са UNHCR-ом и осталим релевантним међународним организацијама у БиХ, укинути посебне прописе из става (1) овог члана, након што престану разлози који оправдавају њихово постојање, што не утиче на право странаца који су тим прописима били заштићени да траже међународну заштиту.

Члан 127.

(Одобравање привремене заштите)

- (1) Привремена заштита одобрава се странцима који масовно долазе у БиХ из земље у којој је због рата или рату сличног стања, општег насиља или унутрашњих сукоба дошло до кршења људских права, а земља њиховог поријекла није у могућности да их заштити.
- (2) Странцима из става (1) овог члана, који су држављани земље из које су избјегли или су без држављанства, одобриће се привремена заштита под условом да су:
 - a) прије настанка стања из става (1) овог члана имали пребивалиште или боравиште у тој земљи те су због насталог стања директно дошли у БиХ; или
 - b) у вријеме настанка таквог стања законито боравили у БиХ, а по истеку законитог боравка у БиХ поврат у

земљу поријекла привремено им је онемогућен из разлога из става (1) овог члана.

- (3) Оцјену стања о потреби пружања заштите лицима из става (1) овог члана доноси Савјет министара.
- (4) Узимајући у обзир економске и друге могућности БиХ, те разлоге јавног поретка, јавног реда и мира или безбједности БиХ, Савјет министара одређује број лица којима ће бити пружена привремена заштита те разлоге због којих се тај број може премашити до измјене одлуке.

Члан 128.

(Надлежност за одобравање и вријеме трајања привремене заштите)

- (1) Привремену заштиту одобрава Министарство на вријеме од шест мјесеци.
- (2) Привремена заштита може се продужавати на вријеме од шест мјесеци ако постоје оправдани разлози за њено одобравање, а укупно може трајати најдуже двије године.
- (3) У случају да разлози за привремену заштиту и даље постоје, Савјет министара може продужити привремену заштиту за још највише једну годину на приједлог Министарства.

Члан 129.

(Разлози неодобравања привремене заштите)

Привремена заштита странцу неће бити одобрена ако:

- a) нису испуњени услови за одобравање привремене заштите из члана 127. (*Одобравање привремене заштите*) овог закона;
- b) постоје разлози за искључење примјене међународне заштите из члана 106. (*Разлози за искључење примјене међународне заштите*) или је прекршена забрана из члана 10. (*Удруживање странаца њихове ношење оружја и униформи у БиХ*) става (1) овог закона;
- c) је правоснажно осуђен за кривично дјело за које се по закону може изрећи казна затвора од три године или тежа казна (тешко кривично дјело), а није наступила рехабилитација брисањем осуде из кривичне евиденције;
- d) има избјеглички статус или статус супсидијарне заштите или је странац са одобреним привременим или сталним бораваком у БиХ;
- e) ужива међународну заштиту у трећој држави; или
- f) има држављанство треће земље или регулисан боравак у трећој земљи.

Члан 130.

(Престанак привремене заштите)

Странцу престаје привремена заштита:

- a) протеклом времена на које је одобрена;
- b) престанком постојања разлога за привремену заштиту;
- c) када напусти БиХ;
- d) ако му је заштита одобрена на основу другог закона или међународног споразума; или
- e) ако ужива међународну заштиту или има регулисан боравак у трећој земљи.

Члан 131.

(Права и обавезе странаца под привременом заштитом)

- (1) Странац којем је одобрена привремена заштита у БиХ има право на:
 - a) боравак,

- b) основне услове за живот и смјештај,
- c) здравствену заштиту,
- d) основно и средње школовање,
- e) правну помоћ,
- f) слободу вјероисповијести,
- g) право на рад.

- (2) Странац којем је одобрена привремена заштита обавезан је да пријави боравиште и промјену адресе становања надлежном органу у складу са чланом 72. (*Обавеза пријаве боравишта и пребивалишта странаца*) овог закона у року од осам дана, а посебно је обавезан да поштује уставе, законе и друге прописе у БиХ.

Члан 132.

(Право на спајање породице странаца под привременом заштитом)

- (1) Изузетно, уз права прописана чланом 131. (*Права и обавезе странаца под привременом заштитом*) овог закона, странцу под привременом заштитом одобрите се право на спајање породице ако је то правно могуће остварити једино у БиХ.
- (2) На право на спајање породице из става (1) овог члана примјењују се одредбе члана 57. (*Привремени боравак по основу стијања породице*) става (1) тачке c) и става (2) овог закона.
- (3) Члановима породице који се спајају такође се одобрава привремена заштита.

Члан 133.

(Смјештај странаца под привременом заштитом)

Странцима којима је одобрена привремена заштита обезбјеђује се смјештај у складу са могућностима БиХ.

Члан 134.

(Идентификациони документ странаца под привременом заштитом)

Странцу којем је одобрена привремена заштита издаје се идентификациони документ.

Члан 135.

(Ограничење уживања права)

Странац који током трајања привремене заштите поднесе захтјев за међународну заштиту не може уживати права подносиоца захтјева за међународну заштиту док му привремена заштита траје.

Члан 136.

(Привремена заштита након поступка за међународну заштиту)

Ако након спроведеног поступка није признат ни избјеглички статус ни статус супсидијарне заштите, лицу које испуњава услове за привремену заштиту или је већ под привременом заштитом омогућиће се привремена заштита током остатка времена док заштита траје.

Члан 137.

(Подзаконски прописи о техничким питањима међународне и привремене заштите)

- (1) Министарство ће, по потреби, подзаконским прописима детаљније регулисати питања уређена овом главом овог закона, након прибављеног мишљења Министарства за људска права и избјеглице БиХ и Министарства цивилних послова БиХ.
- (2) Начин и поступак регистрације странаца са избјегличким статусом, странаца на супсидијарној заштити и странаца на

привременој заштити, као и начин заштите података у вези са тим лицима, утврдиће се прописима из става (1) овог члана.

- (3) Приступ правима из члана 120. став (6) (*Права лица којима је одобрена међународна заштитица*) и 121. став (1) (*Исправе за избјеглице и странце под суйсидијарном заштитом*) овог закона, подзаконским прописом регулише Министарство за људска права и избјеглице БиХ, након прибављеног мишљења Министарства цивилних послова БиХ и Министарства безбједности БиХ.

Члан 138.

(Комуникација са UNHCR-ом)

- (1) Подносиоцу захтјева за међународну заштиту у свим фазама поступка омогућиће се комуникација са UNHCR-ом или са другим организацијама које у вези са овим питањем могу дјеловати у име UNHCR-а, као и тим организацијама са подносиоцем захтјева. Представник UNHCR-а биће обавјештаван о току поступка, о одлукама надлежних органа и имаће могућност да изнесе сопствена запажања.
- (2) Надлежни органи власти сарађиваће са UNHCR-ом у складу са чланом 35 Конвенције о статусу избјеглица из 1951. године.

ГЛАВА VIII - ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ: О МАЛОЉЕТНИЦИМА, ИМУНИТЕТИМА, СТРАНИМ УНИФОРМАМА, СЛУЖБЕНИМ ЕВИДЕНЦИЈАМА

Члан 139.

(Заштита права малољетних и осталих странаца)

- (1) Ниједном одредбом овог закона не спречава се остваривање и заштита права странца било пред којим надлежним органом у БиХ.
- (2) Надлежни органи у БиХ дужни су да се према малољетним странцима односе са посебном пажњом и уважавањем и да с њима поступају у складу са Конвенцијом о правима дјетета и прописима у БиХ који се односе на бригу о малољетним лицима и њихову заштиту.
- (3) Малољетног странца који је незаконито ушао у БиХ и који није у пратњи родитеља или законског заступника односно опуномоћеника или је остао без пратње тих лица по уласку у БиХ, а којег Служба не може одмах вратити у земљу из које је стигао нити га предати представницима земље чији је држављанин, Служба ће привремено смјестити у одјел установе специјализован за малољетнике, о чему ће обавијестити надлежни центар за социјални рад, који ће, у складу са законом, одмах именовати привременог старатеља.
- (4) Малољетни странац из става (3) овог члана не смије бити враћен у земљу уобичајеног мјеста боравка или у земљу која је спремна да га прихвати док се не обезбједи прихват од родитеља или законског заступника односно опуномоћеника, или од представника надлежног органа у земљи повратка. Малољетник без пратње ни под којим условима не смије се вратити на начин којим би се кршила Европска конвенција о људским правима и основним слободама и овај Закон.

Члан 140.

(Привилегије и имунитети према међународном праву)

- (1) Одредбе овог закона, са изузетком одредаба о међународној заштити и привременом прихвату, не примјењују се на дипломатске и конзуларне представнике ни на друга лица која према међународном праву, односно

на основу међународног уговора уживају привилегије и имунитете.

- (2) Странци из става (1) овог члана, који у БиХ привремено бораве по основу службовања у ДКП-у или мисијама које имају дипломатски статус, свој боравак у БиХ регулишу преко Дипломатског протокола МИП-а.
- (3) Изузетно од одредбе става (1) овог члана, одредбе овог закона могу се уз претходну сагласност МИП-а примјенити и у случају лица која по међународном праву уживају привилегије и имунитете, ако односне одредбе нису у супротности са преузетим међународним обавезама и принципом узајамности.
- (4) Изузетно од одредбе става (1) овог члана, одредбе овог закона могу се уз претходну сагласност МИП-а примјенити и на чланове породице лица које ужива привилегије и имунитет.
- (5) Поступање у случајевима из овог члана уређује подзаконским прописом МИП, након прибављеног мишљења Министарства.
- (6) У случају дилеме у погледу постојања и обима привилегија и имунитета или принципа узајамности, тумачење даје МИП. Други органи везани су тумачењем МИП-а.

Члан 141.

(Искључење примјене одредаба о раду странца)

Одредбе чл. од 77. до 86. [Глава IV (*Боравак странаца у БиХ*), Одјељак Г. (*Улазак и боравак странаца у БиХ у врху рада*)] овог закона не примјењују се на странца који:

- a) је члан дипломатске мисије односно конзуларне канцеларије стране државе или члан мисије која има дипломатски статус и којем је издата посебна исказница;
- b) на основу међународног уговора има привилегије и имунитете;
- c) у БиХ обавља послове на основу међународног споразума о стручно-техничкој помоћи који БиХ закључи са другом државом, међународном организацијом или ЕУ, или који спроводи пројекат у складу са таквим међународним споразумом.

Члан 142.

(Кретање у страном униформи)

- (1) За вријеме боравка у БиХ странац се може кретати у страном војној униформи ако:
- a) у БиХ борави у својству војног представника као члан дипломатске мисије односно конзуларне канцеларије стране државе или друге стране мисије која у БиХ има дипломатски статус, док мисија траје;
- b) као члан стране војне мисије или стране војне делегације борави у службеној посјети;
- c) је на школовању у војној школи или је на војној обуци;
- d) као члан стране војне мисије или стране војне делегације са дипломатском или службеном путном исправом прелази преко територије БиХ;
- e) је учесник у војној вјежби или обуци.
- (2) Странац може у БиХ носити страну полицијску или царинску униформу ако:
- a) у БиХ борави као члан мисије која у БиХ има дипломатски статус, док мисија траје;
- b) као члан делегације страног полицијског или царинског органа борави у службеној посјети;

- c) обавља службу на заједничкој контроли преласка државне границе на дијелу граничног прелаза који припада БиХ;
 - d) је на школовању у полицијској школи или је на полицијској односно сличној обуци;
 - e) као члан стране полицијске или стране царинске делегације, са дипломатском или службеном путном исправом, прелази преко територије БиХ.
- (3) Министар одбране БиХ, уз претходну сагласност министра безбједности, може одобрити ношење стране војне униформе и у другим случајевима, који нису предвиђени ставом (1) овог члана.
- (4) Министар безбједности БиХ може одобрити ношење стране полицијске или царинске униформе и у другим случајевима, који нису предвиђени ставом (2) овог члана.
- (5) Улазак странца у БиХ у униформи остварује се у складу са Законом о надзору и контроли преласка државне границе.

Члан 143.

(Изузетак од примјене одређених одредаба овог закона)

Главе II, III, IV, V, VI и X, осим члана 72. (*Обавеза пријаве боравишћа и пребивалишћа странца*), 73. (*Боравишће и пребивалишће странца*), 74. (*Рокови за пријаву и одјаву боравишћа и пребивалишћа странца*), 91. (*Принцип забране враћања, "non-refoulement"*) и 98. (*Организација усљанова*) овог закона, не примјењују се на подносиоца захтјева за међународну заштиту док се не одлучи о његовом захтјеву у складу са овим Законом.

Члан 144.

(Службене евиденције)

- (1) Према овом Закону, службена евиденција води се о:
- a) странцима који имају стални или привремени боравак,
 - b) путним исправама за странце издатим у складу са овим Законом,
 - c) странцима којима је одбијен улазак,
 - d) странцима којима је отказан боравак,
 - e) странцима којима је одобрена одгода извршења мјере протјеривања,
 - f) странцима којима је изречена мјера протјеривања,
 - g) извршеним мјерама које се тичу странаца,
 - h) странцима који су присилно удаљени из БиХ,
 - i) пријављеним несталим путним исправама странаца,
 - j) издатим личним документима странцима,
 - k) пријавама боравака, одјавама боравака и промјенама адреса странаца,
 - l) подносиоцима захтјева за међународну заштиту,
 - m) странцима којима је признат избјеглички статус или статус супсидијарне заштите, те о странцима којима је одобрена привремена заштита,
 - n) странцима којима је одређено стављање под надзор односно који су стављени под надзор,
 - o) странцима који су поднијели жалбе против рјешења Службе и о странцима који су покренули управни спор,
 - p) одлукама у другостепеном поступку и правоснажним одлукама,
 - r) странцима којима је издата виза,
 - s) странцима којима је скраћен рок важења визе,

- t) странцима којима је виза поништена,
 - u) правним и физичким лицима која су издала позивна писма за улазак странаца у БиХ,
 - v) међународним превозницима који су прекршили одредбе овог закона.
- (2) Осим службених евиденција из става (1) овог члана, надлежни орган може водити и друге евиденције ради ефикасности рада или обраде, ако оне не укључују личне податке.
- (3) Службену евиденцију води орган који је према овом Закону надлежан за поступање у одређеној ствари.

Члан 145.

(Централна база података о странцима)

- (1) У Министарству се успоставља централна база података о странцима ради евидентирања и праћења улазака, боравака и излазака странаца из БиХ, као и лица која су затражила или им је одобрена међународна заштита или у БиХ бораве на основу одобрене привремене заштите.
- (2) Централна база података о странцима садржава све службене евиденције из члана 144. (*Службене евиденције*) овог закона. Орган из члана 144. става (3) овог закона који води службену евиденцију, податке из евиденције доставља у централну базу одмах након сваке промјене, а најкасније током истог дана.
- (3) Централна база података о странцима садржава и евиденције о идентитетима, бројевима и врстама путних исправа те о сврхама и разлозима улазака, боравака и излазака странаца из БиХ које води Гранична полиција.
- (4) Приступ подацима из централне базе података о странцима имају Служба и организационе јединице Министарства, МИП, Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ и полиција, када је то у функцији обављања задатака из њихове надлежности.
- (5) На оправдан захтјев, приступ подацима из централне базе података о странцима могу имати и други органи у БиХ, када је то у функцији обављања задатака из њихове надлежности.
- (6) На оправдан захтјев, надлежни орган код којег је смјештена централна база података о странцима може одобрити приступ бази и другом органу када је то у функцији обављања задатака из надлежности тог органа, а у складу са одредбама Закона о заштити личних података и Закона о централној евиденцији и размјени података.
- (7) На сваку обраду, приступ и коришћење података из овог закона примјењују се одредбе и принципи Закона о заштити личних података и Закона о централној евиденцији и размјени података.

Члан 146.

(Подзаконски прописи о вођењу, коришћењу и приступу евиденцијама и бази података)

Министарство подзаконским прописом детаљније прописује правила о вођењу, коришћењу и приступу централној бази података о странцима и појединим евиденцијама.

Члан 147.

(База података о узорцима образаца путних исправа)

Гранична полиција успоставља базу података о узорцима образаца важећих путних исправа и базу података фалсификованих путних исправа, која је доступна Служби, Сектору за имиграцију, Сектору за азил и МИП-а.

Члан 148.

(Надзор над спровођењем овог закона)

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу овог закона врши Министарство у сједишту, у складу са одредбама Закона о управном поступку.

ГЛАВА IX - КАЗНЕНЕ (ПРЕКРШАЈНЕ) ОДРЕДБЕ

Члан 149.

(Прекршајно кажњавање повреде одредаба чл. 13, 49, 61, 66. и 74.)

- (1) Новчаном казном у износу од 50 КМ до 500 КМ казниће се за прекршај странац ако:
 - а) противно члану 13. (*Обавеза ношења и пречачавања доказа о идентитету*) став (1) овог закона, нема уз себе документ којим доказује или потврђује свој идентитет или право на улазак или боравак, или ако га одбије дати на увид овлашћеном лицу Службе, полиције или другог надлежног органа кад је други надлежни орган на то законом овлашћен;
 - б) Служби не врати путну исправу за странце у складу са чланом 49. (*Обавезе странца у вези са њимским исправама за странце*) ставом (2) или ако не пријави губитак, уништење или другачији нестанак путне исправе за странца у складу са чланом 49. ставом (3) или ако не пријави губитак, уништење или другачији нестанак личне карте за странца у складу са чланом 66. (*Лична карта за странца*) ставом (6) овог закона;
 - в) за дијете тражи одобрење боравка по члану 61. (*Дијете странца са одобреним боравком*) ставу (1), а захтјев не поднесе у року од 30 дана од дана рођења дјетета у складу са чланом 61. став (2) овог закона, иако за такво пропуштање нису постојале оправдане околности;
 - г) надлежном органу не поднесе захтјев за издавање личне карте за странца или га не поднесе у прописаном року у складу са чланом 66. ставом (2) овог закона;
 - д) у складу са чланом 74. (*Рокови за пријаву и одјаву боравишта и пребивалишта странца*) овог закона, не пријави пребивалиште или боравиште или промјену адресе становања у мјесту пребивалишта или то не учини у прописаном року, или ако не одјави пребивалиште односно боравиште прије напуштања БиХ, а добио је упућу да тако учини.
- (2) Правна и физичка лица која су превозници или која пружају услуге смјештаја или организације путовања казниће се за прекршај новчаном казном у износу од 100 КМ до 500 КМ ако задрже или покушају задржати путну исправу или идентификациони документ странца противно члану 13. ставу (2) овог закона.
- (3) За прекршај из става (2) овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 100 КМ до 500 КМ.
- (4) У случају из става (1) тачке б) овог члана путна исправа ће се одузети.

Члан 150.

(Прекршајно кажњавање повреде одредаба члана 75.)

- (1) Новчаном казном у износу од 200 КМ до 800 КМ казниће се за прекршај физичко лице које пружа услуге смјештаја странцима ако:
 - а) не поднесе пријаву о боравку странца или је не поднесе у прописаном року у складу са чланом 75. (*Остала*

лица обавезна да пријаве боравишта странца) ставом (1);

- б) не води или неуредно води евиденцију странаца којима пружа услуге смјештаја, или не чува књиге странаца у прописаном року у складу са чланом 75. ставом (2);
- в) овлашћеном службеном лицу Службе или полиције не омогући увид у књигу странаца противно члану 75. ставу (2) овог закона.
- (2) Правно лице које пружа услуге смјештаја странцима казниће се за прекршаје из става (1) овог члана новчаном казном у износу од 500 КМ до 2.500 КМ.
- (3) За прекршаје из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 200 КМ до 800 КМ.

Члан 151.

(Прекршајно кажњавање повреде одредаба чл. 16, 19, 21. и 63)

- (1) Новчаном казном у износу од 300 КМ до 1.500 КМ казниће се за прекршај странац ако:
 - а) у БиХ покуша ући или уђе незаконито према члану 16. (*Незаконити улазак у БиХ*) овог закона;
 - б) у БиХ борави дуже од времена одређеног у визи или у одобрењу привременог боравка или у члану 21. (*Ослобађање од обавезе прибављања визе*) ставу (2) овог закона, а не напусти БиХ током сљедећег дана, односно ако у року одређеном овим Законом или рјешењем надлежног органа не напусти БиХ;
 - в) прекрши ограничење кретања на одређеном подручју или мјесту или се не јави у одређеном временском размаку организационој јединици Службе на чијем подручју борави, ако су му такве обавезе одређене у складу са чланом 63. (*Жалба против рјешења којим се захтјев за одобрење боравка одбија*) ставом (3) овог закона.
- (2) Службено лице Службе или службено лице надлежно за контролу преласка државне границе, када утврди прекршај из става (1) тачке б) овог члана, може издати прекршајни налог и наплатити новчану казну у износу од 100 КМ за сваки дан дужег боравка, ако странац није прекорачио вријеме боравка за више од три дана и у могућности је да оправда разлоге кашњења, не предузимајући друге мјере по овом Закону.

Члан 152.

(Прекршајно кажњавање повреде одредаба члана 23. и 34)

- (1) Новчаном казном у износу од 300 КМ до 1.500 КМ казниће се за прекршај физичко лице ако:
 - а) пружи нетачне податке у вези са издавањем доказа о уплаћеном смјештају или о организованом путовању из члана 23. (*Докази о посједовању средстава за издржавање*) става (1) тачке д) овог закона;
 - б) пружи нетачне податке у вези са издавањем позивног писма из члана 34. (*Позивно писмо*) овог закона.
- (2) Правно лице казниће се за прекршаје из става (1) овог члана новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 5.000 КМ. Истом казном казниће се правно лице које пружи нетачне податке у вези са издавањем гаранције на видове безготовинског плаћања из члана 23. става (1) тачке б) овог закона.
- (3) За прекршаје из става (1) и (2) овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 300 КМ до 1.500 КМ.

Члан 153.

(Прекршајно кажњавање повреде одредаба члана 96)

- (1) Новчаном казном у износу од 3.000 КМ до 8.000 КМ казниће се за прекршај физичко лице које не изврши обавезу плаћања трошкова за путовање односно одлазак странца у мјесто у које се упућује или трошкова стављања странца под надзор у БиХ, а у складу са чланом 96. (*Плаћање трошкова враћања и стављања странца под надзор*) и коначним рјешењем Министарства из члана 96. става (3) овог закона.
- (2) Новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 12.000 КМ казниће се правно лице за прекршај из става (1) овог члана.
- (3) Новчаном казном у износу од 3.000 КМ до 8.000 КМ казниће се и одговорно лице у правном лицу за прекршај из става (1) овог члана.

Члан 154.

(Прекршајно кажњавање повреде одредбе члана 18)

- (1) Новчаном казном у износу од 2.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај физичко лице које као превозник супротно члану 18. (*Обавезе превозника и организатора туристичког или сличног путовања*) ставу (1) овог закона на гранични прелаз БиХ доведе странца који не испуњава услове за улазак у БиХ прописане чланом 19. (*Општи услови за улазак*) ст. (1) и (2) овог закона.
- (2) Новчаном казном у износу од 3.000 до 10.000 КМ казниће се правно лице које као превозник почини прекршај из става (1) овог члана.
- (3) Новчаном казном у износу од 2.000 КМ до 5.000 КМ казниће се и одговорно лице у правном лицу за прекршај из става (1) овог члана.

Члан 155.

(Заштитна мјера забране вршења позива, дјелатности или дужности)

- (1) Заштитна мјера забране вршења позива, дјелатности или дужности може се изрећи за прекршаје из члана 149. (*Прекршајно кажњавање повреде одредаба члана 13, 49, 61, 66. и 74.*) става (2), 150. (*Прекршајно кажњавање повреде одредаба члана 75*), 152. (*Прекршајно кажњавање повреде одредаба члана 23. и 34*), 153. (*Прекршајно кажњавање повреде одредаба члана 96*) и 154. (*Прекршајно кажњавање повреде одредбе члана 18*) овог закона.
- (2) Прекршајним налогом може се изрећи заштитна мјера забране вршења позива, дјелатности или дужности у трајању од шест мјесеци.

ГЛАВА X - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 156.

(Призната међународна и привремена заштита)

Свим лицима којима је признат избјеглички статус или статус супсидијарне заштите или им је одобрена привремена заштита у БиХ прије ступања на снагу овог закона, тај статус признаје се и у смислу овог закона.

Члан 157.

(Предмети који нису окончани)

- (1) Сви предмети који до ступања на снагу овог закона нису правоснажно окончани завршиће се по одредбама прописа на снази у вријеме покретања поступка.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, у предметима у којима до ступања на снагу овог закона није донесено првостепено рјешење, поступак ће се наставити по овом Закону.

Члан 158.

(Рокови за доношење подзаконских прописа Савјета министара према овом Закону)

- (1) Савјет министара ће, на приједлог Министарства упућен након прибављеног мишљења Министарства комуникација и транспорта БиХ, донијети подзаконски пропис према члану 18. (*Обавезе превозника и организатора туристичког или сличног путовања*) ставу (5) овог закона којим се детаљније уређују питања обавеза превозника који довози странца на гранични прелаз БиХ, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- (2) Савјет министара ће, на приједлог Министарства након прибављеног мишљења МИП-а, према члану 19. (*Општи услови за улазак*) ставу (7), својом одлуком утврдити потребан најмањи износ средстава за издржавање из члана 19. става (3) тачке а) овог закона сваке године до 31. децембра за сљедећу годину, ако тај износ већ није одређен подзаконским прописом.
- (3) Ако се покаже потребним, на приједлог Службе упућен преко Министарства, Савјет министара ће, након прибављеног мишљења Министарства финансија и трезора БиХ, донијети подзаконски пропис према члану 97. (*Подзаконски прописи о техничким питањима удаљења странца*) став (2) овог закона, о начинима и поступању код покрића трошкова враћања и трошкова стављања под надзор, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- (4) Увијек кад се покаже потребним, Савјет министара ће:
 - а) према члану 54. (*Привремени боравак из хуманитарних разлога*) став (1) тачка е), на приједлог Министарства, подзаконским прописом одредити друге оправдане разлоге хуманитарне природе, осим оних наведених у члану 54. став (1) тач. а) до d) овог закона, због којих се странцу који не испуњава услове за одобрење боравак прописане овим Законом ипак може одобрити привремени боравак из хуманитарних разлога;
 - б) према члану 111. (*Безбједна земља поријекла и безбједна шрећа земља*) став (3), на приједлог Министарства упућен након прибављеног мишљења МИП-а и Министарства правде БиХ, донијети одлуку о томе које се земље сматрају безбједним земљама поријекла и безбједним трећим земљама из члана 111. ст. (1) и (2) овог закона;
 - в) према члану 126. (*Привремена заштитна у случају масовног ирлива*) став (2) овог закона, након консултације са UNHCR-ом и осталим релевантним међународним организацијама у БиХ, укинути посебне прописе из става (5) тачке е) овог члана, након што престану разлози који оправдавају њихово постојање;
 - д) према члану 127. (*Одобравање привремене заштите*) став (4) овог закона, одредити број лица којима ће бити пружена привремена заштита, разлоге због којих се тај број може премашити до измјене одлуке, узимајући у обзир економске и друге могућности БиХ, те разлоге јавног поретка, јавног реда и мира или безбједности БиХ.
- (5) Увијек кад се покаже потребним или оправданим, Савјет министара може:
 - а) према члану 19. (*Општи услови за улазак*) став (6) овог закона, прописати додатне услове за улазак странаца у БиХ када то захтијевају разлози заштите

безбједности БиХ, јавног поретка, јавног реда и мира или јавног здравља у БиХ или други разлози који проистичу из међународних обавеза БиХ;

- b) према члану 21. (*Ослобађање од обавезе пребављања визе*) став (1) овог закона, на приједлог МИП-а одредити државе чијим држављанима није потребна виза за улазак у БиХ (у даљем тексту: земље безвизног режима), као и државе чији држављани могу ући у БиХ са другим документом осим пасоша;
 - c) према члану 21. став (1) овог закона, на приједлог МИП-а, ослободити од пребављања визе носиоце посебних врста путних исправа;
 - d) према члану 22. (*Изузеци од употребе посједовања визе*) став (4) овог закона, на приједлог МИП-а, изузети од потребе посједовања визе држављане одређених држава под прописаним условима,
 - e) према члану 29. (*Аеродромска транзитна виза - Виза А*) став (3), изузетно одлучити да држављани одређених земаља или путници на одређеним путничким линијама морају посједовати аеродромске транзитне визе;
 - f) према члану 126. (*Привремена заштитна у случају масовног прилива*) став (1) овог закона, након консултације са UNHCR-ом и осталим релевантним међународним организацијама у БиХ, донијети посебне прописе којима се обезбјеђује привремена заштита странаца у случају њихова масовног прилива или очекиваног масовног прилива странаца.
- (6) Савјет министара може увијек, према члану 20. (*Улазак под посебним условима*) овог закона, донијети одлуку о одобравању уласка у БиХ странцу и кад не испуњава услове из члана 19. (*Општи услови за улазак*) овог закона.
- (7) У складу са чланом 78. (*Квота радних дозвола*) овог закона, Савјет министара утврђује годишњу квоту радних дозвола сваке године најкасније до 31. октобра текуће године за следећу годину. Прву одлуку о годишњој квоти радних дозвола, према овом Закону, Савјет министара донијеће најкасније до 31. октобра 2008. године за 2009. годину.

Члан 159.

(Рокови за доношење подзаконских прописа МИП-а према овом Закону)

- (1) Према члану 32. (*Виза за дугорочни боравак - Виза Д*) став (6) овог закона, МИП ће, након прибављене сагласности Министарства и Службе, подзаконским прописом детаљније предвидјети ситуације у којима је оправдано издавање визе за дугорочни боравак (Виза Д) те поступање приликом издавања тих виза, у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.
- (2) Према члану 33. (*Услови за издавање визе*) став (6) овог закона, МИП ће, након прибављеног мишљења Министарства, подзаконским прописом уредити техничка питања у вези са условима издавања аеродромске транзитне визе (виза А) и транзитне визе (виза Б), у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.
- (3) Према члану 44. (*Подзаконски прописи о техничким питањима у вези са уласком странаца*) став (5) овог закона, МИП ће, након прибављеног мишљења Министарства, подзаконским прописом уредити поступање приликом издавања виза у ДКП-има БиХ, у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

- (4) Према члану 140. (*Привилегије и имунитети према међународном праву*) став (5), МИП ће, након прибављеног мишљења Министарства, подзаконским прописом уредити поступање у случајевима странаца који у БиХ привремено бораве по основу службовања у ДКП-у или мисијама које имају дипломатски статус, односно лица која по међународном праву односно на основу међународног уговора уживају привилегије и имунитете из члана 140. овог закона, када се то покаже потребним.

Члан 160.

(Рокови за доношење подзаконских прописа Министарства према овом Закону)

- (1) У року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона, Министарство ће:
 - a) након прибављеног мишљења Министарства комуникација и транспорта БиХ, према члану 18. (*Обавезе превозника и организатора туристичког или сличног путовања*) став (4), предложити Савјету министара подзаконски пропис из члана 158. (*Рокови за доношење подзаконских прописа Савјета министара према овом Закону*) став (1) овог закона којим се детаљније уређују питања обавеза превозника који довози странца на гранични прелаз БиХ;
 - b) након прибављеног мишљења МИП-а, донијети подзаконске прописе према члану 29. (*Аеродромска транзитна виза - Виза А*) став (5) и члану 30. (*Транзитна виза - Виза Б*) став (5) овог закона о питањима рока важења аеродромске транзитне визе и транзитне визе;
 - c) након прибављеног мишљења МИП-а, донијети подзаконске прописе према члану 44. (*Подзаконски прописи о техничким питањима у вези са уласком странаца*) став (1) овог закона о врстама путних исправа, поступању приликом групног уласка странаца из земаља безвизног режима, обрасцу и садржају обрасца захтјева за издавање визе, као и о поступању приликом издавања виза на граници;
 - d) након прибављеног мишљења Службе, донијети подзаконске прописе према члану 44. став (2) овог закона о обрасцу позивног писма као и о поступању приликом оvjере позивног писма;
 - e) након прибављеног мишљења Граничне полиције, донијети подзаконске прописе према члану 44. став (3) овог закона о поступању приликом уласка, обрасцу рјешења о одбијању уласка и о детаљнијем поступању приликом одбијања уласка у БиХ;
 - f) након прибављеног мишљења Службе, донијети подзаконске прописе према члану 76. (*Подзаконски прописи о техничким питањима одобрења боравка те боравишта и пребивалишта странаца*) овог закона о обрасцима и поступању приликом пријава и одјава боравишта или пребивалишта или приликом одобрења боравка, о начину провере да ли захтјев за одобрење боравка садржи прописани садржај, о облику и садржају потврде о поднесеном захтјеву за боравак, о поступању приликом отказа боравка, о облику и садржају наљепнице одобрења боравка у БиХ, о изгледу, садржају и поступању приликом издавања личне карте за странца, о изгледу и садржају књиге странаца, као и о другим техничким питањима значајним за боравак и кретање странаца;

- g) на приједлог Службе, донијети подзаконски пропис према члану 94. (*Неизвршавање њисилног удаљења*) став (6) о облику и садржају потврде коју Служба издаје странцу кад му одобри одгоду извршења мјере протјеривања према члану 94. став (5) овог закона;
- h) ако се покаже потребним, на приједлог Службе, донијети подзаконски пропис према члану 97. (*Подзаконски њројиси о њихничким њињањима удаљења сѡранца*) став (1) о начинима и поступању приликом удаљења странца из БиХ; и
- и) након прибављеног мишљења Службе, донијети подзаконски пропис према члану 104. (*Подзаконски њројиси о њихничким њињањима сѡављања сѡранца њод надзор*) овог закона о поступању приликом стављања странца под надзор.
- (2) У року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, Министарство ће донијети:
- a) подзаконске прописе према члану 56. (*Зашѡиѡија жѡиѡа ѡрговине ѡудима*) став (2) овог закона о правилима и стандардима у поступању, као и о другим питањима у вези са прихватом жртава трговине ѡудима, њиховог опоравка и повратка (репатријације); и
- b) подзаконске прописе према члану 146. (*Подзаконски њројиси о вођењу, коришћењу и ѡрисѡују евиденцијама и бази њодаѡака*) овог закона о правилима вођења, коришћења и приступа евиденцијама и централној бази података о странцима.
- (3) Увијек кад се покаже потребним, Министарство ће:
- a) упутити Савјету министара приједлог одлуке према члану 111. (*Безбједна земља ѡоријекла и безбједна ѡрећа земља*) став (3) о томе које се земље сматрају безбједним земљама поријекла и безбједним трећим земљама из члана 111. ст. (1) и (2) овог закона;
- b) након прибављеног мишљења Министарства за ѡудска права и избјеглице БиХ и Министарства цивилних послова БиХ, донијети подзаконске прописе према члану 137. (*Подзаконски њројиси о њихничким њињањима међународне и ѡривремене зашѡиѡије*) став (1), којима ће детаљније регулисати питања уређена Главом VII (*Међународна и ѡривремена зашѡиѡија*) овог закона.
- (4) Министарство може након прибављеног мишљења другог надлежног органа из става (1) тачке а), б) или с) овог члана донијети подзаконски пропис према члану 44. став (4) овог закона о другим техничким питањима значајним за улазак странаца, када се то покаже потребним.

Члан 161.

(Рок за доношење осталих подзаконских прописа)

- (1) Министарство за ѡудска права и избјеглице БиХ ће, након прибављеног мишљења Министарства цивилних послова БиХ и Министарства, донијети подзаконски пропис о приступу правима из члана 120. став (6) (*Права ѡица којима је одобрена међународна зашѡиѡија*) и члана 121. став (1) (*Исѡраве за избјеглице и сѡранце на сѡицидијарној зашѡиѡији*), овог закона, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- (2) Министарство цивилних послова БиХ ће, након прибављеног мишљења Службе и Министарства, донијети подзаконски пропис о облику, садржају, потребним документима који се прилажу уз захтјев за издавање,

поступању приликом издавања и другим техничким питањима у вези са путним исправама за странце из члана 50. (Подзаконски прописи о техничким питањима путних исправа за странце) овог закона, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 162.

(Престанак важења пријашњих прописа)

- (1) Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о кретању и боравку странаца и азилу ("Службени гласник БиХ", број 29/03 и 4/04).
- (2) Подзаконски прописи донесени на основу закона из става (1) овог члана примјењиваће се у прелазном периоду до доношења нових подзаконских прописа према овом Закону (члан 158, 159, 160. и 161), ако нису у супротности са овим Законом.

Члан 163.

(Ступање на снагу овог закона)

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а одредбе члана 77. (*Издавање радне дозволе*) став (2) и члана 78. (*Квоѡија радних дозвола*) овог закона примјењују се од 1. новембра 2008. године.

ПСБиХ број 185/08
16. априла 2008. године
Сарајево

Председавајући Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ др Милорад Живковић , с. р.	Председавајући Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Сулејман Тихић , с. р.
--	---

ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
КРЕТАЊУ И БОРАВКУ СТРАНАЦА И АЗИЛУ

Члан 1.

У Закону о кретању и боравку странаца и азилу ("Службени гласник БиХ", број 36/08), у члану 3. (Примјена Закона о управном поступку) иза става (1) додаје се нови став (2) који гласи:

"(2) У случајевима када страни држављанин не обавијести надлежни орган о промјени адресе или га на адреси на којој је пријављен није могуће пронаћи, достављање одлука које се доносе на основу овог закона извршиће се путем огласне табле надлежног органа."

Члан 2.

У члану 7. (*Слобода кретања*) иза става (4) додају се нови ст. (5), (6), (7) и (8) који гласе:

"(5) У поступку доношења одлуке која се заснива на информацијама садржаним у документу са ознаком тајности, коју је одредио орган из става (4) овог члана или други надлежни орган, примјењиваће се одредбе Закона о заштити тајних података.

(6) Служба може, на образложен приједлог надлежног органа, забранити излазак странца из БиХ ако постоји оправдана сумња да би изласком из БиХ могао да избјегне кривично, односно прекршајно гоњење, извршење казне, извршење судске наредбе, лишење слободе или извршење доспјеле имовинско-правне обавезе, о чему обавјештава Граничну полицију.

(7) Служба ће, из разлога наведених у ставу (6) овог члана, привремено, најдуже до 30 дана, одузети путне исправе и друге документе које странац може користити за прелазак државне границе.

(8) По истеку рока из става (7) овог члана или по престанку разлога из става (6) овог члана, странцу ће се вратити путне исправе и други документи и допустити излазак из БиХ."

Члан 3.

У члану 10. (*Удруживање странаца те ношење оружја и униформи у БиХ*) у ст. (3) и (4) и члану 142. (*Кретање у страном униформи*) став (5) ријечи: "надзору и контроли преласка државне границе" замјењују се ријечима: "граничној контроли".

Члан 4.

У члану 14. (*Утврђивање идентитета странца*) у ставу (1) иза ријечи "надзор" додају се ријечи: "и може му се изрећи и мјера протјеривања из БиХ".

У ставу (2) иза ријечи: "(Прихват странаца и надзор)" додаје се запета и ријечи: "а мјера протјеривања у складу с одредбама чл. 87. (*Мјера протјеривања*) и 88. (*Разлози за изрицање мјере протјеривања*)".

У ставу (4) иза ријечи "почела" додају се ријечи: "Гранична полиција или".

Члан 5.

У члану 15. (*Прелазак државне границе*) у ставу (2) на крају реченице брише се тачка, додаје се запета и ријечи: "осим ако Законом о граничној контроли или међународним уговором није другачије одређено."

Став (3) брише се.

У ставу (4) ријечи: "Законом о надзору и контроли преласка државне границе" замјењују се ријечима: "Законом о граничној контроли".

Досадашњи ст. (4), (5), (6), (7) и (8) постају ст. (3), (4), (5), (6) и (7).

Члан 6.

У члану 17. (*Заједничке путне исправе и посебна пажња према малољетницима*) у ставу (3) број "18" замјењује се бројем "14", а ријеч "(малољетник)" брише се.

Члан 7.

У члану 18. (*Обавезе превозника и организатора туристичког или сличног путовања*) у ставу (2) тачка а) мијења се и гласи:

"а) странца којем улазак у БиХ буде одбијен јер не испуњава услове за улазак у БиХ из члана 19. овог закона одвезе са граничног прелазка и врати у државу из које је доведен или у државу која је издала путну исправу са којом је допутовао или у било коју другу државу за коју је сигуран да ће бити прихваћен или обезбједи други начин превоза, и то без одгађања и о свом трошку, и".

Иза става (3) додаје се нови став (4), који гласи:

"(4) Обавезе из става (2) овог члана односе се и на превозника који је довезао странца у транзит:

а) ако га је превозник, који је требало да га превезе у државу одредишта, одбио превести или

б) ако му је забрањен улазак у државу одредишта."

Досадашњи ст. (4) и (5) постају ст. (5) и (6).

Члан 8.

У члану 20. (*Улазак под посебним условима*) иза ријечи "улазак" додају се ријечи: "и боравак", а ријечи: "члана 19. (*Општи услови за улазак*)" бришу се.

Члан 9.

У члану 25. (*Разлози одбијања уласка*) став (2) мијења се и гласи:

"(2) Странцу може бити одбијен улазак у БиХ и поред разлога из става (1) овог члана ако:

а) приликом покушаја уласка у БиХ предочи фалсификовану путну исправу;

б) приликом покушаја уласка у БиХ предочи фалсификовану визу или дозволу боравка;

ц) је већ провео на територији БиХ 90 дана у периоду од шест мјесеци рачунајући од дана првог уласка, а ради се о држављанину земље безвизног режима, осим ако се на њега не примјењује одредба члана 20. овог закона;

д) постоје основи сумње да ће обављати ону врсту послова за коју је потребна радна дозвола, а на њега се не примјењују одредбе члана 84. овог закона."

Члан 10.

У члану 26. (*Поступак и посљедица одбијања уласка*) став (2) мијења се и гласи:

"(2) Странцу којем је одбијен улазак у БиХ јер не испуњава услове за улазак у БиХ прописане овим законом издаје се рјешење о одбијању уласка."

Став (3) мијења се и гласи:

"(3) Странац којем је одбијен улазак у БиХ упозорава се да је дужан да одмах напусти гранични прелаз."

Став (7) мијења се и гласи:

"(7) Странац којем је одбијен улазак може ући у БиХ након што отклони разлоге због којих му је одбијен улазак."

Члан 11.

У члану 27. (*Опште одредбе о визама*) став (1) мијења се и гласи:

"(1) Виза је одобрење за транзит кроз међународни транзитни простор аеродрома или територије БиХ или

одобрење за намјеравани боравак на територији БиХ у року одређеном у визи."

У ставу (5) на крају реченице брише се тачка, додаје се запета и ријечи: "ако овим законом није другачије одређено."

Члан 12.

У члану 28. (*Врсте виза*) тачка б) брише се. Досадашње тач. ц) и д) постају тач. б) и ц).

Члан 13.

Члан 30. (*Транзитна виза – Виза Б*) брише се.

Члан 14.

У члану 31. (*Виза за краткорочни боравак – Виза Ц*) став (1) мијења се и гласи:

"(1) Виза за краткорочни боравак (Виза Ц) омогућава странцу транзит, један или више улазака или боравака у земљи. Ниједан непрекидан боравак ни укупно трајање више узастопних боравака у БиХ не могу бити дужи од 90 дана у периоду од шест мјесеци, рачунајући од дана првог уласка."

Члан 15.

У члану 33. (*Услови за издавање визе*) став (6), члану 35. (*Издавање визе на заједнички пасош*) став (1) и члану 159. (*Рокови за доношење подзаконских прописа МИП-а према овом закону*) став (2) ријечи: "и транзитне визе (Виза Б)" бришу се.

Члан 16.

У члану 34. (*Позивно писмо*) став (3) мијења се и гласи:

"(3) Изузетно од става (2) овог члана, позивно писмо у сврху спајања породице или посјете може издати и странац који борави по основу одобреног привременог боравака у БиХ дуже од 18 мјесеци, а странац са одобреним привременим бораваком до једне године може издати позивно писмо искључиво у сврху посјете."

Иза става (6) додају се нови ст. (7) и (8) који гласе:

"(7) Служба може овјерити и групно позивно писмо за намјање пет, а највише 50 лица која путују на заједнички пасош.

(8) Позивним писмом, у смислу овог закона, сматра се и службени акт државног, ентитетског или кантоналног органа власти, органа власти Брчко Дистрикта БиХ, као и дипломатско-конзуларног представништва стране државе или међународне организације која има дипломатски статус у БиХ."

Члан 17.

У члану 36. (*Надлежност и мјесто издавања визе*) став (4) мијења се и гласи:

"(4) Против рјешења којим се захтјев за издавање визе одбија може се поднијети жалба МИП-у, путем ДКП-а БиХ, у року од 15 дана од дана пријема рјешења."

У ставу (5) ријечи "или транзитну визу (Виза Б)" бришу се.

Иза става (7) додаје се нови став (8) који гласи:

"(8) Против рјешења којим се захтјев за издавање визе на граници одбија може се поднијети жалба Министарству у року од 15 дана од дана пријема рјешења. Жалба не одгађа извршење рјешења."

Члан 18.

У члану 38. (*Продужење визе*) став (3) мијења се и гласи:

"(3) Захтјев за продужење визе подноси се Служби прије истека важења визе и/или одобрења за боравак одобреног на основу издате визе. Служба доноси

одлуку о продужењу визе у року од седам дана од дана пријема захтјева. Странац може боравити у БиХ до доношења одлуке по захтјеву за продужење визе."

Став (4) мијења се и гласи:

"(4) Против одлуке којом се захтјев за продужење визе одбија односно одбацује може се поднијети жалба Министарству у року од три дана од дана пријема одлуке. Жалба не одгађа извршење рјешења."

Члан 19.

У члану 39. (*Разлози за неиздавање визе и изнимно издавање визе из хуманитарних разлога*) наслов члана мијења се и гласи: "(Одбијање захтјева за издавање визе и изузетно издавање визе из хуманитарних разлога)".

У ставу (1) ријечи: "Виза се неће издати ако:" замјењују се ријечима: "Захтјев за издавање визе одбија се ако:", иза тачке ц) ријеч "или" брише се, а иза текста тачке д) брише се тачка, додаје тачка са запетом и нове тач. е), ф) и г) које гласе:

"е) је странац већ боравио у БиХ 90 дана, а није протекло шест мјесеци од дана првог уласка;

ф) рок важења пасоша странца, у који се уноси виза, истиче за мање од три мјесеца од посљедњег дана намјераваног боравака у БиХ или

г) одбије да да биометријске податке приликом предаје захтјева."

Члан 20.

У члану 40. (*Скраћење рока важења визе*) став (4) мијења се и гласи:

"(4) Против рјешења којим се скраћује рок важења визе може се поднијети жалба Министарству у року од три дана од дана пријема рјешења."

Члан 21.

У члану 41. (*Поништење визе на граници*) став (1) иза ријечи "кривотворена" додају се ријечи: "или стечена преваром", а ријечи: "Виза се може поништити и у случају одбијања уласка у БиХ." бришу се.

У ставу (2) ријеч "Одлуку" замјењује се ријечју "Рјешење".

У ставу (3) ријеч "Одлука" замјењује се ријечју "Рјешење".

Став (4) мијења се и гласи:

"(4) Против рјешења којим се поништава виза на граници може се поднијети жалба Министарству у року од 15 дана од дана пријема рјешења. Жалба не одгађа извршење рјешења."

Члан 22.

У члану 43. (*Поступак поништења визе*) у ставу (2) ријечи: "Рјешење из става (1) овог члана извршава се одмах." бришу се.

Став (3) мијења се и гласи:

"(3) Против рјешења о поништењу визе у земљи жалба се може поднијети Министарству у року од три дана од дана достављања рјешења."

Члан 23.

У члану 52. (*Оснoв за одобрење привременог боравака*) став (1) мијења се и гласи:

"(1) Одобрење привременог боравака може се издати из оправданих разлога као што су: брак или ванбрачна заједница са држављанином БиХ, спајање породице, образовање, рад по основу издате радне дозволе, рад без радне дозволе, лијечење или рехабилитација, боравак у старачком дому или из хуманитарних разлога, те из другог сличног оправданог разлога или

разлога који је заснован на међународном уговору чија је БиХ уговорна страна."

Члан 24.

У члану 53. (*Општи услови за одобрење привременог боравка*) у ставу (1) тачка г) мијења се и гласи:

"г) да се против њега не води кривични поступак и да није кажњаван за кривично дјело, што се доказује потврдом коју је издао надлежни орган државе гдје има уобичајено мјесто боравка и која није старија од шест мјесеци од дана подношења захтјева за боравак."

Став (2) мијења се и гласи:

"(2) Под доказом у смислу става (1) тачке а) овог члана сматра се:

- а) извод из матичне књиге вјенчаних или други одговарајући доказ о склопљеном браку који је правоваљан у БиХ, или доказ којим се може потврдити постојање ванбрачне заједнице;
- б) извод из матичне књиге рођених или други одговарајући доказ о сродству;
- ц) радна дозвола у БиХ;
- д) доказ о смјештају у старачки дом;
- е) потврда о упису у образовну установу за текућу годину;
- ф) налаз са препоруком здравствене установе о неопходности дуготрајнијег лијечења или рехабилитације у БиХ;
- г) документ који потврђује стручне квалификације;
- х) доказ да странац борави по основу међународног споразума чија је БиХ уговорна страна;
- и) доказ да странац припада једној од категорија из члана 84. став (1) овог закона, ако подноси захтјев за одобрење привременог боравка по основу рада без радне дозволе;
- ј) доказ о власништву на непокретној имовини и о постојању ефективне везе са БиХ или
- к) други доказ на основу којег се може разумно закључити о оправданости боравка странца у земљи, што процјењује Служба приликом одлучивања по члану 60. (*Захтјев за одобрење првог привременог боравка, захтјев за продужење боравка и надлежност за рјешавање*) ставу (6) овог закона."

Иза става (2) додају се нови ст. (3) и (4) који гласе:

- "(3) Сматра се да странац који има радну дозволу за рад у БиХ испуњава услове који се односе на посједовање средстава за издржавање и здравствено осигурање.
- (4) Ако странац подноси захтјев за продужење привременог боравка, може се изузети од обавезе прибављања доказа из става (1) тач. ц) и г) овог члана, о чему одлучује Служба."

Члан 25.

У члану 54. (*Привремени боравак из хуманитарних разлога*) иза става (2) додаје се нови став (3) који гласи:

"(3) Странац којем је одобрен привремени боравак из хуманитарних разлога на основу става (1) тачка а) овог члана, као жртви трговине људима чији је боравак у БиХ неопходан због сарадње са надлежним органима ради истраге у откривању и процесуирању кривичног дјела трговине људима, има право на: адекватан и сигуран смјештај, приступ хитној медицинској заштити, психолошку помоћ, информисање о правном статусу, правну помоћ у току кривичног и других поступака у којима остварује друга права, приступ тржишту рада под условима који

се примјењују према странцу, као и приступ професионалној обуци и едукацији. Дијете које има одобрен привремени боравак као жртва трговине људима има приступ образовању."

Досадашњи став (3) који постаје став (4) мијења се и гласи:

"(4) Странац којем је одобрен привремени боравак из хуманитарних разлога на основу става (1) тачка ц) овог члана има право на рад под истим условима који се примјењују према странцу, а омогућиће му се основно образовање под истим условима као и држављанима БиХ."

Досадашњи ст. (4) и (5) постају ст. (5) и (6).

Иза досадашњег става (5) који постаје став (6) додаје се нови став (7) који гласи:

"(7) Странцу којем је одобрен привремени боравак на основу става (1) овог члана, а који нема важећу путну исправу, издаје се потврда о идентитету. Облик, садржај, рок важења, поступање као и друга питања при издавању потврде о идентитету биће прописани посебним прописом Министарства након прибављеног мишљења Министарства цивилних послова БиХ и Службе."

Члан 26.

У члану 55. (*Препорука надлежног органа*) иза тачке "б)" додаје се запета и тачка "д)".

Члан 27.

У члану 57. (*Привремени боравак по основу спајања породице*) у ставу (1) ријечи: "или странца са одобреним привременим боравком у БиХ у трајању од једне године ако постоје разумне основе да би му се могао одобрити стални боравак у БиХ" замјењују се ријечима: "или странца који борави по основу одобреног привременог боравка у БиХ дуже од 18 мјесеци".

Члан 28.

У члану 58. (*Боравак у случају престанка брака или ванбрачне заједнице*) иза става (1) додаје се нови став (2) који гласи:

"(2) Изузетно, привремени боравак по основу спајања породице може се одобрити странцу који није имао одобрен привремени боравак прије смрти супружника или ванбрачног партнера који је био држављанин БиХ, ако је након смрти супружника или ванбрачног партнера преузео старатељство над малољетним дјететом које је држављанин БиХ и има пребивалиште у БиХ."

Члан 29.

Члан 59. (*Услови за одобрење сталног боравка*) мијења се и гласи:

"Члан 59.

(*Услови за одобрење сталног боравка*)

- (1) Стални боравак може се одобрити странцу под условом да:
- а) на основу одобрења привременог боравка непрекидно борави на територији БиХ најмање пет година прије подношења захтјева за одобрење сталног боравка,
 - б) располаже довољним и редовним средствима за издржавање,
 - ц) има обезбијеђен одговарајући смјештај,
 - д) има обезбијеђено здравствено осигурање,
 - е) познаје један од језика и писаму у службеној употреби у БиХ и

- ф) се против њега не води кривични поступак и да није кажњаван за кривично дјело, што се доказује потврдом коју је издао надлежни орган државе гдје има уобичајено мјесто боравка и која није старија од шест мјесеци од дана подношења захтјева.
- (2) Испит из познавања једног од језика и писама у службеној употреби у БиХ могу спроводити високошколске установе, средњошколске установе или установе за образовање одраслих, које на основу одобрења министарства надлежног за образовање у БиХ изводе програме учења и полагања језика у службеној употреби у БиХ. Испит из познавања језика не морају полагати: дјеца предшколског узраста, лица која похађају или су завршила основно, средње или високо образовање на једном од језика који су у службеној употреби у БиХ и лица старија од 60 година ако нису у радном односу. Трошкове евентуалних курсева за учење језика и полагање испита сноси странац.
- (3) Сматра се да је странац непрекидно боравио у БиХ и ако је у периоду од пет година избивао из БиХ виšekратно до 10 мјесеци укупно или једнократно шест мјесеци.
- (4) Захтјев за одобрење сталног боравка странац је дужан да поднесе у току важења привременог боравка.
- (5) Иако испуњава услове за одобрење сталног боравка, странцу неће бити одобрен стални боравак ако је у посљедњих пет година у БиХ боравио:
- а) по основу привремене заштите, или је поднио захтјев за одобрење привремене заштите и чека одлуку о свом статусу;
 - б) по основу међународне заштите, или је поднио захтјев за међународну заштиту и чека одлуку о свом статусу;
 - ц) по основу правног статуса предвиђеног Бечком конвенцијом о дипломатским односима из 1961, Бечком конвенцијом о конзуларним односима из 1963, Конвенцијом о специјалним мисијама из 1969, или Бечком конвенцијом о представницима држава и њиховим односима са међународним организацијама из Универзалне повеље из 1975. године;
 - д) по основу привременог боравка из хуманитарних разлога из члана 54. (*Привремени боравак из хуманитарних разлога*) став (1) тачке б), ц), д) и е) овог закона;
 - е) јер се налази на издржавању казне, односно извршавању друге кривичноправне санкције или друге обавезе утврђене одлуком суда или другог надлежног органа;
 - ф) по основу лијечења или рехабилитације;
 - г) по основу рада без радне дозволе ради реализације пројекта значајног за БиХ, који реализује међународна или домаћа институција или хуманитарна организација, удружење, фондација или друга организација;
 - х) по основу рада без радне дозволе, ако странац пружа услуге у име страног послодавца или је волонтер; или
 - и) по основу спајања породице са странцем чији привремени боравак не спада у основе за одобрење сталног боравка у БиХ.
- (6) Странцу којем је одобран привремени боравак по основу образовања, у вријеме потребно за одобрење сталног боравка из става (1) тачка а) овог члана,

рачуна се половина времена проведеног по основу одобрења привременог боравка. Захтјев за стални боравак који се подноси из привременог боравка не може бити по основу образовања."

Члан 30.

У члану 62. (*Одбијање и одбацавање захтјева за одобрење боравка*) став (1) мијења се и гласи:

- "(1) Захтјев за одобрење односно продужење привременог боравка и захтјев за одобрење сталног боравка странцу ће бити одбијен ако:
- а) не испуњава опште или посебне услове за одобрење боравка прописане чланом 53. (*Општи услови за одобрење привременог боравка*) и 59. (*Услови за одобрење сталног боравка*) овог закона;
 - б) захтјев за одобрење боравка не поднесе у складу са чланом 60. (*Захтјев за одобрење првог привременог боравка, захтјев за продужење боравка и надлежност за рјешавање*) овог закона;
 - ц) је незаконито ушао у БиХ, осим ако постоје услови за одобрење боравка из хуманитарних разлога у смислу члана 54. (*Привремени боравак из хуманитарних разлога*) овог закона;
 - д) је намјерно дао погрешне податке или намјерно прикрије околности важне за одобрење боравка;
 - е) му је изречена мјера протјеривања из БиХ, за вријеме трајања те мјере;
 - ф) одбије да да биометријске податке приликом предаје захтјева;
 - г) се води у евиденцијама код надлежног органа као преступник, а посебно као међународни преступник;
 - х) је правоснажно осуђен за кривично дјело, а брисање осуде није наступило;
 - и) постоје други разлози утврђени међународним уговором чија је БиХ уговорна страна;
 - ј) присуство странца представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ, или представља пријетњу јавном здрављу, изузимајући случајеве када је обољење наступило након одобреног боравка у БиХ;
 - к) Служба утврди да је склопљен брак из интереса или заснована ванбрачна заједница из интереса или да је засновано усвајање из интереса искључиво ради уласка и/или боравка странца у БиХ;
 - л) му је у БиХ изречена прекршајна казна која није извршена;
 - м) је евидентиран у казним или прекршајним евиденцијама органа за спровођење закона као вишеструки повратник, без обзира да ли се ради о судској опомени, условној осуди или новчаној казни или
 - н) Служба располаже информацијама надлежних органа и служби безбједности у БиХ да странац на било који начин учествује у криминалној активности, а посебно организованом, прекограничном или транснационалном криминалу или је члан организације која планира или на било који начин учествује у таквој активности."

Иза става (1) додаје се нови став (2) који гласи:

- "(2) Изузетно од става (1) овог члана, странцу се може одобрити боравак ако је то у интересу БиХ."
Досадашњи ст. (2) и (3) постају ст. (3) и (4).

У досадашњем ставу (3) који постаје став (4) иза ријечи "достављања" додаје се ријеч "коначне".

Иза досадашњег става (3) који постаје став (4) додају се нови ст. (5) и (6) који гласе:

"(5) Судови достављају Служби правоснажну пресуду изречену странцу.

(6) Казнено-поправни заводи дужни су да мјесно надлежној организационој јединици Службе доставе податке о странцима који су примљени на издржавање казне затвора у року од три дана од дана пријема странца, као и обавјештење о датуму пуштања странца на слободу и то одмах по сазнању тог датума."

Члан 31.

У члану 64. (*Наљепница одобрења боравка*) иза става (2) додаје се нови ст. (3) и (4) који гласе:

"(3) По стицању техничких услова, што ће бити одређено посебним актом Министарства, наљепница одобрења боравка замјениће се боравишном дозволом као посебним документом са биометријским подацима странца, који персонализује и издаје Служба. Персонализација је процес исписа личних података носиоца документа на образац боравишне дозволе.

(4) Министарство ће, након прибављеног мишљења Службе, посебним подзаконским прописом детаљније уредити изглед, садржај и поступање приликом издавања боравишне дозволе."

Члан 32.

Иза члана 65. (*Измјена рјешења о одобрењу боравка*) додаје се нови члан 65а. који гласи:

"Члан 65а.

(Престанак боравка)

- (1) Странцу престаје боравак:
 - а) на лични захтјев странца;
 - б) стицањем држављанства БиХ;
 - ц) смрћу странца;
 - д) изрицањем мјере из члана 90. (*Посебни случајеви протјеривања*) овог закона, или
 - е) ако је одобрен по основу спајања породице са странцем чији је боравак престао или је отказан у складу са овим законом.
- (2) Надлежни органи код којих се води евиденција о чињеницама из става (1) тач. б) и ц) овог члана дужни су да о овим чињеницама обавијесте Службу одмах, а најкасније у року од седам дана од дана настанка ових чињеница.
- (3) Служба доноси рјешење о престанку боравка из става (1) тачке а) овог члана, против којег се може поднијети жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања."

Члан 33.

У члану 68. (*Разлози за отказ боравка*) у ставу (1) у тачки и) на крају реченице иза ријечи "дозволу;" брише се тачка са запетом и додају се ријечи: "или обавља одређену дјелатност без одобрења надлежног органа у БиХ;".

У тачки о) ријечи: "12 мјесеци" замјењују се ријечима: "шест мјесеци".

Став (3) мијења се и гласи:

"(3) Ако странац има одобрен стални боравак, он се може отказати из разлога прописаних у ставу (1) тач. а), б), ц), д), е), х) или м) овог члана. Ако се странцу отказује стални боравак из разлога прописаних ставом (1) тачка м) овог члана, може му се уз отказ боравка изрећи и мјера протјеривања са забраном уласка у БиХ."

Став (5) мијења се и гласи:

"(5) Ако се странцу отказује безвизни или привремени боравак из разлога прописаних ставом (1) тач. а), б), ц), д), е), г), х), и), л) или м) овог члана, може му се уз отказ боравка изрећи и мјера протјеривања са забраном уласка у БиХ."

Иза става (5) додаје се нови став (6) који гласи:

"(6) Осим разлога прописаних ставом (1) овог члана, безвизни боравак странцу се може отказати ако Служба располаже информацијама надлежних органа и служби безбједности у БиХ да странац на било који начин учествује у криминалној активности, а посебно организованом, прекограничном или транснационалном криминалу, или је члан организације која планира или на било који начин учествује у таквој активности. Уз отказ боравка странцу се може изрећи и мјера протјеривања."

Досадашњи ст. (6) и (7) постају ст. (7) и (8).

Члан 34.

У члану 83. (*Престанак важења радне дозволе*) у ставу (3) ријеч "донесена" замјењује се ријечима: "примљена коначна".

Члан 35.

У члану 84. (*Изузеци од обавезе посједовања радне дозволе*) у ставу (1) иза ријечи "односе" додају се ријечи: "на визни, безвизни и".

Тачка а) мијења се и гласи:

"а) кључна лица у правном лицу која имају виши положај у управи, односно која управљају одјелима, прате и надзиру рад других запосленика, имају овлашћења за пријем и отпуштање радника или су стручњаци који посједују посебно знање које је битно за рад правног лица, истраживачку опрему, технике или управљање и слично уколико је најмање годину дана био запослен у том правном лицу или је дјеловао као партнер непосредно прије премјештаја у БиХ, ако именоване нема карактер радног односа нити рад на тим позицијама траје дуже од укупно три мјесеца годишње;".

У тачки б) запета и ријечи: ", који у том привредном друштву, односно предузећу обављају одређене послове, ако такав рад нема карактер радног односа нити траје дуже од укупно три мјесеца годишње" бришу се.

У тачки и) иза ријечи "умјетности," додају се ријечи: "филмски умјетници".

У тачки л) запета и ријечи: "ако због тога у БиХ не бораве дуже од 30 дана непрекидно нити дуже од укупно три мјесеца годишње са прекидима" бришу се.

У тачки м) запета и ријечи: ", у трајању од укупно три мјесеца годишње" бришу се.

У тачки н) ријечи: "којима је одобрен привремени боравак" замјењују се ријечима: "који су ангажовани".

Тачке т), у) и в) мијењају се и гласе:

"т) странци који су ангажовани на пројектима значајним за БиХ ако су као стручњаци или кључна лица значајна за реализацију пројекта;

у) странци који бораве у сврху волонтерског рада у хуманитарним организацијама, удружењима грађана или фондацијама;

в) љекари који се по позиву здравствене установе у БиХ ангажују за обављање специјалистичких прегледа и других медицинских услуга ако такав рад не траје дуже од укупно три мјесеца годишње."

Став (2) мијења се и гласи:

"(2) Категорије странаца из става (1) овог члана могу радити у БиХ на основу потврде о пријави рада током важења визе, безвизног или претходно одобреног боравка. Потврду о пријави рада, на захтјев странца, издаје организациона јединица Службе према мјесту обављања послова. Потврда о пријави рада издаје се на обрасцу прописаном подзаконским актом. Послодавац може запослити странца на оним пословима за које му је издата потврда о пријави рада и дужан је да у сврху контроле током трајања рада посједује примјерак такве потврде. Начин доказивања радноправног статуса категорија странаца из става (1) овог члана, а у сврху издавања потврде о пријави рада, прописале се подзаконским актом из члана 76. овог закона (*Подзаконски прописи о техничким питањима одобрења боравка те боравишта и пребивалишта странаца*)."

Иза става (2) додају се нови ст. (3) и (4) који гласе:

"(3) Странци који траже привремени боравак по основу рада без радне дозволе, а у складу са ставом (1) овог члана, треба да испуњавају услове из члана 53. овог закона (*Општи услови за одобрење привременог боравка*) и посебне услове, које ће Министарство прописати подзаконским актом.

(4) Изузетно од става (3) овог члана, странац који тражи привремени боравак по основу рада без радне дозволе, а у складу са ставом (1) тачка б) овог члана, треба да испуњава услове из члана 53. овог закона (*Општи услови за одобрење привременог боравка*), те ако привредно друштво или предузеће испуни додатне услове:

- а) да на сваког странца укључујући и осниваче запошљава минимално пет држављана БиХ;
- б) да исплаћује бруто плату по сваком запосленом најмање у висини просјечне бруто плате у БиХ и
- ц) да су уредно измирене пореске обавезе."

Члан 36.

Члан 85. (*Изједначавање странаца са одобреним сталним боравком или међународном заштитом или привременом заштитом са држављанима БиХ у погледу рада*) мијења се и гласи:

"Члан 85.

(*Право странца на рад у БиХ без радне дозволе*)

Право на рад у БиХ без обавезе прибављања радне дозволе омогућено је странцима који имају:

- а) одобрен стални боравак у БиХ,
- б) одобрен избјеглички статус, супсидијарну заштиту у БиХ или привремену заштиту у БиХ,
- ц) одобрен привремени боравак по основу брака или ванбрачне заједнице са држављанином БиХ или
- д) одобрен привремени боравак по основу статуса редовног ученика или студента када обављају послове привременог карактера посредством овлашћених посредника без заснивања радног односа у складу са прописима којима се регулише такво обављање послова."

Члан 37.

У члану 87. (*Мјера протјеривања*) у ставу (6) иза ријечи "БиХ" додају се ријечи: "и рјешења о продужењу периода забране уласка".

Став (9) мијења се и гласи:

"(9) Док рјешење не постане извршно, странац се може ставити под надзор смјештањем у имиграциони

центар или ограничењем кретања на одређено подручје или мјесто и наложити му се јављање у одређеним временским размацима организационој јединици Службе или полицији на чијем подручју борави."

Иза става (11) додају се нови ст. (12) и (13) који гласе:

"(12) Ако се у поступку утврђивања идентитета утврди да је стварни идентитет странца другачији од навода о идентитету које је странац дао у поступку изрицања мјере протјеривања, Служба ће по службеној дужности измијенити рјешење о протјеривању у дијелу који се односи на идентитет странца. Против овог рјешења жалба се може поднијети Министарству у року од осам дана од достављања рјешења. Жалба не одгађа извршење рјешења.

(13) Рјешење о скраћењу или укидању забране уласка из става (2) овог члана доноси Служба на захтјев странца. Против овог рјешења жалба се може поднијети Министарству у року од 15 дана од пријема рјешења."

Члан 38.

У члану 88. (*Разлози за изрицање мјере протјеривања*) у ставу (1) у тачки а) иза ријечи: "из БиХ" додају се ријечи: "или ако му је захтјев за одобрење боравка одбијен, а није напустио БиХ у одређеном року;"

У тачки е) иза ријечи "БиХ" додају се ријечи: "или поништењу уписа у књигу држављана БиХ".

У ставу (2) иза ријечи: "за доношење одлуке" додају се ријечи: "као и степен интегрисаности у БиХ".

Иза става (2) додају се нови ст. (3), (4), (5), (6) и (7) који гласе:

"(3) У случајевима останка странца у БиХ дуже од периода важења визе, безвизног или одобреног боравка, Служба може, цијенећи хуманитарне разлоге и интерес БиХ, умјесто изрицања мјере протјеривања, издати налог за добровољно напуштање територије БиХ.

(4) Налог из става (3) овог члана издаје се у сврху преласка државне границе, уз претходно прибављену изјаву странца којом потврђује намјеру добровољног напуштања БиХ и доказима којима странац потврђује изјаву.

(5) У налогу из става (3) овог члана наводи се рок за добровољно напуштање БиХ који не може бити краћи од седам нити дужи од 30 дана. Изузетно, ако постоје озбиљни разлози хуманитарне природе, рок за добровољно напуштање БиХ може бити дужи од 30 дана.

(6) Налог за добровољно напуштање из става (3) овог члана неће се издати странцу ако постоји опасност од бијегача или представља опасност за јавни поредак, јавни ред и мир или безбједност БиХ.

(7) Странцу који у року одређеном у налогу за добровољно напуштање територије БиХ не напусти БиХ изриче се мјера протјеривања."

Члан 39.

Члан 89. (*Добровољно извршење рјешења о протјеривању*) став (1) мијења се и гласи:

"(1) Рјешењем о протјеривању може се одредити рок за добровољно извршење рјешења који не може бити краћи од седам нити дужи од 30 дана. Изузетно, ако постоје нарочито оправдани разлози, рок за добровољно извршење рјешења може се продужити, према посебним околностима сваког појединог случаја. Рок за добровољно извршење рјешења не

мора бити одређен или може бити краћи од седам дана ако постоји опасност од бијега или странац представља опасност за јавни поредак, јавни ред и мир или безбједност БиХ."

Члан 40.

Члан 91. (*Принцип забране враћања, "non-refoulement"*) мијења се и гласи:

"Члан 91.

(*Принцип забране враћања, "non-refoulement"*)

- (1) Странац неће, ни на који начин, бити протјеран или враћен ("*refoulement*") на границу територије гдје би му живот или слобода били угрожени због његове расе, вјере, националности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког мишљења, без обзира да ли му је званично одобрена међународна заштита.
- (2) Одредба става (1) овог члана неће се примјенити на странца који се разложно сматра опасним по безбједност земље или који, пошто је правоснажно осуђен за нарочито тешко кривично дјело, представља пријетњу по БиХ.
- (3) Изузетно од одредбе из става (2) овог члана, забрана враћања или протјеривања ("*non-refoulement*") односи се и на лица за која постоји основана сумња да би била у опасности да ће бити подвргнута смртној казни или погубљењу, мучењу или другом нехуманом или понижавајућем поступању или кажњавању. Странац не може бити ни протјеран ни враћен у земљу у којој није заштићен од слања на такву територију."

Члан 41.

Члан 96. (*Плаћање трошкова враћања и стављања странца под надзор*) мијења се и гласи:

"Члан 96.

(Плаћање трошкова враћања и стављања странца под надзор)

- (1) Странац је дужан да плати трошкове свог враћања до мјеста у које се упућује.
- (2) Ако се утврди да странац нема потребна финансијска средства за плаћање трошкова враћања до мјеста у које се упућује, трошкове враћања платиће:
 - а) лице које је издало позивно писмо у сврху уласка странца у БиХ,
 - б) физичко или правно лице које је странца запослило иако није имао одговарајућу радну дозволу,
 - ц) физичко или правно лице које је странца запослило по издатој радној дозволи,
 - д) банка која је дала гаранцију на средства безготовинског плаћања,
 - е) туристичка организација или удружење које је издало ваучер, односно организатор другачијег путовања,
 - ф) физичко или правно лице које је странцу помогло или покушало помоћи да незаконито пређе границу, превози се или борави у БиХ,
 - г) превозник који је странца довео у БиХ, или
 - х) БиХ.
- (3) Ради обезбјеђивања удаљења странца из земље, а у складу са чланом 99. (*Одређивање стављања под надзор*) овог закона, до напуштања БиХ странац се може ставити под надзор. Све трошкове везане за реализацију надзора сноси странац који се ставља под надзор. Ако се утврди да странац нема потребна финансијска средства за плаћање трошкова стављања

под надзор, те трошкове сносиће субјекти из става (2) овог члана.

- (4) Носиоца трошкова из ст. (1) и (3) овог члана и износ трошкова рјешењем утврђује Служба по службеној дужности. Против рјешења Службе жалба се може поднијети Министарству у року од осам дана од дана достављања рјешења.
- (5) Новчана средства која су привремено одузета од странца користе се за подмирење трошкова из ст. (1) и (3) овог члана, те се депонују у Служби до правоснажности рјешења из става (4) овог члана.
- (6) Ако ни странац из става (1) ни субјекти из става (2) тач. а) до г) овог члана не могу платити трошкове враћања и стављања странца под надзор, ти трошкови подмириће се на терет буџета БиХ ангажовањем средстава за посебне намјене. Тако се може поступити и кад је то потребно због економичности поступка удаљења странца из земље.
- (7) У случају из става (6) овог члана, Служба потражује исплату трошкова из ст. (1) и (3) овог члана од субјеката из става (2) тач. а) до г) овог члана у одговарајућем поступку."

Члан 42.

Члан 99. (*Одређивање стављања под надзор*) мијења се и гласи:

"Члан 99.

(*Одређивање стављања под надзор*)

- (1) Странцу се до напуштања БиХ може одредити стављање под надзор ограничењем кретања на одређено подручје или мјесто уз обавезу јављања организационој јединици Службе или полицији:
 - а) ради обезбјеђивања извршења рјешења о протјеривању, у случају да му је отказан боравак у БиХ или у другом случају кад му је изречена мјера протјеривања;
 - б) ради обезбјеђивања да ће напустити земљу кад му је захтјев за одобрењем боравака одбијен, а није напустио БиХ;
 - ц) ради обезбјеђивања удаљења странца из земље;
 - д) кад Служба одобри одгађање извршења мјере протјеривања;
 - е) ако постоје основи сумње да би слободно и неограничено кретање странца могло угрозити јавни поредак, јавни ред и мир или безбједност или међународне односе БиХ или представљати пријетњу јавном здрављу у БиХ, односно ако је утврђено да представља пријетњу за јавни поредак, јавни ред и мир или безбједност БиХ;
 - ф) кад постоји сумња у истинитост навода странца о његовом идентитету или се иначе идентитет странца не може утврдити ни у року од шест сати од довођења у службене просторије;
 - г) кад је странац прихваћен на основу међународног споразума о сарадњи у предаји и прихвату лица чији је боравак незаконит;
 - х) у другим случајевима прописаним овим законом.
- (2) Странцу ће се одредити стављање под надзор смјештањем у имиграциони центар:
 - а) ако постоје основи сумње да би након доношења рјешења о протјеривању слободно и неограничено кретање странца могло угрозити јавни поредак, јавни ред и мир или безбједност или међународне односе БиХ или представљати пријетњу јавном здрављу у БиХ, односно ако је

утврђено да представља пријетњу за јавни поредак, јавни ред и мир или безбједност БиХ;

- б) ради обезбјеђивања извршења рјешења о протјеривању или у другом случају кад му је изречена мјера протјеривања, ако постоје основи сумње да ће странац побјећи или на други начин онемогућити извршење одлука;
- ц) кад постоји сумња у истинитост навода странца о његовом идентитету, а изречена му је мјера протјеривања."

Члан 43.

У члану 100. (*Рјешење о стављању странца под надзор*) у ставу (3) иза ријечи "надзором" додају се ријечи: "у имиграционом центру", а број "30" замјењује се бројем "90".

Иза става (3) додају се нови ст. (4) и (5) који гласе:

- "(4) Ако се странцу одређује блажа мјера надзора из члана 99. став (1) овог закона, рјешење садржи одлуку о ограничењу кретања странца на одређено подручје или мјесто са адресом становања, правни основ, обавезу јављања у одређеним временским размацима организационој јединици Службе или полиције и друге појединости битне за остваривање сврхе блажег надзора. Странцу се, уз потврду, привремено одузимају све путне исправе које може користити за прелазак државне границе БиХ, осим ако пристане добровољно напустити БиХ.
- (5) У случају да странац не поштује обавезе из рјешења из става (4) овог члана, Служба одређује надзор над смјештањем у имиграциони центар."

Члан 44.

Члан 101. (*Правни лијекови против рјешења о стављању под надзор*) мијења се и гласи:

"Члан 101.

(Правни лијекови против рјешења о стављању под надзор)

- (1) Против рјешења о стављању странца под надзор у имиграциони центар жалба се може поднијети Министарству у року од три дана од уручења, односно достављања рјешења. Жалба не одгађа извршење рјешења.
- (2) Ако Министарство у року од три дана од подношења жалбе не укине рјешење о стављању странца под надзор у имиграциони центар или по жалби у том року уопште не одлучи, може се покренути управни спор тужбом пред Судом Босне и Херцеговине.
- (3) Тужба из става (2) овог члана подноси се Суду Босне и Херцеговине у року од три дана од протекла рока из става (2) овог члана, а Суд Босне и Херцеговине дужан је да ове предмете сматра хитним, саслуша странца и донесе одлуку по тужби у року од три дана од дана подношења тужбе. Тужба не одгађа извршење рјешења.
- (4) Против рјешења о стављању странца под надзор ограничењем кретања на одређено подручје или мјесто, жалба се може поднијети Министарству у року од 15 дана од уручења, односно достављања рјешења. Жалба не одгађа извршење рјешења."

Члан 45.

Члан 102. (*Извршење рјешења о стављању под надзор и продужење надзора*) мијења се и гласи:

"Члан 102.

(Извршење рјешења о стављању под надзор и продужење надзора)

- (1) Стављање под надзор извршава се ограничењем кретања на одређено подручје или мјесто уз обавезу јављања организационој јединици Службе или полицији или смјештањем странца у установу специјализовану за прихват странаца (имиграциони центар).
- (2) Странац остаје под надзором до тренутка присилног удаљења из земље или толико дуго колико је потребно за извршење сврхе надзора, односно док се разлози који су били основ за стављање странца под надзор битно не измијене, али најдуже до рока одређеног рјешењем о стављању под надзор, односно рјешењем о продужењу надзора.
- (3) Служба ће за вријеме трајања надзора предузети све неопходне мјере да се трајање надзора сведе на најкраће могуће вријеме.
- (4) По протеку рока од 90 дана из члана 100. (*Рјешење о стављању странца под надзор*) став (3) овог закона, странац се може задржати под надзором на основу рјешења о продужењу надзора које доноси Служба. Надзор се може продужавати сваки пут највише за 90 дана, ако постоје услови за одређивање стављања под надзор из члана 99. (*Одређивање стављања под надзор*) овог закона, тако да укупно трајање надзора странца не може трајати дуже од 180 дана. Рјешење о продужењу надзора може се донијети најкасније 15 дана прије протекла рока претходно одређеног надзора.
- (5) Изузетно, у случају да странац онемогућава своје удаљење из земље или странца није из других разлога могуће удаљити из земље у року од 180 дана, укупно трајање надзора у имиграционом центру може се продужити и на период дужи од 180 дана. Рјешење о изузетном продужењу надзора доноси Служба.
- (6) Укупно трајање надзора у имиграционом центру не може бити дуже од 18 мјесеци у континуитету, осим у случају када се ради о странцу за којег је утврђено да представља пријетњу по безбједност Босне и Херцеговине када трајање надзора може бити и дуже.
- (7) Ограничење кретања из члана 114. овог закона не урачунава се у укупно трајање надзора из става (6) овог члана.
- (8) Ако странца није могуће удаљити из БиХ у року из става (6) овог члана, странцу се може одредити блажа мјера надзора.
- (9) Против рјешења о продужењу надзора над странцем могу се поднијети правни лијекови из члана 101. (*Правни лијекови против рјешења о стављању под надзор*) овог закона.
- (10) Служба може измијенити начин извршења стављања странца под надзор и умјесто смјештаја странца у установу специјализовану за прихват странаца одредити блажу мјеру надзора, ако се и блажом мјером може постићи сврха надзора. Блажа мјера надзора подразумијева дозволу странцу да борави ван установе.
- (11) Одређујући блажу мјеру из ст. (8) и (10) овог члана, Служба може ограничити кретање странца на одређено подручје или мјесто, наметнути му обавезу редовног јављања у одређеним временским размацима надлежној организационој јединици Службе или полицији и уз потврду му одузети све путне исправе које може користити за прелазак државне границе БиХ.

(12) У случају измјене рјешења о стављању странца под надзор из става (10) овог члана или доношења рјешења о блажој мјери надзора из става (8) овог члана, жалба се може поднијети Министарству у року од 15 дана од дана пријема рјешења. Жалба не одгађа извршење рјешења.

(13) Уколико странац не поштује обавезе из рјешења о блажој мјери надзора из става (11) овог члана, или се обезбједи услови за удаљење странца из БиХ, странцу се може одредити мјера надзора у имиграционом центру."

Члан 46.

У члану 103. (*Обавеза регистравања карактеристика странца*) иза става (1) додају се нови ст. (2), (3), (4), (5) и (6) који гласе:

"(2) Странац који подноси захтјев за визу дужан је ДКП-у МИП-а и/или Граничној полицији омогућити узимање биометријских података који садрже фотографију и отиске 10 прстију, те потпис. Отисци прстију се не узимају од:

- а) дјецe која су млађа од 12 година,
- б) челника државе и владе и чланова националне владе у пратњи брачног друга, чланова њихових службених делегација ако су их БиХ или међународне организације позвале у службену сврху, или
- ц) владара или других високих чланова краљевске породице, ако су их БиХ или међународне организације позвале у службену сврху.

(3) Странац који подноси захтјев за боравак дужан је да ДКП-у МИП-а и/или организационој јединици Службе омогући узимање биометријских података који садрже фотографију и отиске два прста, те потпис. Отисци прстију се не узимају од дјецe која су млађа од шест година.

(4) Странац који подноси захтјев за међународну заштиту дужан је да Министарству у сједишту омогући узимање биометријских података који садрже: фотографију, отиске 10 прстију и дланова, те потпис. Отисци прстију се не узимају од дјецe која су млађа од 14 година.

(5) Изузетно од ст. (2), (3) и (4) овог члана, отисци прстију се не узимају од лица код којих је узимање отисака прстију физички немогуће. Ако је могуће узимање мање од 10 отисака прстију, у складу са ст. (2), (3) и (4) овог члана, узима се највећи могући број отисака прстију.

(6) Биометријски подаци похрањују се у Централну базу података о странцима."

Члан 47.

У члану 104. (*Подзаконски прописи о техничким питањима стављања странца под надзор*) наслов члана мијења се и гласи: "*Подзаконски прописи о техничким питањима стављања странца под надзор и регистравања карактеристика странца*".

У члану 104. (*Подзаконски прописи о техничким питањима стављања странца под надзор и регистравања карактеристика странца*) ријеч "прописом" замјењује се ријечју "прописима", а на крају реченице брише се тачка, додаје се запета и ријечи: "као и узимања, похрањивања, коришћења, приступа, преноса, те одговарајуће механизме заштите и рокове чувања података из члана 103. (*Обавеза регистравања карактеристика странца*) овог закона."

Члан 48.

У члану 109. (*Поступак и надлежност за доношење рјешења о међународној заштити*) став (1) мијења се и гласи:

"(1) Поступак за међународну заштиту покреће се подношењем захтјева Министарству у сједишту, које захтјев разматра и доноси одлуку."

У ставу (2) ријеч "свим" брише се, а иза ријечи "доказима" додају се ријечи: "увидом у предмет".

У ставу (6) ријечи: "15 дана" замјењују се ријечима: "30 дана".

Члан 49.

У члану 112. (*Обустављање поступка*) у ставу (1) иза тачке б) брише се ријеч "или" и додаје се нова тачка ц) која гласи:

"ц) ако подносилац захтјева за међународну заштиту не сарађује са органом надлежним за рјешавање по његовом захтјеву; или".

Досадашња тачка ц) постаје тачка д).

Члан 50.

У члану 114. (*Ограничење кретања подносиоца захтјева за међународну заштиту*) у ставу (2) тачка б) иза ријечи "странаца" додаје се запета и ријечи: "уколико је претходно изречена мјера протјеривања;"

У ставу (4) на крају реченице брише се тачка, додаје се запета и ријечи:

"а Суд је дужан да ове предмете сматра хитним и донесе одлуку по тужби у року од осам дана од дана пријема тужбе."

Члан 51.

У члану 115. (*Заштита података*) иза става (1) додаје се нови став (2) који гласи:

"(2) На податке означене одређеним степеном тајности из става (1) овог члана примјењује се Закон о заштити тајних података."

Члан 52.

У члану 116. (*Одлуке по захтјеву за међународну заштиту*) у тач. ц), д) и е) ријеч "мора" замјењује се ријечима: "треба добровољно".

Иза тачке д) ријеч "или" брише се, а иза тачке е) додаје се ријеч "или" и нова тачка ф) која гласи:

"ф) захтјев за међународну заштиту одбија и утврђује се да странац не може бити удаљен из БиХ из разлога прописаних чланом 91. (Принцип забране враћања, "*non-refoulement*") овог закона."

Члан 53.

У члану 118. (*Заштита у случају одбијања захтјева за међународну заштиту*) у ставу (1) иза ријечи: "тачке ц)" додају се ријечи: "и ф)", а ријечи: "или коначна одлука из члана 116. тачке д) и е)," бришу се.

Члан 54.

Члан 119. (*Прихват подносиоца захтјева за међународну заштиту*) мијења се и гласи:

"Члан 119.

(*Прихват подносиоца захтјева за међународну заштиту*)

(1) Министарство обезбјеђује одговарајуће услове за прихват странца који изрази намјеру подношења захтјева за међународну заштиту или странца који поднесе захтјев за међународну заштиту, нарочито у погледу смјештаја, исхране, примарне здравствене заштите и приступа образовном систему.

(2) Министарство ће обезбједити неопходну медицинску или другу помоћ лицима са посебним потребама из става (1) овог члана."

Члан 55.

У члану 120. (*Права лица којима је одобрена међународна заштита*) став (5) мијења се и гласи:

"(5) Министарство ће, у сарадњи са Министарством цивилних послова БиХ, лицима којима је признат избјеглички статус или статус супсидијарне заштите издати исправе из члана 121. (*Исправе за избјеглице и странце под супсидијарном заштитом*) овог закона."

Став (6) мијења се и гласи:

"(6) Министарство за људска права и избјеглице БиХ ће, у сарадњи са Министарством цивилних послова БиХ, лицима којима је признат избјеглички статус или статус супсидијарне заштите омогућити приступ праву на смјештај, рад, образовање и обезбједити право на здравствену и социјалну заштиту. Министарство за људска права и избјеглице БиХ ће, у сарадњи са другим министарствима, институцијама и службама, лицима којима је признат избјеглички статус или статус супсидијарне заштите омогућити приступ интеграцијским олакшицама."

Члан 56.

Члан 124. (*Укидање избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите*) мијења се и гласи:

"Члан 124.

(Укидање избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите)

- (1) Министарство укида признат избјеглички статус или статус супсидијарне заштите у сљедећим случајевима:
 - а) када се установи постојање неког од разлога за искључење примјене међународне заштите из члана 106. (*Разлози за искључење примјене међународне заштите*) овог закона; или
 - б) када се установи да је погрешно приказивање или изостављање чињеница од стране лица под међународном заштитом, укључујући употребу лажних докумената, било одлучујуће за признавање међународне заштите.
- (2) Рјешење о укидању избјегличког статуса не утиче на права предвиђена чл. 91. (*Принцип забране враћања, "non-refoulement"*) и 118. (*Заштита у случају одбијања захтјева за међународну заштиту*) овог закона и чланом 32. Конвенције о статусу избјеглица из 1951. године."

Члан 57.

У члану 137. (*Подзаконски прописи о техничким питањима међународне и привремене заштите*) у ставу (3) ријечи: "и 121. став (1) (*Исправе за избјеглице и странце под супсидијарном заштитом*)" бришу се.

Члан 58.

Члан 138. (*Комуникација са УНХЦР-ом*) мијења се и гласи:

"Члан 138.

(Сарадња са УНХЦР-ом)

- (1) Надлежни органи власти сарађиваће са УНХЦР-ом у складу са чланом 35. Конвенције о статусу избјеглица из 1951. године.
- (2) Подносиоцу захтјева за међународну заштиту у свим фазама поступка биће омогућена комуникација са УНХЦР-ом или са другим институцијама које по овом питању могу дјеловати у име УНХЦР-а.
- (3) Представник УНХЦР-а, под условом да се подносилац захтјева с тим сагласи, биће обавијештен о току поступка, те ће му се омогућити присуство разговору

на којем ће подносилац захтјева изнијети детаљне разлоге подношења захтјева.

- (4) Представнику УНХЦР-а омогућиће се изношење властитог запажања након обављеног разговора са подносиоцем захтјева."

Члан 59.

У члану 143. (*Изузетак од примјене одређених одредаба овог закона*) ријечи "и X," бришу се, а иза ријечи "(Организација установа)" додају се ријечи: "и 103. (*Обавеза регистровања карактеристика странаца*)".

Члан 60.

У члану 144. (*Службене евиденције*) у ставу (1) иза тачке в) додају се нове тач. з) и аа) које гласе:

- з) биометријским подацима странаца,
- аа) пријавама рада странаца."

Члан 61.

У члану 145. (*Централна база података о странцима*) став (3) мијења се и гласи:

- "(3) Централна база података о странцима садржи и податке о имену и презимену лица, средњем имену, полу, датуму рођења, држављанству, врсти, типу, броју и року важења путне исправе, мјесту, времену и смјеру преласка границе, податке о визи, боравишној дозволи или другом документу који замјењује визу, као и друге податке који су узети путем електронских читача путних исправа на граничним прелазима, које води Гранична полиција."

У ст. (6) и (7) ријечи: "и Закона о централној евиденцији и размјени података" бришу се.

Члан 62.

У члану 147. (*База података о узорцима образаца путних исправа*) иза става (1) додаје се нови став (2) који гласи:

- "(2) На приједлог МИП-а, Савјет министара доноси листу страних путних исправа и других докумената које признаје БиХ и са којима странци могу прећи државну границу БиХ."

Члан 63.

У члану 151. (*Прекршајно кажњавање повреде одредаба чл. 16, 19, 21. и 63*) у наслову члана иза броја "21." брише се слово "и", додаје се запета и иза броја "63" додају се ријечи "и 84".

У ставу (1) иза тачке ц) додаје се нова тачка д) која гласи:

- "д) противно члану 84. (*Изузеци од обавезе посједовања радне дозволе*) став (2) овог закона нема потврду о пријави рада или обавља послове различите од оних који су наведени у пријави рада."

Иза става (2) додаје се нови став (3) који гласи:

- "(3) Правно и физичко лице које запошљава странца који је изузет од прибављања радне дозволе казниће се новчаном казном у износу од 500 КМ до 2.000 КМ ако противно члану 84. (*Изузеци од обавезе посједовања радне дозволе*) став (2) овог закона не посједује примјерак потврде о пријави рада странца."

Члан 64.

Члан 154. (*Прекршајно кажњавање повреде одредбе члана 18*) мијења се и гласи:

"Члан 154.

(*Прекршајно кажњавање повреде одредбе члана 18*)

- (1) Новчаном казном у износу од 6.000 КМ до 10.000 КМ казниће се превозник у ваздушном саобраћају за сваког превезеног странца којег донесе на гранични

прелаз БиХ, а који не испуњава услове за улазак странца прописане чланом 19. (*Општи услови за улазак*) ст. (1) и (2) овог закона. Највиши износ новчане казне по једном превозу не може бити виши од 200.000 КМ без обзира на број превезених лица.

- (2) Новчаном казном у износу од 6.000 КМ до 10.000 КМ, за сваког превезеног странца казниће се физичко или правно лице које као превозник у ваздушном, копненом и воденом саобраћају или као организатор туристичког или сличног путовања који није на свој трошак одвезао странца са граничног прелаза из БиХ који не испуњава услове из члана 19. (*Општи услови за улазак*) овог закона и није преузео трошкове повратка странца прописане чланом 18. (*Обавезе превозника и организатора туристичког или сличног путовања*) став (2) овог закона."

Члан 65.

У члану 158. (*Рокови за доношење подзаконских прописа Савјета министара према овом закону*) иза става (7) додаје се нови став (8) који гласи:

- "(8) Савјет министара ће на приједлог Министарства, уз претходно прибављено мишљење МИП-а, донијети одлуку којом ће се, након стварања техничких услова, одредити почетак примјене члана 103. (*Обавеза регистрација карактеристика странца*) овог закона."

Члан 66.

У члану 160. (*Рокови за доношење подзаконских прописа Министарства према овом закону*) иза става (4) додаје се нови ст. (5) и (6) који гласе:

- "(5) Министарство ће, након прибављеног мишљења Службе, донијети подзаконски акт којим ће уредити изглед, садржај и поступање при издавању боравишне дозволе из члана 64. (*Наљепница одобрења боравка*) овог закона.
- (6) Министарство ће на предлог Службе донијети одлуке којима ће се, након стварања техничких услова, одредити почетак примјене одредбе члана 59. став (1) тачка е) (*Услови за одобрење сталног боравка*) и члана 64. (*Наљепница одобрења боравка*) овог закона, у дијелу који се односи на издавање боравишне дозволе са биометријским подацима странца."

Члан 67.

У члану 161. (*Рок за доношење осталих подзаконских прописа*) у ставу (1) ријечи: "и члана 121. став (1) (*Исправе за избјеглице и странце на супсидијарној заштити*)," бришу се.

Члан 68.

- (1) Подзаконски прописи донесени на основу Закона о кретању и боравку странаца и азилу ("Службени гласник БиХ", број 36/08) примјењиваће се у прелазном периоду до доношења нових или измјене и допуне важећих подзаконских прописа, ако нису у супротности са овим законом.
- (2) Рок за доношење подзаконских прописа из става (1) овог члана је шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- (3) Сви предмети који до ступања на снагу овог закона нису правоснажно окончани, завршиће се по одредбама прописа који су на снази у вријеме покретања поступка, а у предметима у којима до ступања на снагу овог закона није донесено првостепено рјешење, поступак ће се наставити по овом закону.

Члан 69.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01,02-02-1-26/12
22. октобра 2012. године
Сарајево

Председавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине
БиХ
Др Милорад Живковић, с. р.

Председавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине
БиХ
Сулејман Тихић, с. р.

